

Α.Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

"Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ
ΣΧΕΔΙΩΝ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ"

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΜΑΚΡΗΣ ΗΛΙΑΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 2006

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	4
1.1 Γενικά	4
1.2 Το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα	6
1.3 Η εξέλιξη του Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος	7
1.4 Τα κυριότερα τραπεζικά συστήματα	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	14
2.1 Γενικά για τα πιστωτικά ιδρύματα Κύπρου	14
2.2 Ο Κυπριακός Τραπεζικός Τομέας	15
2.3 Μέτρα εναρμόνισης από την Κεντρική Τράπεζα	17
2.4 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	22
3.1 Πιστωτική πολιτική	22
3.2 Ενέργειες διασφάλισης συμφερόντων των τραπεζών	23
3.3 Κριτήρια των πιστοδοτήσεων	27
3.3.1 Χαρακτήρας	29
3.3.2 Ικανότητα εξόφλησης χρεών	29
3.3.3 Κεφάλαια	29
3.3.4 Εξασφάλιση αποπληρωμής του δανείου	30
3.3.5 Συνθήκες στον κλάδο	30
3.3.6 Στάδιο επένδυσης	30
3.3.7 Μέγεθος της προβλεπόμενης επένδυσης (κόστος)	31
3.3.8 Χρονική διάρκεια επένδυσης	31
3.3.9 Φήμη και Ιστορικό επιτυχημένων προσπαθειών	32
3.3.10 Ικανότητες της Ανώτερης Διοίκησης	32
3.3.11 Δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης στο εγχείρημα	33
3.3.12 Επιχειρηματικό σχέδιο	33
3.3.13 Αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης	33
3.3.14 Χαρακτηριστικά /Προοπτικές Προϊόντος και Αγοράς	33
3.3.15 Οργάνωση της επιχείρησης (εμπορική υποστήριξη του σχεδίου)	33
3.3.16 Άλλες πηγές κεφαλαίων	34
3.4 Οικονομοτεχνική μελέτη	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	37
4.1 Είδη επιχειρήσεων	37
4.2 Χρηματοδοτικό περιβάλλον	37
4.3 Πηγές χρηματοδότησης	38
4.3.1 Εσωτερική χρηματοδότηση	39
4.3.2 Εξωτερική χρηματοδότηση	40
4.3.3 Ειδικοί χρηματοδοτικοί φορείς	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	47
5.1 Εισαγωγή	47
5.2 Γενικά στοιχεία για τις τράπεζες που ερευνήσαμε	47
5.2.1 Τράπεζα Κύπρου	47
5.2.2 Η ιστορία του συγκροτήματος της τράπεζας Κύπρου	48
5.2.3 Υπηρεσίες της Τράπεζας Κύπρου	51
5.2.4 Ελληνική Τράπεζα	52
5.2.5 Ιστορικά Ορόσημα της Ελληνικής Τράπεζας	54
5.2.6 Υπηρεσίες της Ελληνικής Τράπεζας	56
5.3 Αποτελέσματα Έρευνας	57
5.3.1 Ελληνική Τράπεζα	57
5.3.2 Τράπεζα Κύπρου	68
5.4 Σύγκριση στα ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από τις δύο τράπεζες	80
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	91
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	94

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία καταπιάνεται με το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και αναλύει την χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων. Με απλά λόγια ασχοληθήκαμε με τον τρόπο κατά τον οποίο οι τράπεζες διενεργούν χρηματοδοτήσεις σε επιχειρήσεις.

Οι χρηματοδοτήσεις ήταν και παραμένουν στο επίκεντρο της τραπεζικής δραστηριότητας, δεδομένου ότι αποτελούν την κινητήρια δύναμη για τον επιχειρηματικό κόσμο. Είναι από τις πιο σημαντικές τραπεζικές υπηρεσίες.

Το θέμα αυτό επιλέχθηκε μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα καθηγητή του τμήματος Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής, κύριο Μακρή Η., ο οποίος συνεισέφερε στη σύνταξη των ερωτηματολογίων.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, στο κεφάλαιο ένα, γίνεται αναφορά στο Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα, με μια σύντομη αναφορά στην εξέλιξη των τραπεζών στην Ελλάδα και λίγα λόγια για τις κυριότερες τράπεζες στη χώρα αυτή. Στο δεύτερο κεφάλαιο, επειδή τα ερωτηματολόγια παραδόθηκαν σε τράπεζες Κυπριακών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο, κρίθηκε σκόπιμο να αναφέρουμε γενικά στοιχεία λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου.

Ακολουθώς, στο δεύτερο μέρος, στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο και ίσως τα σπουδαιότερα της εργασίας αυτής τονίζουμε τη διαδικασία χρηματοδότησης από τις τράπεζες που είναι το κύριο αντικείμενο σ' αυτήν.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε αναλυτικότερα και αξιολογούμε τα δεδομένα της εμπειρικής έρευνας που έχουμε διεξάγει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1. Γενικά

Τράπεζα είναι οικονομική επιχείρηση που θεωρείται ως ο μεσάζοντας μεταξύ κεφαλαιούχων και εκείνων που έχουν τη ανάγκη δανεισμού για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους.

Η κυριότερη λειτουργία της τράπεζας είναι ο έντοκος δανεισμός. Δανείζει κεφάλαια τα οποία της ανήκουν ή κεφάλαια προερχόμενα από καταθέσεις πελατών.(Π.Α.Κιόχος-Γ.Δ.Παπανικολάου 2000) Οι τράπεζες παράγουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες καθώς είναι ενσωματωμένες στο κύκλωμα κυκλοφορίας του χρήματος. Ο ρόλος τους στο χρηματοπιστωτικό κύκλωμα είναι αυτός του διαμεσολαβητή δεδομένου ότι συμβάλουν στη διάρθρωση της αναντιστοιχίας ανάμεσα στην προσφορά και στην ζήτηση χρήματος και κεφαλαίου. Διαμεσολάβηση είναι η εργασία που ευθυγραμμίζει τις ανάγκες των αποταμιευτών με τις αντίστοιχες των επενδυτών.

Η ανάλυση ενός κλάδου σε μια μεταβατική περίοδο θα πρέπει να θέτει ως βάση όχι το κριτήριο της «μεγιστοποίησης του κέρδους» αλλά την «επιβίωση» του.

Υπάρχουν τρία είδη περιορισμών που χαρακτηρίζουν κάθε οικονομική δομή της τράπεζας:

- ΘΕΣΜΙΚΟΙ
- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ
- ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΙ

Οι τρεις αυτοί περιορισμοί στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων έχουν αλλάξει ριζικά. Οι θεσμικοί περιορισμοί σχετίζονται με τους κανόνες που ορίζει, τις μορφές ελέγχου που επιβάλλει και τις ευθύνες που αναλαμβάνει, το κράτος ή κάποιος υπερεθνικός οργανισμός.(Π. Κιόχος - Γ. Παπανικολάου - Δ. Θάνος - Α. Κιόχος 2002)

Οι ιδιωτικοποιήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων, η ρευστότητα των εποπτικών μηχανισμών και οι τάσεις απελευθέρωσης που επικράτησαν τα τελευταία χρόνια μετέβαλαν ολοκληρωτικά το θεσμικό πλαίσιο. Οι λειτουργικοί περιορισμοί έχουν τεθεί από την επίδραση της τεχνολογίας της πληροφορικής, τις διαδικασίες αποδιαμεσολάβησης, την αναδιάρθρωση των τραπεζικών υπηρεσιών, την πλήρη ελευθερία στην παγκόσμια κίνηση του χρήματος και κεφαλαίου, τις νέες ανάγκες καταναλωτών και επιχειρήσεων. Με βάση και τα πιο πάνω οι κανόνες δεοντολογίας και συμπεριφοράς των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων, των πελατών τους και των

εποπτικών αρχών, βρίσκονται σε συνεχή εξέλιξη. Ο παραδοσιακός ρόλος ενός πιστωτικού ιδρύματος είναι η συλλογή καταθέσεων και η χορήγηση δανείων. Όμως η φυσιολογία της τράπεζας έχει κατά πολύ αλλάξει.

Ο τραπεζικός τομέας αποτελεί ένα τμήμα του συνολικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κεντρικός σκοπός του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι η χρηματοδότηση της οικονομίας, με άλλα λόγια η μεταφορά κεφαλαίων από τις πλεονασματικές οικονομικές μονάδες (αποταμιευτές) στις ελλειμματικές οικονομικές μονάδες (επενδυτές /καταναλωτές). Η όλη διαδικασία εμφανίζεται πολύπλοκη, καθώς οι αποταμιευτές δανείζουν τα χρήματά τους σε οργανισμούς που λειτουργούν ως χρηματοπιστωτικοί μεσολαβητές οι οποίοι με τη σειρά τους δανείζουν τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Η μεταφορά κεφαλαιακών πόρων πραγματοποιείται συνήθως με το δανεισμό των χρημάτων από την πλεονασματική στην ελλειμματική μονάδα και την αποδοχή εκ μέρους της τελευταίας μιας γραπτής υπόσχεσης για την πληρωμή, σε μια μελλοντική ημερομηνία, αυτών των χρημάτων (μαζί με τον τόκο) στον κομιστή της απαίτησης (Θωμαδάκης & Ξανθάκης, 1990). Οι γραπτές απαιτήσεις αυτού του τύπου καλούνται πιστωτικές απαιτήσεις. (Π. Κιόχος-Γ.Παπανικολάου-Δ.Θάνος-Α.Κιόχος 2002)

Για τη μονάδα που δανείζεται η απαίτηση αποτελεί υποχρέωση, ενώ για τη μονάδα που δανείζει αποτελεί στοιχείο του ενεργητικού της (Θωμαδάκης & Ξανθάκης, 1990). Στην παγκόσμια οικονομία συναντώνται ουσιαστικά δύο είδη χρηματοπιστωτικών συστημάτων (Παλιάτσος, 1994).

- Αυτά όπου η χρηματοδότηση της οικονομίας πραγματοποιείται κυρίως μέσω των τραπεζών και
- Εκείνα όπου η χρηματοδότηση του οικονομικού κυκλώματος λαμβάνει χώρα κατά πρώτο λόγο μέσω κεφαλαιαγοράς. Το πρώτο είδος συναντάται πρωταρχικά στη Γερμανία και στην Ιαπωνία (τράπεζες), ενώ το δεύτερο είδος έχει επικρατήσει κατά κύριο λόγο στις ΗΠΑ και στο Ην. Βασίλειο (χρηματιστήριο).

Μια άλλη κατηγοριοποίηση σύμφωνα με τους Θωμαδάκη & Ξανθάκη (1990), αναφέρεται στο διαχωρισμό των καναλιών χρηματοδότησης με βάση το κριτήριο της αμεσότητας των συναλλασσομένων, στην

Άμεση χρηματοδότηση

- Έμμεση χρηματοδότηση

Στο πλαίσιο της άμεσης χρηματοδότησης οι δύο μονάδες διαπραγματεύονται απευθείας. Θετικό στοιχείο της άμεσης χρηματοδότησης είναι ότι αυξάνει την αποτελεσματικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μειώνει ή απαλείφει το κόστος διαμεσολάβησης. Μειονέκτημα της όμως είναι το γεγονός ότι θα πρέπει να συμπίπτουν οι απαιτήσεις της ελλειμματικής μονάδας με την αντίστοιχη πλεονασματική για να έλθουν σε διαπραγμάτευση και συναλλαγή.

Στην άμεση χρηματοδότηση, η σχέση μεταξύ του επενδυτή και του εκδότη του χρεογράφου είναι άμεση και έχει οικονομικό και νομικό περιεχόμενο. Ο χρηματοπιστωτικός ενδιάμεσος που μεσολαβεί δεν διαμορφώνει καμία σχέση ανάμεσα στα δύο συναλλασσόμενα μέρη, αλλά απλά διευκολύνει τη σύναψη της σχέσης.

Στο πλαίσιο της έμμεσης χρηματοδότησης ανάμεσα στις ελλειμματικές και τις πλεονασματικές μονάδες παρεμβαίνουν χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Τέτοιου είδους οργανισμοί και ιδρύματα είναι εμπορικές τράπεζες, τράπεζες αποταμιεύσεων, συνταξιοδοτικά ταμεία κλπ. Στην έμμεση χρηματοδότηση οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί πραγματοποιούν μια μετατροπή των υποχρεώσεών τους σε διάφορες μορφές απαιτήσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι μεσολαβητές οργανισμοί επιλύουν με τη παρέμβασή τους προβλήματα που αντιμετωπίζει η άμεση χρηματοδότηση, κυρίως όταν η ελλειμματική και πλεονασματική μονάδα:

- δεν είναι σε θέση να συνάψουν μια ικανοποιητική και για τις δύο συμφωνία,
- μπορούν να τη συνάψουν αλλά με πολύ μεγαλύτερο κόστος συναλλαγής

Οι απαιτήσεις που προσφέρουν οι μονάδες που αναζητούν κεφάλαια για την κάλυψη των ελλειμμάτων τους πρέπει να έχουν την ίδια χρονική λήψη μέγεθος κλπ., με τις αντίστοιχες απαιτήσεις που θα επιθυμούσαν να αγοράσουν οι πλεονασματικές μονάδες (Θωμαδάκης & Ξανθάκης, 1990).

1.2 Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα

Το σύνολο των τραπεζών¹, εμπορικών, ειδικών, κεντρικών τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε μια χώρα αποτελούν το τραπεζικό της σύστημα.

Σήμερα ο όρος του τραπεζικού συστήματος εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο και αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα ανάπτυξης των συναλλαγών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό μιας χώρας.

¹ www.hellenicbank.com

Το τραπεζικό σύστημα αποτελεί το σημαντικότερο στήριγμα της οικονομίας γιατί:

- Βοηθά στην ανάπτυξη του αποταμιευτικού πνεύματος των πολιτών, οι οποίοι καταθέτουν το περίσσειμα του εισοδήματός τους σε αυτές. Με την εμπιστοσύνη που εμπνέουν και την ασφάλεια που εξασφαλίζουν για τις καταθέσεις ενθαρρύνουν το κοινό να αποταμιεύει, παίρνοντας έτσι ένα επιπρόσθετο εισόδημα δηλαδή τόκο, ο οποίος καταβάλλεται από την τράπεζα.
- Συντελούν έμμεσα στη μείωση του κόστους ζωής. Με την ενθάρρυνση της αποταμίευσης συγκεντρώνονται στις τράπεζες μεγάλα ποσά με συνέπεια να παρέχονται δάνεια με χαμηλό τόκο εξαιτίας της μεγάλης προσφοράς των κεφαλαίων που δημιουργούνται. Η χορήγηση όμως δανείων με χαμηλό επιτόκιο έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή αγαθών με κόστος, εφόσον ο τόκος αποτελεί μέρος του κόστους των προϊόντων.
- Συγκεντρώνουν μικροποσά, τα οποία είναι νεκρά στα χέρια εκείνων που αποταμιεύουν και δημιουργούν μεγάλα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς. Έτσι παράγονται περισσότερα αγαθά και ικανοποιείται μεγαλύτερος αριθμός αναγκών.
- Συμβάλουν στην εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής του κράτους με τη λήψη διαφόρων μέτρων, όπως είναι ο περιορισμός ή η επέκταση των πιστώσεων μέσω της αυξομείωσης του επιτοκίου και άλλων μέτρων, η έκδοση χαρτονομισμάτων, που τώρα γίνεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Διευκολύνουν σε αφάνταστο βαθμό τις συναλλαγές, κυρίως με τη γενίκευση της χρήσης των επιταγών και στα τελευταία χρόνια με την εισαγωγή των τραπεζικών καρτών (πιστωτικά δελτία) που επιτρέπουν στο κάτοχο τους την αγορά αγαθών με την ανάληψη μετρητών. Με αυτό τον τρόπο εξοικονομείται εργασία και χρόνος.

1.3 Η εξέλιξη του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος

Επί κυβερνήσεως Καποδίστρια φαίνεται επιτακτική η ανάγκη ανάπτυξης ενός τραπεζικού συστήματος για την ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας και της μείωσης της τοκογλυφίας. Έτσι το 1828 συστήθηκε η Εθνική Χρηματοδοτική Τράπεζα. Οι γενικότερες πολιτικοοικονομικές συνθήκες της περιόδου αυτής, η περιορισμένη τραπεζική δραστηριότητα της τράπεζας αυτής, η αποτυχία της να αναπτύξει την εμπιστοσύνη του κόσμου σ' αυτήν και οι λίγες αποταμιεύσεις που έγιναν, κατέληξαν στη διάλυσή της το έτος 1834.

Στις 30 Μαρτίου του 1841 ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας (ΕΤΕ) που αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Δύο όμιλοι κεφαλαιούχων, από τους οποίους ο ένας αποτελείτο από Έλληνες και Γάλλους, ο δε άλλος από Άγγλους κεφαλαιούχους, υπέβαλαν σχετικές προτάσεις στην κυβέρνηση, η οποία ήλθε σε συμφωνία με τον Άγγλο Γκλας (εκπρόσωπο του ομίλου Ράιτ) και εξέδωσε νόμο (25/1/1836) για τη σύσταση Εθνικής τράπεζας που θα είχε σκοπό την ανάπτυξη της γεωργίας, της βιομηχανίας, του εμπορίου και της ναυτιλίας. Έγιναν διάφορα διαβήματα προς την τότε κυβέρνηση, η οποία δέχθηκε να βοηθήσει στη δημιουργία νέας τράπεζας με συμμετοχή 1000 μετόχων. (Π.Α.Κιόχος-Γ.Δ.Παπανικολάου 2000)

Η εξέλιξη των γεγονότων αυτών συνετέλεσε στην κατάργηση του νόμου 1836 και την έκδοση του νόμου με ημερομηνία 30 Μαρτίου 1841 που συνέστησε και θεμελίωσε στην πράξη τραπεζικό ίδρυμα με την επωνυμία Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Το κεφάλαιο της Εθνικής Τράπεζας ορίστηκε με νόμο σε 500.000 δρχ. και παραχωρήθηκε σ' αυτή το δικαίωμα έκδοσης τραπεζικών γραμματίων. Με βασιλικά διατάγματα που εκδόθηκαν αργότερα, καθορίστηκαν οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των μετόχων και ρυθμίστηκαν τα της διοίκησης και της εσωτερικής λειτουργίας.

Το Νοέμβριο του 1841 συνήλθαν οι μέτοχοι σε προπαρασκευαστική συνέλευση για να ρυθμίσουν τα βασικά προβλήματα λειτουργίας της τράπεζας.

Το πρώτο υποκατάστημα της τράπεζας ιδρύθηκε στη Σύρο το 1843 και το δεύτερο στην Πάτρα το έτος 1846.

Κατά το έτος 1848 η τράπεζα αντιμετώπισε την πρώτη οικονομική κρίση λόγω των πολιτικών γεγονότων στην Ευρώπη, που είχαν επίδραση στις εξωτερικές πιστώσεις που είχαν ανασταλεί. Στην συνέχεια, η κρίση στο εμπόριο χειροτέρευσε την κατάσταση, γιατί οι έμποροι δεν μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους προς την τράπεζα.

Την κρίση αυτή την πέρασε με επιτυχία η τράπεζα και, αργότερα, επέκτεινε τις εργασίες της. Είναι βέβαιο γεγονός ότι η ΕΤΕ αποτέλεσε τον άξονα της οικονομικής ζωής της χώρας και της οικονομικής ανάπτυξης της.

Το έτος 1876 αποφασίστηκε η Εθνική Τράπεζα να βοηθήσει με τη συμμετοχή της στην ίδρυση εταιρείας για την αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας. Το 1882 στην κατασκευή και εκμετάλλευση των σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου και σε άλλες κοινωφελείς επιχειρήσεις. Το 1893 παρά την μεγάλη συμπαράσταση της ΕΤΕ δεν κατορθώθηκε να αποφευχθεί η πτώχευση του Ελληνικού κράτους.

Στις 22 Μαΐου 1928 ιδρύθηκε η Εκδοτική Τράπεζα που ονομάστηκε Τράπεζα της Ελλάδος και σ' αυτή μεταβιβάστηκε το εκδοτικό προνόμιο και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την πιστωτική κυκλοφορία και, κατά συνέπεια, αφαιρέθηκαν από την ΕΤΕ. Την 1^η Μαρτίου 1928 η Γενική Συνέλευση των μετοχών της ΕΤΕ τροποποίησε το καταστατικό της τράπεζας. (Π.Α.Κιόχος-Γ.Δ.Παπανικολάου 2000)

Ο Ν. 2292 του 1953 εξουσιοδοτεί τη Διοίκηση για την αναγκαστική συγχώνευση των τραπεζικών επιχειρήσεων. Ο νόμος αυτός επέβλεπε κυρίως στη συγχώνευση των δύο τραπεζών Εθνικής και Αθηνών, πράγμα που έγινε με βάση το βασιλικό διάταγμα 26/2/1953 και συνεστήθη ανώνυμος τραπεζική εταιρεία με την επωνυμία «Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και Αθηνών». Η ΕΤΕ παραμένει και σήμερα η πρώτη εμπορική τράπεζα της χώρας, ελέγχει την τράπεζα Επαγγελματικής Πίστεως, τη Στεγαστική Τράπεζα, και μετέχει στην Ε.Τ.Β.Α και σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων και ελέγχει τις ασφαλιστικές εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ και ΑΣΤΗΡ.

1.4 Τα κυριότερα χρηματοοικονομικά συστήματα

▪ Τράπεζα της Ελλάδος

Ιδρύθηκε με βάση το νόμο 3427/7-2-1927 και άρχισε να λειτουργεί στις 14 Μαΐου του 1928. Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος προκλήθηκε από την Κοινωνία των Εθνών. Η Κοινωνία των Εθνών έστειλε αντιπροσώπους στη χώρα μας που μελέτησαν τα οικονομικά της χώρας. Η επιτροπή πρότεινε δύο εναλλακτικές λύσεις για την εξυγίανση των οικονομικών της χώρας μας και τη σταθεροποίηση του νομίσματος της.

Η τράπεζα της Ελλάδος είναι μικτής μορφής, ούτε καθαρά κρατική, ούτε ιδιωτική, λειτουργεί με τη μορφή της Α.Ε. και οι μετοχές της κατέχονται από ιδιώτες και δημοσίους οργανισμούς.

Η τράπεζα της Ελλάδος διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από το Διοικητή, 2 υποδιοικητές και 9 συμβούλους. Η εκλογή του διοικητή υπόκειται και στην έγκριση της κυβέρνησης. Ανώτατο διοικητικό όργανο της τράπεζας είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων της. Οι αρμοδιότητες και λειτουργίες της τράπεζας της Ελλάδος είναι:

- Να εκδίδει και να κυκλοφορεί κατ' αποκλειστικότητα, τα τραπεζογραμμάτια.
- Να διενεργεί τις τραπεζικές και ταμιακές εργασίες του Δημοσίου ενεργώντας σαν τραπεζίτης του κράτους.
- Να διαχειρίζεται και να διαφυλάσσει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας.

- Να χρηματοδοτεί τους Ειδικούς Πιστωτικούς Οργανισμούς.
- Να παρέχει πιστωτικές διευκολύνσεις προς τις εμπορικές τράπεζες και παράλληλα να ασκεί τον έλεγχο της πιστωτικής τους δραστηριότητάς τους.
- Να δέχεται καταθέσεις Δημοσίου και δημόσιων οργανισμών.
- Να χρηματοδοτεί εντός περιορισμένων ορίων, ορισμένους τομείς που δεν καλύπτουν άλλες τράπεζες.
- Να εφαρμόζει τη νομισματική και πιστωτική πολιτική.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν δικαιούται να μετέχει άμεσα σε οποιαδήποτε εμπορική, βιομηχανική ή άλλη επιχείρηση, να παρέχει τόκους, τόκο στις καταθέσεις σ' αυτή να εκδίδει ή να αποδέχεται γραμμάτια πληρωτέα.

▪ **Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος**

Ιδρύθηκε το έτος 1886 στην Αθήνα από τον Γρηγ. Εμπεδοκλέους. Αρχικά λειτούργησε σαν τραπεζικό γραφείο, αργότερα μετατράπηκε από τραπεζικό γραφείο σε ομόρρυθμο εταιρεία. Το έτος 1905 μετατράπηκε από ομόρρυθμο σε ετερόρρυθμο μετοχική εταιρεία με την επωνυμία Τράπεζα Εμπεδοκλέους. Το έτος 1907 μετατράπηκε σε ανώνυμο εταιρεία με την επωνυμία Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η εξέλιξη της Εμπορικής Τράπεζας ήταν συνεχής και η συμβολή της στην ελληνική οικονομία και το εμπόριο πολύτιμη. Σήμερα, η Εμπορική Τράπεζα είναι η δεύτερη εμπορική τράπεζα της χώρας. Ελέγχει την Ιονική Τράπεζα. Επίσης είναι από τους ιδρυτές, μαζί με την Ιονική και μερικές άλλες ξένες τράπεζες, της Τράπεζας Επενδύσεων. Επίσης, η εμπορική τράπεζα ελέγχει ασφαλιστικές επιχειρήσεις (Φοίνικα, Ιονική, Γενικές Ασφάλειες της Ελλάδας) καθώς και βιομηχανικές (ναυπηγεία Ελευσίνας) και τουριστικές επιχειρήσεις.

▪ **Ιονική Τράπεζα της Ελλάδος**

Η Ιονική Τράπεζα της Ελλάδος προήλθε από την συγχώνευση της Ιονικής Τράπεζας και της Λαϊκής Τράπεζας και βρίσκεται υπό τον έλεγχο της Εμπορικής Τράπεζας.

Η Ιονική Τράπεζα είχε συσταθεί στις 23/10/1893 στα Ιόνια νησιά και είχε έδρα στην Αγγλία. Η τράπεζα αυτή είχε αρχικά το δικαίωμα τραπεζικών εργασιών και έκδοσης τραπεζογραμματίων στα Ιόνια νησιά. Το δικαίωμα αυτό μεταβιβάστηκε το 1920 στην Εθνική Τράπεζα.

Άλλες εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν σήμερα είναι: η Τράπεζα Πίστεως, η Τράπεζα Εργασίας, η Τράπεζα Κρήτης, η Τράπεζα Αττικής, η Τράπεζα Πειραιώς, η

Τράπεζα Μακεδονίας και Θράκης και περίπου 18 ξένες τράπεζες που λειτουργούν στη χώρα μας.

▪ **Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί**

Οι ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί είναι πιστωτικά ιδρύματα κρατικά ή ημικρατικά και έχουν σκοπό να καλύψουν χρηματοδοτικές ανάγκες σε ειδικούς τομείς. Τα πιστωτικά αυτά εξειδικευμένα αναπτυξιακά ιδρύματα είναι τα εξής:

- **Αγροτική τράπεζα της Ελλάδος**
- Η Αγροτική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1929 ως αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός με κοινωφελή χαρακτήρα. Την επέκταση της διάθεσης της κατανάλωσης των γεωργικών προϊόντων στο εσωτερικό και το εξωτερικό και τη ρύθμιση και την προστασία των τιμών με διάφορα οικονομικά μέτρα.
- Τη γεωργοοικονομική μελέτη των περιφερειών της χώρας και την ενίσχυση των αναγκών κατά περιφέρεια παραγωγικών κατευθύνσεων για τη δημιουργία νέων πλουτοπαραγωγικών δυνάμεων ή επαύξηση των υπαρχόντων.

Για την επιτυχία των σκοπών της η Αγροτική Τράπεζα διέθεσε στους αγρότες όσο το δυνατόν μικρότερο επιτόκιο.

Η δραστηριότητα της Αγροτικής Τράπεζας βρίσκεται σε συνάρτηση ολόκληρης της γεωργικής πολιτικής του κράτους. Οι σκοποί των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Αγροτικής Τράπεζας είναι σύμφωνοι με τους αναπτυξιακούς στόχους των κρατικών προγραμμάτων ανάπτυξης και αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε κεφάλαια κίνησης και επένδυσης, στη βελτίωση της ποιότητας των συντελεστών της παραγωγής και την πραγματοποίηση των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών στην αγροτική παραγωγή.

Για την επιτυχία των σκοπών της η Αγροτική Τράπεζα εφαρμόζει τέλειο αποκεντρωτικό σύστημα. Έχει μεγάλο δίκτυο περιφερειακών υποκαταστημάτων (180), Γεωτεχνικές Επιθεωρήσεις (31), Επιθεωρήσεις Συνεταιρισμών (32) κι Διανομαρχιακές Διευθύνσεις (16) με αρμοδιότητες σε ολόκληρο το διαμέρισμα.

Η Αγροτική Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ανώτατο εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Διοικητής.

- **Εθνική Κτηματική Τράπεζα**

Την 1^η Ιουνίου 1927 η Εθνική Τράπεζα ίδρυσε την Κτηματική Τράπεζα και παραχώρησε σ' αυτή τον τομέα της στεγαστικής πίστης.

Οι κυριότερες εργασίες της Κτηματικής Τράπεζας συνίσταται στη χορήγηση δανείων με υποθήκη ακινήτων, στην κτήση και μεταβίβαση ενυπόθηκων απαιτήσεων, τη χορήγηση μεσομακροπρόθεσμων δανείων για πάγιες εγκαταστάσεις την παροχή δανείων σε δήμους, κοινότητες και νομικά πρόσωπα με εκχώρηση των προσόδων τους.

Η Εθνική Κτηματική Τράπεζα δέχεται καταθέσεις όψεως, ταμειυτηρίου, προθεσμίας, καθώς και καταθέσεις σε συνάλλαγμα. Τα δάνεια που χορηγεί η Κτηματική Τράπεζα τα παίρνει κυρίως από την Τράπεζα της Ελλάδος.

- **Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο**

Ιδρύθηκε το 1914 και λειτουργεί σαν αυτόνομη κρατική υπηρεσία υπό την εποπτεία του Υπουργείου Συγκοινωνιών.

Κύρια λειτουργία του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου είναι η προσέλευση καταθέσεων ταμειυτηρίου. Το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο για την προσέλευση καταθέσεων, δίνει συνήθως μεγαλύτερο περίπου 0,5% ανώτερο από το επιτόκιο των άλλων εμπορικών τραπεζών. Το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο είναι κρατικός οργανισμός.

- **Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων**

Ιδρύθηκε το 1918 και βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Το ταμείο αυτό αποτελεί οργανισμό αποδοχών καταθέσεων, παρακαταθηκών και Τράπεζα του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Χορηγεί δάνεια μέσης και μακράς προθεσμίας, κυρίως προς τους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επίσης χορηγεί στεγαστικά δάνεια στους δημοσίους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καθώς επίσης και σε ιδιώτες για τη δημιουργία τουριστικών μονάδων.

- **Ε.Τ.Β.Α. (Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης)**

Ιδρύθηκε το 1964. Κύριος σκοπός της Ε.Τ.Β.Α είναι η υποστήριξη βιομηχανικών, ναυτιλιακών και τουριστικών επενδυτικών προγραμμάτων. Επίσης, ασχολείται η Ε.Τ.Β.Α και με δραστηριότητες επέκτασης, συγχώνευσης και ίδρυσης νέων επιχειρήσεων που αναφέρονται στους παραπάνω τομείς. Η Ε.Τ.Β.Α είναι δημόσια επιχείρηση που ανήκει στο Κράτος. Σύμφωνα με το Ν.Δ. 4366/1964 η Ε.Τ.Β.Α αποτελεί

ταυτόχρονα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, συναλλάσσεται σαν εμπορική τράπεζα και λειτουργεί με τους κανόνες της ιδιωτικής Οικονομίας.

Στις βασικές δραστηριότητες της Ε.Τ.Β.Α είναι επίσης:

- Η χορήγηση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων με ευνοϊκούς όρους για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.
- Η δημιουργία νέων βιομηχανικών μονάδων.
- Η προσέλευση ξένων κεφαλαίων για επένδυση στη χώρα μας.
- Ιδρύει επιχειρήσεις εκεί που δεν προσελκύεται το ενδιαφέρον της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

▪ **Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.Β.Α)**

Η Ε.Τ.Ε.Β.Α ιδρύθηκε το 1963 από την Ε.Τ.Ε. και από 14 ξένες τράπεζες. Κύριος σκοπός της ήταν η προώθηση βιομηχανικών και άλλων συναφών δραστηριοτήτων, καθώς και η ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς στη χώρα μας.

Ειδικότερα, κύριες εργασίες της Ε.Τ.Ε.Β.Α είναι:

- Η ίδρυση βιομηχανικών επιχειρήσεων με συμμετοχή φυσικών ή και νομικών προσώπων.
- Η συμμετοχή στο κεφάλαιο ήδη συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.
- Η χρηματοδότηση παραγωγικών επιχειρήσεων με μακροπρόθεσμα δάνεια.
- Η μεσολάβηση για τη σύναψη δανείων με διεθνείς οργανισμούς.
- Η αποδοχή καταθέσεων με ειδικούς όρους.

▪ **Τράπεζα Επενδύσεων**

Ιδρύθηκε το 1962 με συμμετοχή της Εμπορικής Τράπεζας, της Ιονικής – Λαϊκής και 10 ακόμη ξένων τραπεζών. Κυριότεροι σκοποί της Τράπεζας Επενδύσεων, που δεν διαφέρουν από αυτούς της Ε.Τ.Ε.Β.Α, είναι: Η χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων για τη χρηματοδότηση παραγωγικών ενισχύσεων, η συμμετοχή της τράπεζας στο κεφάλαιο υφισταμένων εταιρειών, η ανάληψη έκδοσης μετοχών ανωνύμων εταιρειών και ομολογιακών δανείων Ν.Π.Δ.Δ. και ιδιωτικού Δικαίου, καθώς και η αποδοχή καταθέσεων υπό ορισμένους όρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 Γενικά για τα πιστωτικά ιδρύματα Κύπρου

Οι Εμπορικές Τράπεζες αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της πιστωτικής οικονομίας της χώρας. Είναι πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με την μορφή της ανώνυμης εταιρίας. Η καθορισμένη από τον νόμο ελάχιστη δραστηριότητα των εμπορικών τραπεζών είναι η αποδοχή καταθέσεων και η χορήγηση πιστώσεων. Οι δραστηριότητές τους όμως επεκτείνονται σε πολλά άλλα σημεία. Διενεργούν πληρωμές, εκτελούν εντολές μεταφοράς κεφαλαίων, εκδίδουν και διαχειρίζονται μέσα πληρωμών, παρέχουν εγγυήσεις αναλαμβάνουν υποχρεώσεις, προσφέρουν υπηρεσίες σε συνάλλαγμα και τέλος παρέχουν ένα ευρύ φάσμα παρεπόμενων επενδυτικών υπηρεσιών. Σαν πρωταρχικός σκοπός των πιο πάνω δραστηριοτήτων των Εμπορικών Τραπεζών είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους τους.

Στην Κύπρο το τραπεζικό σύστημα² αποτελείται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, που είναι η Εποπτική Αρχή για τα τραπεζικά ιδρύματα, τις εγχώριες τράπεζες, και τις διεθνείς τραπεζικές μονάδες. Περιλαμβάνει, επίσης, τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών. Με βάση τις εξουσίες που της παρέχει η Νομοθεσία, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου χορηγεί άδεια για τη διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών και εποπτεύει τις τράπεζες. Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου καθοδηγείται από τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας και το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρακολουθεί στενά τις νέες εξελίξεις έχοντας τις ρυθμιστικές της λειτουργίες υπό συνεχή ανασκόπηση. Τον Ιούλιο του 2003 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμος του 2003 για σκοπούς πλήρους συμμόρφωσης και εναρμόνισης του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου για παροχή τραπεζικών εργασιών με το κοινοτικό κεκτημένο.

Σήμερα λειτουργούν στην Κύπρο δεκατέσσερις εγχώριες τράπεζες, εκ των οποίων έντεκα εμπορικές τράπεζες και τρία εξειδικευμένα πιστωτικά ιδρύματα. Όλες οι τράπεζες, είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο με εξαίρεση την Arab Bank plc και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε που λειτουργούν ως υποκαταστήματα ξένων τραπεζών. Οι εμπορικές τράπεζες που είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο, είναι η Τράπεζα Κύπρου Λτδ, η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ, η Ελληνική Τράπεζα Λτδ, η Συνεργατική

²Δ Ιωαννίδης, εφημερίδα φιλελεύθερος, ημερομηνία 10/01/2006

Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η Universal Bank Ltd, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λτδ, η Emporiki Bank – Cyprus Ltd και η Societe Cenerale Cyprus Ltd. Οι τελευταίες τέσσερις είναι θυγατρικές ξένων τραπεζών.

Η ένταξη της Κύπρου στην ΟΝΕ απαιτεί διαρθρωτικές και θεσμικές προσαρμογές στο τραπεζικό σύστημα ώστε να συμβάλει στον κεντρικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για σταθερότητα του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος. Αρκετές νομοθεσίες έχουν ψηφιστεί για την εναρμόνιση στον τραπεζικό τομέα. Το 1997 ψηφίστηκε η τροποποίηση της Νομοθεσίας Περί Τραπεζικών Εργασιών. Επίσης έγινε η τροποποίηση της Νομοθεσίας Περί Κεντρικής³ Τράπεζας ώστε να καταστεί πιο ανεξάρτητη. Επίσης ψηφίστηκε η νομοθεσία για φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων όπως επίσης και η Νομοθεσία Περί το Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος. Παράλληλα έγινε τροποποίηση για τη Νομοθεσία Περί του Ξένου Συναλλάγματος και έχει ψηφιστεί ο Περί Καταναλωτικής Πίστης Νόμος. Πολύ βασικής σημασίας είναι η κατάργηση του κριτηρίου οικονομικής ανάγκης. Μετά από την κατάργηση του κριτηρίου αυτού και την υιοθέτηση της Αρχής της Ενιαίας Άδειας για την λειτουργία των Τραπεζών, η Κεντρική Τράπεζα δεν μπορεί να αρνηθεί να παραχωρήσει άδεια δραστηριοποίησης σε συγκεκριμένη Τράπεζα γιατί καλύπτεται η αγορά με τις ήδη υφιστάμενες τράπεζες.

Αναγκαία προϋπόθεση για να λειτουργήσουν οι Κυπριακές Τράπεζες αποτελεσματικά είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας τους, η πλήρης εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας, η αξιοποίηση του δικτύου τους και η απόκτηση ευέλικτης μορφής για να μπορούν να προσαρμόζονται στις εκάστοτε συνθήκες. Σημαντικό πλεονέκτημα για τους κυπριακούς τραπεζικούς οργανισμούς είναι η εμπειρία και η τεχνογνωσία που διαθέτουν, λόγω του γεγονότος ότι διαθέτουν παραρτήματα και εξαρτημένες εταιρίες στην Αγγλία και στην Ελλάδα. Έτσι οι τραπεζικοί οργανισμοί γνωρίζουν πολύ καλά πως δουλεύει το σύστημα υπό τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2 Ο Κυπριακός Τραπεζικός Τομέας

Πρωταρχικός στόχος της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου είναι η διασφάλιση ενός σταθερού και ασφαλούς χρηματοοικονομικού συστήματος το οποίο να τυγχάνει δημόσιας εμπιστοσύνης και να ενθαρρύνει την οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Ο στόχος αυτός εκπληρώνεται με τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού

³ www.centralbank.gov.cy

ρυθμίσεως και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων. Για το σκοπό αυτό, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου χορηγεί άδεια άσκησης τραπεζικών εργασιών και εποπτεύει τις τράπεζες. Ο κύριος σκοπός της εποπτείας είναι η ελαχιστοποίηση του συστηματικού κινδύνου και η διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα έτσι ώστε να εξασφαλίζει τη δημόσια εμπιστοσύνη του κοινού και την προστασία των καταθετών.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, καθοδηγείται στον εποπτικό της ρόλο από τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τραπεζικά θέματα, παρακολουθεί στενά τις νέες εξελίξεις και έχει τις ρυθμιστικές της λειτουργίες υπό συνεχή ανασκόπηση, ώστε να λαμβάνει υπόψη αυτές τις εξελίξεις και τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Η εποπτεία ασκείται με παρακολούθηση περιοδικών καταστάσεων που υποβάλλονται από τις τράπεζες και επιτόπου έλεγχο. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει την υποβολή σε συνεχή βάση από τις τράπεζες ενός εκτεταμένου φάσματος περιοδικών καταστάσεων που καλύπτει διάφορες πτυχές των τραπεζικών εργασιών. Οιοσδήποτε ανησυχίες που είναι πιθανόν να προκύψουν από τις καταστάσεις αυτές ερευνώνται άμεσα από την ενδιαφερόμενη τράπεζα για διορθωτικές ενέργειες μετά από παρέμβαση της υπηρεσίας παρακολούθησης.

Επιτόπου έλεγχοι διενεργούνται με απώτερο σκοπό την εκτίμηση της παρούσας οικονομικής κατάστασης και φερεγγυότητας μιας τράπεζας καθώς και των μελλοντικών της προοπτικών, κατά τη χρονική περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος. Πιο συγκεκριμένα, ο επί τόπου έλεγχος ενός τραπεζικού ιδρύματος⁴ περιλαμβάνει την εξέταση και αξιολόγηση των πιο κάτω:

- Ποιότητα της διοίκησης της τράπεζας, περιλαμβανομένων συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαδικασιών.
- Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου με έμφαση στη διαχείριση πιστωτικού κινδύνου και την επάρκεια των κρατήσεων για επισφαλείς χρεώστες.
- Διαχείριση ρευστών διαθεσίμων με έμφαση στη διαχείριση κινδύνων ειδικά όσον αφορά τομείς όπως διακύμανση επιτοκίων, ρευστότητα και συναλλαγματικός κίνδυνος.
- Κερδοφορία της τράπεζας περιλαμβανόμενης ανάλυσης εσόδων και εξόδων καθώς και αξιολόγησης των αποδόσεων που έχουν επιτευχθεί.

⁴ www.bankofcyprus.cy

- Συμμόρφωση της τράπεζας με τις απαιτήσεις του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου και τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας σε θέματα όπως κεφαλαιουχική επάρκεια, μεγάλες πιστωτικές διευκολύνσεις κ.λ.π.
- Συμμόρφωση της Τράπεζας με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την καταπολέμηση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και των σχετικών οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας.

Η εποπτεία ασκείται σε ενοποιημένη βάση και καλύπτει την τράπεζα και τις θυγατρικές της εταιρείες που διεξάγουν εργασίες που είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τραπεζικές εργασίες.

2.3 Μέτρα εναρμόνισης από την Κεντρική Τράπεζα

Η Κεντρική Τράπεζα⁵, το αρμόδιο όργανο για την ελευθεροποίηση και εκσυγχρονισμό του χρηματοοικονομικού τομέα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εναρμόνιση των οικονομικών δομών της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το λόγο αυτό εφαρμόζει μέτρα εναρμόνισης σε διάφορους τομείς με σημαντικότερους στην κίνηση κεφαλαίων, τις τραπεζικές εργασίες και στα διάφορα θέματα της ONE. Κατά το έτος 2001 τα σημαντικότερα μέτρα που πάρθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα ήταν:

- Η ελευθεροποίηση των επιτοκίων. Ήταν αναμφίβολα η σημαντικότερη εξέλιξη στο νομισματικό τομέα. Καταργήθηκε το ανώτατο ύψος επιτοκίων του 9,0% και έθεσε την υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για διαφάνεια για το κόστος δανεισμού.
- Απελευθερώθηκε ο μεσοπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος δανεισμός σε ξένο νόμισμα από τους κατοίκους Κύπρου.
- Αύξηση του ποσού των Κυπριακών χαρτονομισμάτων που επιτρέπει να εξάγουν Κύπριοι ταξιδιώτες (από 100ΛΚ σε 1000ΛΚ).
- Αγορά δευτερεύουσας κατοικίας στο εξωτερικό από φυσικά πρόσωπα.
- Χαλάρωσε τους περιορισμούς στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου στο εξωτερικό από θεσμικούς επενδυτές
- Παραγωγή στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Στατιστικού Γραφείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- Μηχανισμοί για την αποφυγή της χρήσης του χρηματοοικονομικού συστήματος για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος

⁵ www.centralbank.cy

- Οδηγίες για την κεφαλαιουχική επάρκεια των τραπεζών που να αντανakλά στις πρόνοιες της σχετικής οδηγίας. Μεταγενέστερα υπάρχουν τροποποιήσεις για να αντανakλά πλήρως στις πρόνοιες της σχετικής οδηγίας
- Υιοθέτηση της αρχής της μιας άδειας, σύμφωνα με την οποία τραπεζικά ιδρύματα από χώρες μέλη της ΕΕ θα μπορούν να ιδρύουν παράρτημα στην Κύπρο ή να παρέχουν τραπεζικές υπηρεσίες στην Κύπρο χωρίς να χρειάζονται άδεια από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Μεταγενέστερα υπάρχουν ορισμένες τροποποιήσεις για πλήρη εναρμόνιση του νομοσχεδίου
- Προστασία των καταθέσεων με ανώτατο ύψος αποζημίωσης των 20.000 ευρώ και καλύπτει επί του παρόντος μόνο καταθέσεις σε κυπριακές λίρες.

Κατά το έτος 2002 γίνεται η υλοποίηση της τελευταίας φάσης του προγράμματος κατάργησης των συναλλαγματικών περιορισμών και των τροποποιήσεων στο τραπεζικό τομέα.

2.4 Συνεργατικά⁶ Πιστωτικά Ιδρύματα

Τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) λειτουργούν ως μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί με κύριο στόχο την εξυπηρέτηση των πελατών τους και κατ' επέκταση των κοινοτήτων και περιοχών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Η ραγδαία ανάπτυξη του Συνεργατικού Κινήματος μετά την Τούρκικη εισβολή υπήρξε εντυπωσιακή. Οι λόγοι που συνέτειναν σε αυτή την πορεία ανάπτυξης είναι πολυδιάστατοι. Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα «ου» προκύπτουν από το θεσμικά πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας, όπως είναι η μηδενική φορολογία και η απουσία ελέγχου από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο. Οι υπηρεσίες που προσφέρουν περιορίζονται στην αποδοχή καταθέσεων και τη χορήγηση δανείων στα μέλη τους. Όμως η πλήρης συμμόρφωση του Συνεργατικού Πιστωτικού Κινήματος με τις πρόνοιες των τραπεζικών οδηγιών της Ε.Ε. εμπερικλείει την προοπτική της προσφοράς πλήρους φάσματος τραπεζικών υπηρεσιών.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα τους έναντι των Εμπορικών Τραπεζών είναι ότι αυτές είναι γνώστες της τοπικής αγοράς και των συνθηκών της, η διοίκηση της αποτελείται από ανθρώπους της περιοχής με αποτέλεσμα να υπάρχει το πλεονέκτημα των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ αυτών και των δανειοδοτημένων, υπάρχει περισσότερη ευελιξία και ταχύτητα στις αποφάσεις, μικρότερο λειτουργικό κόστος και μικρότερος κίνδυνος λόγω μεγάλης διασποράς στα δανειζόμενα ποσά. Όμως δεν λείπουν και τα μειονεκτήματα στις

⁶ www.coopbank.com.cy

Συνεργατικές Τράπεζες που τα πιο σημαντικά είναι η έλλειψη δικτύου καταστημάτων σε όλη την χώρα με αποτέλεσμα η μη ικανοποιητική εξυπηρέτηση του κοινού και η δυσκολία ανάπτυξης σύγχρονων τραπεζικών προϊόντων. Τα οφέλη όμως που προσφέρει στους συνεταίρους της με τα υψηλά επιτόκια καταθέσεων και χαμηλά επιτόκια δανείων τους δίνουν την δυνατότητα να αναπτυχθούν και να πετυχαίνουν το σκοπό τους. Τα οφέλη που μπορεί να επιφέρει στη κοινότητα μία Συνεταιριστική Τράπεζα όπως π.χ. η χρηματοδότηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων και η αύξηση της απασχόλησης προσωπικού αποτελεί ένα ακόμα θετικό στοιχείο για την υποστήριξη των κατοίκων στις τοπικές Συνεργατικές Τράπεζες.

Στην Κύπρο οι Συνεργατικές Τράπεζες αποτελούν περίπου το 40% της Τραπεζικής Αγοράς. Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα μαζί με τις Συνεργατικές Τράπεζες αποτελούν τον δεύτερο μεγαλύτερο τραπεζικό όμιλο, από πλευράς των ολικών στοιχείων του ενεργητικού τους. Το συνολικό ύψος των καταθέσεων που διαχειρίζεται το Συνεργατικό Κίνημα ξεπερνά τα Λ.Κ4 δισεκατομμύρια και αντιπροσωπεύει μερίδιο 32% του ολικού ποσού των σε κυπριακές λίρες καταθέσεων σε τραπεζικά ιδρύματα στην Κύπρο. Το ολικό ποσό των δανείων του Συνεργατικού Κινήματος ξεπερνά τα ΛΚ3.3 δισεκατομμύρια και αντιπροσωπεύει μερίδιο αγοράς 33%, τον δεύτερο μεγαλύτερο τραπεζικό όμιλο στην Κύπρο, από πλευράς των ολικών στοιχείων του ενεργητικού τους. (Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα)

Η Κύπρος έχει αποδεχθεί πλήρως το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο για τα πιστωτικά ιδρύματα και εξασφάλισε μια μεταβατική περίοδο 5 χρόνων από την 1^η Ιανουαρίου 2003 δηλαδή την 1 Ιανουαρίου 2008, για πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές πρόνοιες της ενοποιημένης οδηγίας για τα πιστωτικά ιδρύματα. Έτσι η εναρμόνιση του συνεργατικού πιστωτικού τομέα της Κύπρου με το κοινοτικό κεκτημένο είναι απαραίτητη. Οι προσπάθειες αυτές στοχεύουν σε μεταρρυθμίσεις στα ίδια τα ΣΠΙ μέσω διαφόρων διαρθρωτικών αλλαγών (συγχωνεύσεων) και μέσω ορθολογικής και τεχνολογικής αναβάθμισης των δραστηριοτήτων τους που θα συμβάλει στην αποδοτικότητα τους. Έχουν εγκριθεί οι θεσμοί για την ίδρυση και λειτουργία του Κεντρικού Φορέα δηλαδή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας έτσι ώστε να ενισχυθεί η κεφαλαιουχική της βάση για να μπορέσει να αναλάβει το ρόλο της. Τα πράγματα γίνονται ιδιαίτερα δύσκολα όσο πλησιάζει η αναγκαστική εφαρμογή των αυστηρών κανόνων της Βασιλείας στα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα.

Με βάση τα συμφωνηθέντα μεταξύ της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης η εναρμόνιση του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα με το Κοινοτικό Κεκτημένο

βρίσκεται σε εξέλιξη και πραγματοποιείται βάσει ενός συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης που περιλαμβάνει τους πιο κάτω στόχους:

- 1) Δημιουργία του αναγκαίου θεσμικού πλαισίου, με την εναρμόνιση της περί Συνεργατικών Εταιρειών Νομοθεσίας με τις Κοινοτικές Οδηγίες που αφορούν τα Πιστωτικά ιδρύματα.
- 2) Προώθηση μέτρων για ενίσχυση της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών ως της Αρμόδιας Εποπτικής Αρχής για τον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα, όποιος προβλέπουν οι σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες
- 3) Αναδιοργάνωση και αναβάθμιση της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης των Συνεργατικών Εταιρειών, για ενίσχυση της διοικητικής και εποπτικής της ικανότητας
- 4) Μηχανογράφηση των λειτουργιών και δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών για πιο αποτελεσματική λειτουργία και βελτίωση της εποπτείας που ασκεί
- 5) Προώθηση της εκπαίδευσης του προσωπικού της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών, για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στις νέες απαιτήσεις
- 6) Συνέχιση των προσπάθειών για εγκαθίδρυση και λειτουργία του «Κεντρικού Φορέα», σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 2000/12/ΕΚ, με τον οποίο θα συνδεθούν τα ΣΠ.1 που δεν θα μπορέσουν από μόνα τους να εφαρμόσουν το Κοινοτικά Κεκτημένο, ή που θα επιθυμούν να συνδεθούν παρότι θα πληρούν τα σχετικά κριτήρια
- 7) Εκσυγχρονισμός των ΣΠΙ. για προσαρμογή με το Κοινοτικό Κεκτημένο, μέσω διαρθρωτικών και οργανωτικών μεταρρυθμίσεων, περιλαμβανομένων συγχωνεύσεων και άλλων σχηματισμών ή ομαδοποιήσεων σε γεωγραφική ή λειτουργική βάση.
- 8) Ορθολογική και τεχνολογική αναβάθμιση των δραστηριοτήτων των ΣΠΙ, ιδιαίτερα στην περίπτωση ΣΠΙ μικρού μεγέθους, που θα βοηθήσει στην απόκτηση του "αναγκαίου εκτοπίσματος" και, κατ' επέκταση, στη βελτίωση της διοικητικής και λειτουργικής αποδοτικότητας τους. (ιστοσελίδα υπηρεσία εποπτείας και ανάπτυξης συνεργατικών εταιρειών)

Οι κρατικές ενισχύσεις ή αλλιώς σχέδιο ενίσχυσης υποδομής κατάρτισης έχουν παραχωρηθεί με επιτυχία σε 136 ΣΠΙ Το σχέδιο αυτό έχει σκοπό την ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης επιχειρήσεων, ιδρυμάτων και οργανισμών με στόχο την κάλυψη των αναγκών κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς, επαγγέλματα ή θέματα που έχουν προτεραιότητα Για τους σκοπούς της δραστηριότητας αυτής ο όρος «υποδομή κατάρτισης» περιλαμβάνει:

- τεχνικό εξοπλισμό κατάρτισης (μηχανήματα, όργανα, εργαλεία)

- οπτικοακουστικά μέσα και βοηθήματα
- προδιαγραφές / περιεχόμενα προγραμμάτων
- εκπαιδευτές και υπεύθυνους κατάρτισης

Παρέχεται οικονομική ενίσχυση που καλύπτει ποσοστό 45% ή 30% της δαπάνης για επιχειρήσεις ή ιδρύματα κατάρτισης αντίστοιχα. Η οικονομική ενίσχυση παρέχεται ως ενίσχυση μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου και Δημοσιών Ενισχύσεων Νόμων του 2001. Στα ΣΠΙ το έργο εκσυγχρονισμού και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας τους τέθηκε σε εφαρμογή με σκοπό την εναρμόνιση του συνεργατικού πιστωτικού τομέα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Εντείνονται οι διεργασίες συγχώνευσης των Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών σε μια προσπάθεια να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα τους μέσα στα νέα δεδομένα που έχουν δημιουργηθεί στην αγορά μετά την ένταξη στην ΕΕ. Μεγάλος αριθμός Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών (ΣΠΙ) έχουν προχωρήσει στην υλοποίηση της ενοποίησης των εργασιών τους, είτε βρίσκονται στα τελικά στάδια διεκπεραίωσης της γραφειοκρατίας που απαιτείται σε τέτοιες περιπτώσεις. Αξίζει να αναφερθεί πως με την ολοκλήρωση των διαδικασιών εντός του πρώτου εξαμήνου του 2006, αναμένεται ο αριθμός των εν ενεργεία ΣΠΙ να μειωθεί σε 191 από 358 που ήταν στις αρχές του 2005. Αυτή την στιγμή τα ΣΠΙ έχουν μειωθεί στα 326,

Πάντως παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τα ΣΠΙ κερδίζουν ακόμη την μάχη της δανειοδότησης. Τα συνεργατικά ιδρύματα έδωσαν το 26,4% των τραπεζικών δανείων μέχρι το Σεπτέμβριο για το 2005. Μέσα σε ένα χρόνο κέρδισαν μερίδιο 0,80% στην δανειστική «πίττα» σε βάρος των εμπορικών τραπεζών, στηριζόμενα κυρίως στην στεγαστική πίστη, που αποτελεί τα δύο τρίτα του δανειστικού τους χαρτοφυλακίου. Η σημαντική πιστωτική επέκταση των συνεργατικών επήλθε παρά τη μεγάλη στροφή που παρατηρείται στο δανεισμό σε συνάλλαγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Μια από τις σημαντικότερες λειτουργίες των τραπεζών είναι η χρηματοδοτική λειτουργία. Οι τράπεζες ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τη διενέργεια χρηματοδοτήσεων.

3.1 Πιστωτική πολιτική

Η κάθε τράπεζα εφαρμόζει μια πολιτική όταν προσφέρει τις λειτουργίες της. Στη συγκεκριμένη λειτουργία εφαρμόζει την πιστωτική πολιτική. Με τον όρο πίστωση ορίζεται:

α Η εμπιστοσύνη του δανειστή στην ικανότητα και την ετοιμότητα του δανειζόμενου, να αποπληρώνει κανονικά τα χρέη του,

β Η παραχώρηση της αγοραστικής δύναμης για ένα χρονικό διάστημα.

Γενικά στο πλαίσιο της πίστωσης, το αν θα πάρει δηλαδή ο δανειζόμενος το δάνειο, ο δανειστής παραιτείται για μια ορισμένη χρονική περίοδο από τη χρησιμοποίηση του κεφαλαίου του. Έτσι, παραχωρεί το κεφάλαιο του στον δανειζόμενο και λαμβάνει για το λόγο αυτό τόκους. Οι τόκοι είναι η αμοιβή του δανειστή για τη χρήση ξένου κεφαλαίου εκ μέρους του δανειζόμενου.

Οι πιστωτικές ανάγκες μπορεί να έχουν τα κάτωθι οικονομικά υποκείμενα:

▪ Τα ιδιωτικά νοικοκυριά

Τα ιδιωτικά νοικοκυριά καταναλώνουν αγαθά και υπηρεσίες πιστωτικές ανάγκες των ιδιωτικών νοικοκυριών που προκύπτουν, όταν οι δαπάνες τους δεν μπορούν να καλυφθούν από τις τρέχουσες εισπράξεις τους. Οι πιστώσεις προς τα ιδιωτικά νοικοκυριά είναι καταναλωτικού χαρακτήρα, με μακροπρόθεσμα ή βραχυπρόθεσμα χαρακτηριστικά. Οι μακροπρόθεσμες πιστώσεις εξυπηρετούν την αγορά αγαθών με μακρά διάρκεια ζωής όπως κατοικίας, αυτοκινήτου κλπ. Οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις καλύπτουν την αγορά υπηρεσιών ή επιλύουν άμεσα προβλήματα ρευστότητας.

▪ Οι επιχειρήσεις

Οι επιχειρήσεις είναι το υποκείμενο που μας ενδιαφέρει στην εργασία αυτή. Οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής και πώλησης αγαθών και υπηρεσιών. Πιστωτικές ανάγκες εμφανίζονται στις επιχειρήσεις, όταν τα ίδια κεφάλαια δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση επενδύσεων. Οι πιστώσεις προς τις επιχειρήσεις εξυπηρετούν παραγωγικούς τους σκοπούς και μπορεί να είναι – όπως και στα ιδιωτικά νοικοκυριά – βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες. Οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις

χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού, είναι δηλαδή κεφάλαια κίνησης, και οι μακροπρόθεσμες πιστώσεις χρηματοδοτούν επενδύσεις όπως πάγιες εγκαταστάσεις της επιχείρησης ή συμμετοχές σε άλλες εταιρίες (χρηματοοικονομικές επενδύσεις).

▪ Ο δημόσιος τομέας

Οι πιστωτικές ανάγκες των φορέων του δημοσίου τομέα προκύπτουν, όταν οι δαπάνες του για δημόσια κατανάλωση, επενδύσεις και μεταβιβαστικές πληρωμές, υπερβαίνουν τα έσοδα του από φόρους, τέλη και εισφορές.

Επειδή οι πιστώσεις αποτελούν ένα αξιόλογο τμήμα του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων εξαιτίας της εξαιρετικής σημασίας τους, η σύνθεση του χαρτοφυλακίου των πιστώσεων πρέπει να έχει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματική διαφοροποίηση κατά το είδος του κινδύνου, το είδος του δανειολήπτη, το αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας του δανειολήπτη (κλάδος, συνθήκες αγοράς κ.λ.π.) και τη γεωγραφική εγκατάσταση του δανειολήπτη. (Α. Γεωργόπουλος 2005)

3.2 Ενέργειες διασφάλισης συμφερόντων των τραπεζών

Οι πιστώσεις ή πιστοδοτήσεις πρέπει να υλοποιούνται με βάση ένα σύνολο συστηματοποιημένων κανόνων, στο πλαίσιο των πολιτικής είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του τραπεζικού ιδρύματος, με την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μεγιστοποίηση του οφέλους. Ειδικότερα, οι σχετικές ενέργειες που πρέπει να γίνουν είναι οι εξής:

- Ακριβής εξέταση και προσδιορισμός των πιστωτικών αναγκών του δανειζομένου
 - Εξέταση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειζομένου και αξιολόγηση των δυνατοτήτων του για την ομαλή και απρόσκοπτη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του,
- Συνεπώς παρακολούθηση και έλεγχος της πιστοδότησης, στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς.

Στο πλαίσιο προσδιορισμού των πιστωτικών αναγκών είναι σημαντικό να εξακριβωθεί, εάν με τις πιστοδοτήσεις θα καλυφθούν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την πραγματική λειτουργία της επιχείρησης (π.χ. χρηματοδότηση παγίων επενδύσεων, χρηματοδότηση αποθεμάτων). Από την άλλη πλευρά, για τη διερεύνηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειοδοτούμενου χρησιμοποιούνται διάφορα συστήματα ή κριτήρια αξιολόγησης. Για παράδειγμα, σύνηθες είναι ο διαχωρισμός των κριτηρίων

αξιολόγησης σε ποιοτικά και ποσοτικά (Αντωνόπουλος 1999). Ορισμένα ποιοτικά κριτήρια είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Το ιστορικό της επιχείρησης (π.χ. χρόνος ίδρυσης, εξέλιξη),
- Η ποιότητα της διοίκησης
- Η ηλικία του ιδιοκτήτη και οι προϋποθέσεις διαδοχής (ιδιαίτερα σε οικογενειακές εταιρίες),
- Η φήμη και η εικόνα της επιχείρησης στην αγορά.

Τα ποσοτικά στοιχεία καλύπτουν

- Τους Ισολογισμούς
- Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης
- Ταμειακά προγράμματα.

Εδώ σημαντικό είναι:

- Να ελεγχθεί η αξιοπιστία στα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας
- Να αναλυθούν τα ιστορικά οικονομικά της μεγέθη (π.χ. αριθμοδείκτες).

Γενικά ιδιαίτερα η αξιολόγηση των ποσοτικών στοιχείων της επιχείρησης σχετίζεται με την ανάλυση της χρηματοοικονομικής της ισορροπίας στις διάφορες αποχρώσεις και προεκτάσεις, και έχει στενή και ευρεία έννοια. Υπό τη στενή έννοια του όρου, η χρηματοοικονομική ισορροπία δεν διαφοροποιείται από την αντίληψη της ρευστότητας. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι τα μέσα πληρωμής που διαθέτει η επιχείρηση επαρκούν για την κάλυψη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Από την άλλη πλευρά, η χρηματοοικονομική ισορροπία υπό την ευρεία έννοια του όρου προϋποθέτει τόσο την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις (ρευστότητα), όσο και στον μακροπρόθεσμο στόχο μεγιστοποίησης των κερδών της (αποδοτικότητα). Ουσιαστικά με την εισαγωγή του κριτηρίου της αποδοτικότητας η προβληματική της χρηματοοικονομικής ισορροπίας επεκτείνεται στο πεδίο της πραγματικής σφαίρας της επιχείρησης (παραγωγή – πωλήσεις). Η εξέταση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, από τη σκοπιά μιας εμπορικής τράπεζας, είναι χρήσιμη, επειδή τα κέρδη μεταξύ άλλων:

- επηρεάζουν αποφασιστικά το ύψος των ταμειακών ροών των επιχειρήσεων και κατ' επέκταση την ικανότητά τους για αποπληρωμή των δανείων τους,
- κατευθύνονται, τουλάχιστον μέχρι ενός ποσοστού, στα αποθεματικά με συνέπεια να αυξάνουν τα ίδια κεφάλαια και να διευρύνουν την κεφαλαιακή βάση των εταιρειών, άρα να βελτιώνουν τη δανειοληπτική τους ικανότητα,

- συνιστούν βασική πηγή χρηματοδότησης νέων επενδύσεων, στοιχείο που αποτελεί ένδειξη για τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές των επιχειρήσεων.

Οι διαταραχές της χρηματοοικονομικής ισορροπίας μπορεί να είναι είτε προσωρινές, είτε να λαμβάνουν μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, οπότε καθίστανται απειλητικές για την ίδια την ύπαρξη της επιχείρησης, καθώς είναι δυνατόν να αποτελέσουν κυρίαρχη αιτία για την επικράτηση συνθηκών υπερχρέωσης και πτώχευσης (Γεωργόπουλος, 1997). Η χρηματοοικονομική ισορροπία της επιχείρησης συνδέεται συχνά με τους κανόνες χρηματοδότησης της (κάθετοι ή οριζόντιοι). Οι χρηματοδοτικοί κανόνες αναφέρονται στην τήρηση ορισμένων προδιαγραφών που θα πρέπει να εκπληρώνει ο ισολογισμός των επιχειρήσεων, και ειδικότερα η διάρθρωση του. Οι εν λόγω κανόνες αναφέρονται, για παράδειγμα, σε κάποιες συγκεκριμένες τιμές που θα πρέπει να λαμβάνουν οι αριθμοδείκτες (π.χ. δείκτες δανειακής εξάρτησης).

Κατ' αυτό τον τρόπο, οι κάθετοι κανόνες χρηματοδότησης χρησιμεύουν για τον προσδιορισμό των δυνατοτήτων και των ορίων που έχουν οι επιχειρήσεις να χρεώνονται, ή με άλλα λόγια για τον προσδιορισμό του βαθμού της ικανότητας τους να αποκτούν ξένα κεφάλαια, φυσικά με τη δυνατότητα αποπληρωμής. Οι συγκεκριμένοι κανόνες μετρούν τις σχέσεις των ξένων κεφαλαίων προς τα συνολικά ή τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση αυτή, πρωταρχικός στόχος είναι να αποφεύγεται ο κίνδυνος υπερχρέωσης, ο οποίος στην ουσία εκφράζεται από τη «διάβρωση» των ιδίων κεφαλαίων ως επακόλουθο της αλληπάλληλης πραγματοποίησης ζημιών. Συσσωρεύονται οι ζημιές σε τέτοιο βαθμό που δεν μπορούν να καλυφθούν πλέον από τα ίδια κεφάλαια, τότε η μόνη λύση είναι η προσφυγή στον εξωτερικό δανεισμό με συνέπεια την υπερχρέωση της επιχείρησης, έως και την πτώχευση της. (Α. Γεωργόπουλος 2005)

Στην ίδια προβληματική εντάσσεται η εξεύρεση του άριστου βαθμού χρέωσης ή της άριστης σχέσης ξένων και ιδίων κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αριστοποίησης θα πρέπει να επιλεχθεί εκείνος ο βαθμός χρέωσης που οδηγεί στη μεγιστοποίηση των ιδίων κεφαλαίων ή διαφορά της τιμής των μετοχών στο χρηματιστήριο. Χρήσιμη συνεισφορά στην κατεύθυνση αυτή έχει το εργαλείο της χρηματοοικονομικής μόχλευσης. Θετική χρηματοοικονομική μόχλευση σημαίνει αύξηση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων, εξαιτίας σχετικά φθηνής εξωτερικής χρηματοδότησης με ξένα κεφάλαια. Στην αντίθετη περίπτωση, το αποτέλεσμα της χρηματοοικονομικής μόχλευσης είναι αρνητικό, δηλαδή υπάρχει μείωση της αποδοτικότητας λόγω του πολύ υψηλού κόστους των ξένων κεφαλαίων. Συνήθως, θεωρείται ότι μετά από έναν ορισμένο βαθμό χρέωσης οι χρηματοδότες απαιτούν, εξαιτίας του υψηλότερου κινδύνου, την καταβολή

ενός υψηλότερου τόκου, ο οποίος αντισταθμίζει μέχρι και υπερκαλύπτει τη θετική χρηματοοικονομική μόχλευση.

Το τραπεζικό ίδρυμα εξετάζει δύο βασικούς τρόπους, μέσω των οποίων ο πελάτης θα αποπληρώσει το δάνειο:

- Ο πιο σημαντικός τρόπος είναι η αποπληρωμή του δανείου να γίνει μέσα από την παραγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης, μέσα δηλαδή από το παραγωγικό – συναλλακτικό της κύκλωμα. Και τούτο επειδή οι πιστοδοτήσεις παρέχονται στις επιχειρήσεις για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους αναγκών. Ο λειτουργικός τρόπος αποπληρωμής συνδέεται με την παραγωγική χρήση του δανείου.
- Ένας άλλος τρόπος αποπληρωμής είναι από τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, ή από συνηθισμένες εξασφαλίσεις στα πάγια ή από άλλες εγγυήσεις που μπορεί να παρέχονται είτε από την ίδια την επιχείρηση ή από τρίτους.

Ο δεύτερος τρόπος αποπληρωμής του δανείου θα πρέπει να θεωρείται μόνο ως λύση ανάγκης. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν πιστώσεις για την κάλυψη ζημιογόνων αποτελεσμάτων ή επισφαλειών, καθώς και πιστώσεις για έκτακτες κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Επίσης, οι εκτιμήσεις που θα κάνουν σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές του επενδυτικού προγράμματος που χρηματοδοτούν, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικές και συγκρατημένες. Παραπέρα, στο επίπεδο της συνολικής διαχείρισης των δανείων, κάθε εμπορική τράπεζα έχει αναπτύξει ένα «σύστημα πιστοδοτήσεων», στο πλαίσιο του οποίου καθορίζονται τα εκάστοτε πιστωτικά όρια, οι εγκριτικές αρμοδιότητες των μονάδων του ιδρύματος και η παρακολούθηση της αποπληρωμής των δανείων.

Στη συνέχεια δίνεται μια συνοπτική εικόνα ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας ενός τραπεζικού ιδρύματος. Η πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη καθορίζεται από το κατά πόσον αυτός θα μπορέσει να ανταποκριθεί, από οικονομική άποψη, στις απαιτήσεις της δανειακής σύμβασης. Ο δανειολήπτης, ο οποίος μπορεί να είναι ιδιώτης ή επιχείρηση, εξετάζεται τόσο ως προσωπικότητα όσο και με βάση το οικονομικό του υπόβαθρο. Στο προσωπικό επίπεδο, σημαντικό ρόλο παίζουν ο χαρακτήρας, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, οι επαγγελματικές ικανότητες, οι εμπειρίες, η αξιοπιστία, η συνέπεια στις πληρωμές κ.λ.π. Από την άλλη πλευρά, στο οικονομικό επίπεδο καθοριστική είναι η σημασία των χρηματοοικονομικών συνθηκών του δανειολήπτη, η περιουσιακή του κατάσταση, η οργανωτική δομή της επιχείρησης του, οι αναπτυξιακές της προοπτικές κ.λ.π.

Συχνά στην ανάλυση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών, τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν ένα εύρος κριτηρίων, τα οποία συνεκτιμούν συνολικά, διαβαθμίζοντας τα με τον αντίστοιχο κίνδυνο που εμφανίζουν. Από τη διαδικασία αυτή προκύπτει η βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειζομένου, η οποία χρησιμοποιείται ως εργαλείο άσκησης πιστωτικής πολιτικής. Για παράδειγμα στην περίπτωση των επιχειρήσεων, κεντρικές κατηγορίες κριτηρίων αξιολόγησης είναι τα στοιχεία του ισολογισμού και οι συνθήκες του κλάδου της επιχείρησης.

Η εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου προσδιορίζεται με την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών. Για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών χρησιμοποιούνται διάφορες μέθοδοι, όπως οι παρακάτω:

- Αξιολόγηση με στατιστικές μεθόδους και
- Αξιολόγηση με την ανάλυση και εκτίμηση των πιστωτικών προτύπων.

Η αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών με στατιστικές μεθόδους, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις επιχειρήσεις. Οι στατιστικές μέθοδοι δίνουν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα όταν οι επί μέρους πιστώσεις είναι σχετικά μικρές και ο αριθμός των πελατών (δανειζομένων) είναι μεγάλος, όπως στην περίπτωση των πιστώσεων του λιανικού εμπορίου, των καταναλωτικών δανείων, των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων κλπ.. οι στατιστικές αυτές τεχνικές προϋποθέτουν την ανάπτυξη αρχείων και τη συλλογή στοιχείων για μεμονωμένα άτομα και μικρές επιχειρήσεις κλπ.

3.3 Κριτήρια των πιστοδοτήσεων⁷

Το σύστημα παροχής των πιστώσεων των τραπεζών βασίζεται, τόσο στην υπεύθυνη και παραγωγική διαχείριση κεφαλαιακών πόρων των καταθετών, όσο και στην ορθολογική αξιοποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων, υπό την διττή έννοια: της βελτιστοποίησης του χαρτοφυλακίου των τοποθετήσεών τους και της ελαχιστοποίησης, συγχρόνως, του κινδύνου που αυτές διατρέχουν. Ο προκαθορισμός, δηλαδή, των παραμέτρων και των διαδικασιών που συνθέτουν το πλαίσιο της ποιοτικής αξιολόγησης των πιστοδοτικών δραστηριοτήτων και η διατύπωση των κριτηρίων, βάσει των οποίων οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι κρίνονται ως αποδεκτοί, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και οριοθετούν σε πρακτική και δυναμική βάση τη δυνατότητα επίτευξης ενός ικανοποιητικού επιπέδου ισορροπίας μεταξύ της υλοποίησης των στόχων ως προς τα αποτελέσματα των τραπεζών

⁷ Οι πηγές για τα κριτήρια πιστοδοτήσεων είναι από (Π. Κιόχος – Δ. Παπανικολάου- Γ Θάνος – Α. Κιόχος 2002) και από (Μακρής 2005)

της εξασφάλισης επαρκούς ρευστότητας και της ανάληψης κινδύνων μέσα στα συνήθη και αποδεκτά πιστοδοτικά πλαίσια. Από τη στιγμή που η επιχείρηση θα προσφύγει σε μια τράπεζα για απόκτηση χρηματοδότησης, η τράπεζα θα εξετάσει μια σειρά από παράγοντες που θεωρεί ότι θα πρέπει να είναι σε θέση να τα πραγματοποιήσει προκειμένου να χρηματοδοτηθεί. Κάθε τραπεζικό ίδρυμα, δεν ακολουθεί τα ίδια κριτήρια αξιολόγησης. Υπάρχουν διάφοροι τύποι χρηματοοικονομικής οργάνωσης και αντίστοιχες είναι και οι διαφοροποιήσεις στις συνθήκες χρηματοδότησης, που επηρεάζουν την (τραπεζική) χρηματοδότηση και των επιχειρηματικών σχεδίων. Παράγοντες εφαρμόζονται από τράπεζες χωρών με λιγότερο συντηρητική χρηματοοικονομική οργάνωση, ενώ παράλληλα, πληθαίνουν οι έρευνες και οι προτάσεις. Ένα κριτήριο με πολύ μεγάλη βαρύτητα για την παροχή χρηματοδότησης από μια τράπεζα, είναι η αβεβαιότητα που εμπεριέχεται σε μία πρόταση. Είναι ένα από τα βασικότερα εμπόδια στη χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων από τις τράπεζες.

Για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών και την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, η χρηματοοικονομική διεύθυνση της επιχείρησης εξετάζει τους παρακάτω παράγοντες, οι οποίοι συνήθως ονομάζονται «πιστωτικά πρότυπα»

1. Χαρακτήρα
2. Ικανότητα εξόφλησης χρεών
3. Κεφάλαια
4. Εξασφάλιση αποπληρωμής του δανείου
5. Συνθήκες στον κλάδο
6. Στάδιο επένδυσης
7. Μέγεθος της προβλεπόμενης επένδυσης(κόστος)
8. Χρονική διάρκεια επένδυσης
9. Φήμη και ιστορικό επιτυχημένων προσπαθειών
10. Ικανότητες της Ανώτερης διοίκησης
11. Δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης στο εγχείρημα
12. Επιχειρηματικό σχέδιο
13. Αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης
14. Χαρακτηριστικά /Προοπτικές προϊόντος και αγοράς
15. Οργάνωση της επιχείρησης (εμπορική υποστήριξη του σχεδίου)
16. Άλλες πηγές κεφαλαίων

3.3.1 Χαρακτήρας

Ο χαρακτήρας αναφέρεται στην προθυμία του δανειζόμενου να πληρώσει τα χρέη του. Οι δανειστές εκτιμούν τον χαρακτήρα, εξετάζοντας την συμπεριφορά του δανειζόμενου στα προηγούμενα χρόνια, όσον αφορά την πληρωμή των χρεών του. Εάν στο παρελθόν ο δανειζόμενος ήταν συνεπής στις πληρωμές των χρεών του, τότε συμπεραίνεται ότι θα είναι πρόθυμος (συνεπής) και στο μέλλον. Οι περισσότεροι αναλυτές θεωρούν ότι ο χαρακτήρας (ηθικός παράγοντας) είναι ο πιο σημαντικός από όλους τους παράγοντες στην αξιολόγηση μιας πίστωσης, γι' αυτό επεκτείνουν την έρευνά τους και συγκεντρώνουν πληροφορίες για την εντιμότητα και τις μεθόδους συναλλαγών του επιχειρηματία και της επιχείρησης στο μακρύ παρελθόν. Ένα καλό ιστορικό πληρωμών στο παρελθόν συνεπάγεται προθυμία πληρωμής χρεών και στο μέλλον. Πηγή πληροφοριών για την εντιμότητα του πελάτη είναι οι προμηθευτές του πελάτη και οι τράπεζες.

3.3.2 Ικανότητα εξόφλησης χρεών

Η ικανότητα του πελάτη να εξοφλεί τους λογαριασμούς του αποτελεί μια υποκειμενική κρίση, η οποία βασίζεται στην επιτυχή επιχειρηματική δραστηριότητα και την πραγματοποίηση κερδών στο παρελθόν και συμπληρώνεται με επισκέψεις στις εγκαταστάσεις του πελάτη, για την εκτίμηση του είδους της δραστηριότητας, των μεθόδων παραγωγής, των εμπορικών μεθόδων κλπ.. Η ικανότητα του πελάτη να πληρώνει τα χρέη του εκτιμάται κυρίως από την πρόβλεψη των ταμιακών ροών του πελάτη. Όσο μεγαλύτερη βεβαιότητα έχει ο δανειστής ότι ο δανειζόμενος (πελάτης) πρόκειται να εισπράξει μετρητά στο μέλλον, τόσο πιο πρόθυμος θα είναι να χορηγήσει πιστώσεις στον πελάτη.

3.3.3 Κεφάλαια

Τα κεφάλαια αναφέρονται στο επίπεδο των χρηματοοικονομικών πόρων που είναι διαθέσιμοι στο δανειζόμενο, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, σε περίπτωση που οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμιακές ροές δεν επαρκέσουν για την πληρωμή των χρεών του. Τα κεφάλαια εκτιμούνται από τη γενική χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, όπως αυτή προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων του ισολογισμού (ανάλυση αριθμοδεικτών) με ιδιαίτερη βαρύτητα στον υπολογισμό της καθαρής θέσης της επιχείρησης και των δεικτών της συνολικής δανειακής επιβάρυνσης και ρευστότητας.

3.3.4 Εξασφάλιση αποπληρωμής του δανείου

Οι εγγυήσεις αναφέρονται στα περιουσιακά στοιχεία που θα μπορούσε να προσφέρει ο πελάτης για την εξασφάλιση της πίστωσης που του χορηγείται. Το βασικότερο μέλημα κάθε τράπεζας, αποτελεί η διερεύνηση της ικανότητας της επιχείρησης να αποπληρώσει το δάνειο και η διασφάλιση των χρημάτων της με άλλο τρόπο, στην περίπτωση που δεν μπορέσει να το πράξει αυτό, η επιχείρηση (LIFT 1998). Ο ρόλος της διασφάλισης μέσα από την παροχή εγγυήσεων είναι διττός. Αφενός μειώνει την έκθεση των τραπεζών σε προτάσεις υψηλού χρηματοοικονομικού κινδύνου και αφετέρου θέτει πρόσθετα κίνητρα για τους επιχειρηματίες να προσπαθήσουν περισσότερο για να δημιουργήσουν μεγάλες αποδόσεις για να καλυφθεί η συμφωνηθείσα εγγύηση και να μην υπάρξει απώλεια περιουσιακών στοιχείων. Οι τράπεζες προτιμούν τη χρήση εγγυήσεων πέρα από οποιοδήποτε άλλο κριτήριο, καθώς έτσι ελαχιστοποιούν τις απώλειες σε περίπτωση αποτυχίας.

3.3.5 Συνθήκες στον κλάδο

Οι συνθήκες αναφέρονται στις γενικές οικονομικές συνθήκες (ύφεση ή ανάκαμψη), στις ειδικές εξελίξεις σε ορισμένους τομείς της οικονομίας, στην κατάσταση σε ένα συγκεκριμένο κλάδο, καθώς και σε κάθε γεγονός που μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα του πελάτη να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Όσο μεγαλύτερη είναι ευαισθησία παρουσιάζουν τα λειτουργικά κέρδη και οι ταμιακές ροές του δανειζόμενου στις συνθήκες της οικονομίας, τόσο μεγαλύτερος είναι ο πιστωτικός κίνδυνος του δανειζόμενου.

3.3.6 Στάδιο επένδυσης

Το στάδιο ανάπτυξης του σχεδίου στο οποίο καλείται να συμμετάσχει ο επενδυτής, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη λήψη απόφασης για επένδυση.

Κύρια επιδίωξη ενός χρηματοοικονομικού ιδρύματος, είναι η διασφάλιση σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό, των παρασχεθέντων κεφαλαίων. Οι τράπεζες αποφεύγουν τη χρηματοδότηση αβέβαιων σχεδίων και μάλιστα σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης. Τα εγχειρήματα που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνα, καθώς συμπεριλαμβάνουν σχέδια, ελπίδες και αβεβαιότητες. Αν τελικά επιτύχουν, ή ανταμοιβή (απόδοση), είναι σημαντική, αλλά πιθανή αποτυχία μπορεί να σημαίνει την απώλεια των

πάντων. Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξης, με λίγα υλικά περιουσιακά στοιχεία, χρειάζονται συχνές εισροές μικρών ποσοτήτων κεφαλαίου για σημαντικό χρονικό διάστημα. Αυτό η τράπεζα δεν το επιθυμεί.

3.3.7 Μέγεθος της προβλεπόμενης επένδυσης (κόστος)

Το μέγεθος της απαιτούμενης χρηματοδότησης για ένα σχέδιο, εξετάζεται προσεκτικά από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα. Οι τράπεζες αποφεύγουν συνήθως να δανείζουν μεγάλα ποσά αλλά και οι πολύ μικρές προτάσεις, καθώς ακόμα και ένα πολύ υψηλό επίπεδο απόδοσης (επιτοκίου), δεν θα μεταφραστεί τελικά σε σημαντικό χρηματικό ποσό. Όπως έδειξε έρευνα του LIFT (1998), οι μικρές επενδύσεις (<500.000 ευρώ), απαιτούν την ίδια διαδικασία αποτίμησης με τις κατά πολύ μεγαλύτερες. Το κόστος εκτίμησης και επίβλεψης είναι σταθερό, είτε πρόκειται για μικρή επένδυση, είτε για μεγάλη και περιλαμβάνει την απασχόληση ειδικευμένων ατόμων, συμβούλων κ.λ.π. ενώ ο χρηματοδότης θα πρέπει να δαπανήσει τον ίδιο χρόνο και κόστος και ίσως και μεγαλύτερο στη διαχείριση της επένδυσης. Οι μικρότερες από κάποιο μέγεθος επενδύσεις, θα έχουν να αναδείξουν μικρή σχετικά συνεισφορά στη συνολική απόδοση των κεφαλαίων του χρηματοδότη. Οι νέες ΜΜΕ, ενδεχομένως να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα, καθώς λόγω μεγέθους, προχωρούν συνήθως σε μικρές επενδύσεις. Το χαμηλό ύψος της επένδυσης, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες αξιολόγησης.

3.3.8 Χρονική διάρκεια επένδυσης

Ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου και ο απαιτούμενος χρόνος ενασχόλησης της τράπεζας με το εγχείρημα, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την απόφαση παροχής χρηματοδότησης. Όσο πιο σύντομος αναμένεται ο χρόνος πραγματοποίησης ενός εγχειρήματος, τόσο μεγαλύτερες θεωρούνται οι πιθανότητες επιτυχίας και τόσο περισσότερο πιθανή η χρηματοδότησή του. Οι τελευταίες επιδιώκουν την απεμπλοκή τους από ένα αβέβαιο εγχείρημα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα και συνεπώς, αξιώνουν την ταχύτερη δυνατή αποπληρωμή του κεφαλαίου. Η αβεβαιότητα για τη διάρκεια εμπλοκής σε μια επένδυση, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για μια τράπεζα.

3.3.9 Φήμη και Ιστορικό επιτυχημένων προσπαθειών

Οι χρηματοδότες αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στο αν η επιχείρηση διαθέτει η ίδια ή η ομάδα διοίκησης και ο επιχειρηματίας, διαμορφωμένη θετική φήμη και ιστορικό προηγούμενων επιτυχημένων προσπαθειών (European Commission 2000, LIFT 1998). Από αυτά φαίνεται ότι η επιχείρηση είναι ικανή να φέρει σε πέρας τα εγχειρήματα που αναλαμβάνει. Η έλλειψη προηγούμενου αρχείου επιτυχημένων προσπαθειών στις επιχειρήσεις που μόλις ξεκινούν το εγχείρημα τους αναδεικνύει την ανάγκη για πιο προσεκτική αποτίμηση της επιχείρησης και του σχεδίου από όλες τις πλευρές. Αυτό το γεγονός αυξάνει πιο πολύ το κόστος επηρεάζοντας μοιραία και την τελική απόφαση της τράπεζας. Οι περισσότερες τράπεζες χρηματοδοτούνται με βάση την εικόνα του δανειζόμενου στην αγορά και σε δεύτερη μοίρα έρχεται το σχέδιο. Οι τράπεζες είναι πιο ευαίσθητες στο θέμα της εξασφάλισης του δανείου.

3.3.10 Ικανότητες της Ανώτερης Διοίκησης

Οι ικανότητες του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης, αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα για την απόφαση ενός επενδυτή να χρηματοδοτήσει μια καινοτομική (και όχι μόνο) επιχείρηση, είτε πρόκειται για συμμετοχική χρηματοδότηση είτε για ιδρυματική. Η εμπειρία και οι ικανότητες, της ανώτερης διοίκησης, συντελούν όχι απλά στην αποφυγή αποτυχίας, αλλά και στη γενικότερη επιτυχημένη ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Σημαντικό για τους χρηματοδότες είναι να υπάρχουν νέες ιδέες για προϊόντα ή υπηρεσίες που θα αλλάξουν τον τρόπο που ζουν ή εργάζονται οι άνθρωποι. Όλα αυτά όμως δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς την κατάλληλη ομάδα ατόμων. Η τράπεζα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο προφίλ του επιχειρηματία και της διοικητικής ομάδας, στην επιστημονική τους κατάρτιση, στις ικανότητές τους σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης του εγχειρήματος και κατ'επέκταση της επιχείρησης. Η αξιολόγηση της ομάδας διοίκησης μιας επιχείρησης είναι δύσκολη διαδικασία επιχείρηση που δεν έχει όταν είναι για νέα επιχείρηση που δεν έχει προλάβει να αναδείξει προηγούμενη εμπειρία σε ανάλογα εγχειρήματα.

3.3.11 Δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης στο εγχείρημα

Άμεσα συνδεδεμένος με τα προαναφερθέντα και επίσης ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την αξιολόγηση ενός καινοτομικού σχεδίου, είναι και η προσωπική δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης (Bank of England 2001) η οποία

και πρέπει να επιζητείται, όχι σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά με συνεισφορά σημαντικών προσωπικών οικονομικών πόρων και εργασίας

3.3.12 Επιχειρηματικό σχέδιο

Ένα πολύ σημαντικό σημείο στη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, είναι οι στόχοι που θα προκύψουν από αυτό και πόσο συγκεκριμενοποιημένοι εμφανίζονται, μέσα από ένα καλά συγκροτημένο σχέδιο δράσης. Η ύπαρξη ενός ηχηρού επιχειρηματικού σχεδίου με προοπτικές για σημαντική δυνητική ανάπτυξη, αλλά και σωστά οργανωμένου, με ισορροπία στο πρόγραμμα E&A και τις δαπάνες, αποτελεί βασικό πλεονέκτημα για την προσέλκυση χρηματοδότησης.

3.3.13 Αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης

Στην προσδοκώμενη απόδοση ενός επενδυτικού σχεδίου, αποδίδεται πολύ μεγάλη βαρύτητα από τις πηγές χρηματοδότησης που συνδέονται άμεσα με την πορεία της (συμμετοχική χρηματοδότηση), αλλά και από αρκετές τράπεζες διεθνώς, που συμμετέχουν στο κεφάλαιο ορισμένων από τις επιχειρήσεις που χρηματοδοτούν.

3.3.14 Χαρακτηριστικά /Προοπτικές Προϊόντος και Αγοράς

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του υπό σχεδιασμού προϊόντος, αλλά και της αγοράς για την οποία αυτό προορίζεται, ανάγονται στους περισσότερο ποιοτικούς (μη μετρήσιμους) παράγοντες και γι' αυτό δύσκολα μπορεί να υπολογιστεί κατά τη διαδικασία αξιολόγησης. Αναδεικνύουν όμως τις δυνητικές προοπτικές από το σχεδιαζόμενο εγχείρημα, τόσο για το χρηματοδοτούμενο, όσο και για το χρηματοδότη. Οι περισσότερες τράπεζες, που δεν συνδέουν την αποπληρωμή των κεφαλαίων με την απόδοση του εγχειρήματος, δεν αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στα χαρακτηριστικά αυτά.

3.3.15 Οργάνωση της επιχείρησης (εμπορική υποστήριξη του σχεδίου)

Ο συγκεκριμένος παράγοντας, αφορά και αυτός, κυρίως τη χρηματοδότηση που είναι συνδεδεμένη με την απόδοση του σχεδίου και λιγότερο τη δανειακή χρηματοδότηση με όρους αποπληρωμής ανεξάρτητους της πορείας του εγχειρήματος. Η προετοιμασία της επιχείρησης να υποδεχτεί και να μπορέσει να υποστηρίξει την υπό ανάπτυξη καινοτομία, είναι κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία.

3.3.16 Άλλες πηγές κεφαλαίων

Ένα άλλο στοιχείο που αρχίζει να τυγχάνει μεγαλύτερης προσοχής τελευταία, είναι η συμμετοχή (άμεσα ή έμμεσα) και άλλων επενδυτών στην επιχείρηση, εκτός της τράπεζας, καθώς η ισχυρή συμμετοχή από σοβαρούς επενδυτές στις καινοτομικές επιχειρήσεις, μειώνει τον κίνδυνο για τις τράπεζες και διευκολύνει τη χορήγηση δανείων. Ο λόγος είναι ότι αφενός δείχνει στην τράπεζα ότι το σχέδιο φαίνεται να έχει προοπτικές, διασφαλίζοντας σε μεγάλο βαθμό τα παρεχόμενα κεφάλαια και αφετέρου μειώνει το συνολικό ζητούμενο ποσό, καθώς η επιχείρηση στρέφεται περισσότερο σε παροχή πιστωτικών υπηρεσιών και λιγότερο σε απόκτηση μετρητών (European Commission 2000).

3.4 ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Οι πληροφορίες για τους παραπάνω παράγοντες που αφορούν ένα συγκεκριμένο πελάτη, συγκεντρώνονται με ένα καλά οργανωμένο σύστημα συλλογής στοιχείων και πληροφοριών από διάφορες πηγές, όπως π.χ. τράπεζες, προμηθευτές του πελάτη καθώς και από επαφές που είχε η επιχείρηση με τον πελάτη κατά την προηγούμενα χρόνια και κυρίως από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του πελάτη.

Από την πλευρά της η τράπεζα δίνει μεγάλη σημασία στην ακριβή οικονομοτεχνική μελέτη που επιδίδονται τα στελέχη που εισηγούνται τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων

Η χρησιμότητα της οικονομοτεχνικής αξιολόγησης των επιχειρηματικών σχεδίων είναι προφανής για την αποτελεσματικότερη χρηματοδότηση τους, αφού με αυτήν επιτυγχάνεται:

- Η ορθή εκτίμηση της συγκεκριμένης κατάστασης μιας επιχείρησης.
- Ο εντοπισμός των αδυναμιών (προβλημάτων) και των ισχυρών σημείων των επενδυτικών πρωτοβουλιών.
- Η ορθολογική αντιμετώπιση των αδυναμιών και η βέλτιστη αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων.
- Η ιεράρχηση των στόχων και η χάραξη εναλλακτικών πολιτικών τακτικής και στρατηγικής μορφής.
- Ο λεπτομερής προγραμματισμός των λειτουργιών δράσης σε μέρος ή στο σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Η στρατηγική κινητοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

- Η πρόβλεψη, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και τις μελλοντικές ενδείξεις, για το ύψος των αναγκών σε κεφάλαια και τις χρηματοδοτικές πηγές άντλησης τους.
- Ο προγραμματισμός των διαδικασιών εκτίμησης και ελέγχου
- Η εφαρμογή της βασικής οικονομικής αρχής για τη βελτιστοποίηση του χρηματοοικονομικού αποτελέσματος της δραστηριότητας.

Έτσι, με βάση τα ανωτέρω, αποφασίζεται εκ των προτέρων : α) τι πρέπει να γίνει, β) πως πρέπει να γίνει και γ) ποιος πρέπει να το πραγματοποιήσει. Με τον τρόπο αυτό, εναρμονίζεται η σημερινή χρηματοοικονομική θέση της επιχείρησης με εκείνη που αυτή επιθυμεί να επιτύχει στο μέλλον και ελαχιστοποιούνται οι διάφοροι κίνδυνοι που την απειλούν από μια ενδεχόμενη οικονομική κρίση, αλλά και τις διάφορες χρηματοπιστωτικές και οικονομικές μεταβολές του περιβάλλοντος.

Με τον όρο οικονομοτεχνική αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων, συνήθως εννοούμε τις ακόλουθες δύο βασικές κατηγορίες μελετών:

α) Μελέτες σκοπιμότητας – βιωσιμότητας οι οποίες διακρίνονται σε:

- Μελέτες σκοπιμότητας – βιωσιμότητας νέων επενδυτικών προγραμμάτων σε μια ήδη υπάρχουσα επιχείρηση, οι οποίες αφορούν την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό της υπάρχουσας μονάδας.
- Μελέτες σκοπιμότητας ίδρυσης μιας νέας παραγωγικής μονάδας.
- Μελέτες μετεγκατάστασης (μεταφοράς σε άλλο τόπο) μιας ήδη υπάρχουσας οικονομικής μονάδας.

β) Μελέτες ανασυγκρότησης και στρατηγικής ανάπτυξης μιας επιχείρησης

Σημειώνουμε ότι και στις δύο αυτές κατηγορίες μελετών, υπάρχουν ορισμένα κοινά σημεία, αλλά ο σκοπός τους είναι διαφορετικός.

Θα λέγαμε ότι ο σκοπός των μελετών ανασυγκρότησης και στρατηγικής ανάπτυξης των επιχειρήσεων είναι σημαντικά ευρύτερος, σε σχέση με το σκοπό των μελετών σκοπιμότητας.

Για τη μελέτη ανασυγκρότησης η τράπεζα ακολουθεί συνήθως μια συγκεκριμένη διαδικασία αξιολόγησης:

Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, οι τράπεζες κινούνται συνήθως στα πλαίσια δύο αντίθετων προσεγγίσεων, της απόδοσης εισοδήματος και της απόδοσης κεφαλαίου. Σε μια προσέγγιση αμιγώς απόδοσης εισοδήματος, η απόφαση για παροχή δανείου θα

ληφθεί με βάση την προσδοκώμενη ροή κερδών από το project με εστίαση στις προοπτικές του σχεδίου (ή/ και της επιχείρησης). Αν η ροή αυτή είναι επαρκής για την κάλυψη του κόστους των σχετικών υπηρεσιών του δανείου και τη δημιουργία κάποιου περιθωρίου για εγγύηση, η χρηματοδότηση πιθανότατα θα πραγματοποιηθεί.

Αντίθετα, η προσέγγιση της απόδοσης κεφαλαίου, δίνει έμφαση στην αξία της εγγύησης που είναι διαθέσιμη στον δανειστή σε περίπτωση αποτυχίας και εστιάζεται συνεπώς, περισσότερο στα συσσωρευμένα περιουσιακά στοιχεία των ατόμων και των επιχειρήσεων και λιγότερο στις προοπτικές του σχεδίου.

Αποδίδεται βέβαια προσοχή στη δυνητική βιωσιμότητα μιας επιχείρησης και στις προοπτικές της, στην αξιοπιστία της σε όλους τους τομείς, καθώς και σε οικονομικούς δείκτες απόδοσης (κερδοφορία, ρευστότητα κ.λ.π.) (LIFT 1998). Μεγαλύτερη όμως σημασία φαίνεται να προσελκύει η εξέταση των περιουσιακών της στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν διαθέσιμες εγγυήσεις, η διερεύνηση της έκτασης στην οποία είναι πιθανό τρίτοι, να αξιώσουν διεκδικήσεις σε αυτά τα στοιχεία και τέλος, της αξίας τους σε περίπτωση αποτυχίας (με πιθανή μερική απαξίωσή τους). Εάν οι διαθέσιμες εγγυήσεις είναι ανεπαρκείς για να δικαιολογήσουν το δάνειο (αδυναμία προσέγγισης απόδοσης κεφαλαίου) και παράλληλα υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης για την επιχείρηση (αδυναμία προσέγγισης απόδοσης εισοδήματος), είναι πιθανή η μη χρηματοδότηση του σχεδίου.

Εκτενείς αναφορά της χρηματοδότησης των επιχειρηματικών σχεδίων θα γίνει στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η επιχείρηση λέγεται και οικονομική μονάδα. Με τον όρο οικονομικές μονάδες εννοούμε οικονομικούς οργανισμούς, που στα πλαίσια των οποίων συνδυάζονται, κατά τρόπο διαρκή και συστηματικό, οι συντελεστές της παραγωγής με σκοπό, την πραγματοποίηση του μέγιστου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος (κέρδους).

4.1 Είδη επιχειρήσεων

Αρχικά θα αναφερθούμε στα είδη των οικονομικών μονάδων. Οι οικονομικές μονάδες διακρίνονται:

- Ανάλογα με το μέγεθός τους, σε μεγάλες και μικρές
- Ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν, όταν τα πραγματοποιούμενα έσοδά τους καλύπτουν ακριβώς το σύνολο των δαπανών τους (που είναι ιδρύματα με κοινωφελή χαρακτήρα του δημοσίου ή των ΟΤΑ), σε προσαυξητικές, όταν επιδιώκουν πλεόνασμα εσόδων σε σχέση με τις συνολικές τους δαπάνες (που είναι οι επιχειρήσεις με τη συμμετοχή του δημοσίου ή των ΟΤΑ) και σε κερδοσκοπικές, όταν επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση του καθαρού τους αποτελέσματος (που είναι οι επιχειρήσεις κυρίως του ιδιωτικού τομέα).
- Ανάλογα με το είδος της παραγωγικής δραστηριότητας, σε οικονομικές μονάδες πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς παραγωγής.
- Ανάλογα με τη διάρθρωση των δαπανών παραγωγής.
- Ανάλογα με την περιουσιακή τους διάρθρωση.

Ανάλογα με τη νομική μορφή, με την οποία αυτές ιδρύονται και λειτουργούν, σε ατομικές, ομόρρυθμες εταιρίες (Ο.Ε), ετερόρρυθμες εταιρίες (Ε.Ε), εταιρίες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε), ανώνυμες εταιρίες (Α.Ε), συνεταιριστικές επιχειρήσεις, κ.ά.. (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002)

4.2 Χρηματοδοτικό περιβάλλον

Το περιβάλλον της χρηματοδοτικής λειτουργίας μιας οικονομικής μονάδας είναι αύξουσας σημασίας, με τον όρο χρηματοδοτικό περιβάλλον εννοούμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο ασκούνται και διαμορφώνονται οι δραστηριότητες μιας οικονομικής μονάδας και από το οποίο εξαρτάται αποφασιστικά η επιτυχής ή μη έκβασή της, ονομάζεται περιβάλλον της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

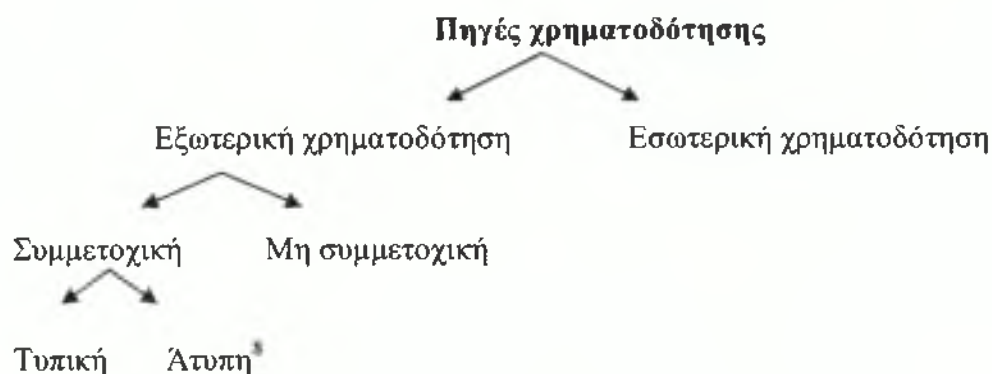
Σ' αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, οφείλει να λειτουργήσει, να δραστηριοποιηθεί και να εξελιχθεί μια επιχείρηση. Από την ικανότητα προσαρμογής της μέσα σ' αυτά τα διαρκώς μεταβαλλόμενα υποπεριβάλλοντα εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό και η βιωσιμότητά της.

Ο νομισματικός και χρηματοδοτικός μηχανισμός, λειτούργησε σε περιβάλλον έντονα παρεμβατικού καθεστώτος υψηλού συναλλαγματικού κινδύνου και πληθωριστικών πιέσεων και δεν υπήρξε αποτελεσματικός, παρά τις σημαντικές δυνατότητες δανεισμού για τις περισσότερες επιχειρήσεις. Η στήριξη του ιδιωτικού τομέα έγινε κυρίως από τις τράπεζες τόσο για τα επενδυτικά κεφάλαια, όσο και για τα κεφάλαια κίνησης και εκκίνησης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός της έλλειψης ίδιων επιχειρηματικών κεφαλαίων που οδήγησε τις επιχειρήσεις στον τραπεζικό δανεισμό. (Π.Α.Κιόχος-Γ.Δ.Παπανικολάου 2000)

4.3 Πηγές χρηματοδότησης

Το ύψος των χρηματοδοτήσεων συναρτάται από τις επενδύσεις σε πάγια και κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Χωρίς επένδυση δεν έχει νόημα η χρηματοδότηση. Ο σκοπός της χρηματοδοτικής των επιχειρήσεων είναι η μεγιστοποίηση του οικονομικού αποτελέσματος του μετόχου, η οποία αποτελεί προϊόν της άριστης συσχέτισης των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων της επιχείρησης. Στα πλαίσια της χρηματοδοτικής λειτουργίας λαμβάνονται αποφάσεις με τις οποίες προσδιορίζεται η σύνθεση του συνολικού κεφαλαίου της επιχείρησης αναφορικά με τα περιουσιακά της στοιχεία, η σχέση μεταξύ των δανειακών κεφαλαίων ανάλογα με τη μορφή τους, το ύψος και οι πηγές χρηματοδότησης, το κόστος του χρήματος, το διάστημα της απόσβεσης των δανείων, η απόδοση και ο χρόνος απόδοσης των κεφαλαίων, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος κ.ά.

Κάθε επιχείρηση για να μπορέσει να δημιουργηθεί, να επεκταθεί ή απλά να διατηρηθεί θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από διάφορες πηγές. (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002)

4.3.1 Εσωτερική χρηματοδότηση

Είναι η χρηματοδότηση από τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, απαιτείται εξοικείωση με τις βασικές λογιστικές έννοιες της περιουσίας και του κεφαλαίου με την ευρεία έννοια του όρου, καθώς και του ίδιου κεφαλαίου.

Η επένδυση των αποθεματικών σε περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού αποτελεί μια μορφή εσωτερικής χρηματοδότησης της επιχείρησης.

Η εσωτερική χρηματοδότηση, με όποια μορφή και αν γίνεται, αποτελεί το καλύτερο είδος χρηματοδότησης της επιχείρησης, καθώς δεν είναι αναγκασμένη η επιχείρηση για την επέκταση των εγκαταστάσεων και άλλες οικονομικές ανάγκες, να προσφύγει σε ξένα κεφάλαια και έτσι αποφεύγει επιβαρύνσεις από τόκους, ενώ επωφελείται της καλής φορολογικής μεταχείρισης που συνήθως ισχύει για τα αποθεματικά. Η εσωτερική χρηματοδότηση έχει και ορισμένα μειονεκτήματα, π.χ. ο σχηματικός αποθεματικών δεν αρέσει στους μετόχους γιατί προκαλεί μείωση του μερίσματος. Αντί τα κέρδη να μοιραστούν στους μετόχους ως μέρισμα, γίνεται αποθεματοποίηση αυτών. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα της εσωτερικής χρηματοδότησης είναι ότι μπορεί να γίνει απεριόριστα, ενώ κάτι τέτοιο δεν ισχύει στην περίπτωση της εξωτερικής χρηματοδότησης. Με τον όρο εσωτερική χρηματοδότηση νοείται κάθε μορφή χρηματοδότησης που αναφέρεται στο ίδιο κεφάλαιο της επιχείρησης, στα αποθεματικά και στις αποσβέσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων. (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002)

■ Μακρής 2006

4.3.2 Εξωτερική χρηματοδότηση

Εξωτερική χρηματοδότηση είναι η κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών της επιχείρησης από ξένες πηγές. Το κεφάλαιο που προέρχεται από πηγές εκτός της επιχείρησης, ονομάζεται ξένο ή πιστωτικό κεφάλαιο και αναφέρεται σε κεφαλαιακές εισροές από κάθε μορφής δανεισμό. Το ξένο κεφάλαιο προστίθεται στο ίδιο κεφάλαιο της επιχείρησης και συντελεί στην αποτελεσματικότερη δραστηριοποίηση και λειτουργία της. Το ξένο κεφάλαιο διακρίνεται σε:

- Χρηματικό και εμπορευματικό. Χρηματικό έχουμε στην περίπτωση μεταβίβασης χρηματικής ρευστότητας, π.χ. οι τραπεζικές πιστώσεις. Εμπορευματικό έχουμε όταν π.χ. η προμήθεια έτοιμων εμπορευμάτων ή πρώτων υλών, γίνεται με πίστωση.
- Παραγωγικό και καταναλωτικό. Όταν ως κριτήριο έχουμε τον σκοπό, για τον οποίο αποκτάται από την επιχείρηση. Δηλαδή έχουμε δάνεια για παραγωγικούς ή για καταναλωτικούς σκοπούς. Δικαιολογημένος, φυσικά, είναι ο δανεισμός που γίνεται για παραγωγικούς σκοπούς.
- Ακάλυπτο και καλυμμένο. Ακάλυπτο ξένο κεφάλαιο έχουμε όταν δεν υπάρχουν εγγυήσεις ότι το ποσό του δανείου θα επιστραφεί. Αντίθετα, καλυμμένο ξένο κεφάλαιο έχουμε όταν υπάρχουν εγγυήσεις ενέχυρου ή υποθήκης περί επιστροφής του δανείου.
- Απρόθεσμο και προθεσμιακό. Απρόθεσμο ξένο κεφάλαιο είναι το κεφάλαιο που δεσμεύεται στην επιχείρηση για αόριστο χρόνο. Το προθεσμιακό ξένο κεφάλαιο δεσμεύεται στην επιχείρηση για ορισμένο χρονικό διάστημα και διακρίνεται σε:
 - Βραχυπρόθεσμο
 - Μεσοπρόθεσμο
 - Μακροπρόθεσμο.

Βραχυπρόθεσμα θεωρούνται τα δάνεια εκείνα που λήγουν μέσα σε ένα έτος, μεσοπρόθεσμα θεωρούνται εκείνα που έχουν διάρκεια από ένα μέχρι 5 έτη και μακροπρόθεσμα αυτά που έχουν διάρκεια άνω των πέντε ετών.

Οι τρεις κύριες πηγές βραχυπρόθεσμων ξένων κεφαλαίων είναι:

α) Οι εμπορικές πιστώσεις μεταξύ των επιχειρήσεων, β) οι τραπεζικές πιστώσεις και γ) τα δικαιόγραφα.

Οι εμπορικές πιστώσεις αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία βραχυπρόθεσμων πιστώσεων και καλύπτουν περίπου το 45% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων των επιχειρήσεων. Τα δικαιόγραφα είναι γραμμάτια μεγάλων εταιρειών. Οι τραπεζικές

πιστώσεις κατέχουν τη δεύτερη θέση μετά τις εμπορικές πιστώσεις. Το μακροπρόθεσμο ξένο κεφάλαιο επενδύεται συνήθως σε κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία και χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση άλλων οφειλών, οι οποίες δεν είναι δυνατό να εξυπηρετηθούν με βραχυπρόθεσμα δάνεια. Το μακροπρόθεσμο ξένο κεφάλαιο χρησιμοποιείται συνήθως για την επένδυση πάγιων περιουσιακών στοιχείων και την επέκταση της παραγωγικής διαδικασίας. Τα περισσότερα μακροπρόθεσμα δάνεια εξοφλούνται τοκοχρεολυτικά. Το μακροπρόθεσμο ξένο κεφάλαιο εισέρχεται στην επιχείρηση συνήθως υπό μορφή μακροπρόθεσμων ενιαίων δανείων ή υπό μορφή ομολογιακών δανείων. Ο διευθυντής ή το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης θα πρέπει να επιλέξει σε κάθε περίπτωση το είδος της μακροπρόθεσμης πίστωσης, το οποίο θεωρεί περισσότερο κατάλληλο για την επιχείρηση, π.χ. στις εμπορικές και τραπεζικές επιχειρήσεις, το κεφάλαιο κίνησης αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού κεφαλαίου τους. Η προσφυγή των επιχειρήσεων σε δανεισμό κεφαλαίων, σύμφωνα με τα παραπάνω, γίνεται όταν αυτές δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με την εσωτερική χρηματοδότηση, δηλαδή με την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων από την έκδοση νέων μετοχών ή την αποθεματοποίηση κερδών. Η εξωτερική χρηματοδότηση, αντίθετα από την εσωτερική χρηματοδότηση, είναι το κεφάλαιο που περιέχεται στην επιχείρηση με παροχή κάθε μορφής πιστώσεων και προστιθέμενο στο ίδιο κεφάλαιο, συμβάλλει στην μεγαλύτερη ανάπτυξή της, καθώς και στην αύξηση της αποδοτικότητας του επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Η εξωτερική χρηματοδότηση, με κριτήριο το χρόνο χορήγησης του δανείου, διακρίνεται ειδικότερα σε: (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002-Η.Μακρής 2005).

- **Βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις**

Στις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις ανήκουν οι παρακάτω κατηγορίες δανείων:

- A. Οι τραπεζικές πιστώσεις**

Τα κυριότερα είδη τραπεζικών πιστώσεων είναι:

- Άνοιγμα πίστωσης.

Η τράπεζα θέτει στη διάθεση του επιχειρηματία ένα χρηματικό ποσό, με βάση το οποίο ο επιχειρηματίας εκδίδει επιταγές που πληρώνονται από την τράπεζα.

- Άνοιγμα τρεχούμενου λογαριασμού

Η μορφή αυτή πίστωσης είναι μια σύμβαση που γίνεται μεταξύ της τράπεζας και του επιχειρηματία και στην οποία η τράπεζα θέτει στη διάθεση του επιχειρηματία ένα ορισμένο χρηματικό ποσό.

- Προεξόφληση συναλλαγματικών και γραμματίων

Οι τράπεζες προεξοφλούν συναλλαγματικές και γραμμάτια μικρής συνήθως διάρκειας.

- Χορήγηση δανείων με ενέχυρο εμπορεύματα ή χρηματούγραφα

Οι τράπεζες τοποθετούν συνήθως τα εμπορεύματα που έχουν ενεχυριαστεί, στις αποθήκες της τράπεζας.

B. Οι εμπορικές πιστώσεις.

Οι εμπορικές πιστώσεις αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία βραχυπρόθεσμων πιστώσεων. Μια από τις πιο σημαντικές πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης της επιχείρησης είναι οι εμπορικές πιστώσεις. Η εμπορική πίστωση, για τον πωλητή προϊόντων, συνεπάγεται την δημιουργία ενός εισπρακτέου λογαριασμού, ενώ για τον αγοραστή των προϊόντων, τη δημιουργία ενός πληρωτέου λογαριασμού. Οι εμπορικές πιστώσεις, για τους αγοραστές των προϊόντων, αποτελούν πηγή χρηματοδότησης, ενώ για τους πωλητές, αποτελούν απαίτηση μιας επένδυσης σε χρηματοδότηση, δηλαδή αντιπροσωπεύουν μια χρήση κεφαλαίων.

Το ύψος των απαιτήσεων (εισπρακτέων λογαριασμών) προσδιορίζεται:

- Από το ύψος της αξίας των πωλήσεων με πίστωση.
- Από την μέση χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ της πραγματοποίησης των πωλήσεων και της είσπραξής τους. Η μέση χρονική περίοδος είσπραξης εξαρτάται:
 - Από τις οικονομικές συνθήκες.
 - Από μια ομάδα ελεγχόμενων παραγόντων, οι οποίοι καλούνται παράγοντες της πιστωτικής πολιτικής. Οι κυριότεροι από τους παράγοντες αυτούς, είναι οι εξής:
 - α) Πιστωτικός κίνδυνος,
 - β) Πιστωτικοί όροι
 - γ) Πιστωτικά μέσα.
 - δ) Πολιτική είσπραξης.

Γ. Τα δικαιόγραφα

Τα δικαιόγραφα αποτελούνται από γραμμάτια μεγάλων εταιρειών, τα οποία πωλούνται σε άλλες επιχειρήσεις, σε τράπεζες και σε συνταξιοδοτικά ταμεία. Η προθεσμία λήξης

των δικαιογράφων κυμαίνεται κατά μέσο όρο σε πέντε μήνες. (Π. Κόχος-Δ.Παπανικολάου-Γ.Θάνος-Α.Κιόχος 2002)

▪ **Μεσοπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις**

Το μεσοπρόθεσμο ξένο κεφάλαιο, ως πηγή χρηματοδότησης επενδύεται συνήθως σε κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία με μακροπρόθεσμο όμως χαρακτήρα (όπως είναι τα αποθέματα ασφαλείας, οι μεσοπρόθεσμης διάρκειας πιστώσεις προς την πελατεία κ.ά.) και χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση οφειλών που δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθούν με βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Σε αυτή την κατηγορία πιστοδοτήσεων, ανήκουν τα ενυπόθηκα δάνεια για αύξηση των κεφαλαίων εκκίνησης σε νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις, καθώς και τα δάνεια με ενέχυρο εμπορεύματα ή χρεόγραφα κ.ά. Η διάρκεια των μεσοπρόθεσμων δανείων κυμαίνεται από 1 μέχρι 5 χρόνια και χορηγούνται συνήθως από την τράπεζα μαζί με ένα μακροπρόθεσμο δάνειο για την κάλυψη των βασικών δαπανών λειτουργίας ενός επενδυτικού προγράμματος.

▪ **Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις**

Οι κυριότερες μορφές μακροχρόνιας εξωτερικής χρηματοδότησης είναι:

- δάνεια μακροπρόθεσμου χαρακτήρα με υποθήκη, τα οποία χορηγούνται από επενδυτικές και εμπορικές τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και άλλους οργανισμούς.
- Ομολογιακά δάνεια. Με τον όρο ομολογιακό δάνειο νοείται το μακροπρόθεσμο εκείνο δάνειο, το οποίο είναι διαιρεμένο σε ομολογίες με ορισμένο ύψος τόκου και καταβάλλεται σε ορισμένα χρονικά διαστήματα. Ομολογιακά δάνεια μπορούν να συνάψουν μόνο ανώνυμες εταιρείες και όχι προσωπικές εταιρείες.

Η επιχείρηση αποφασίζει τη χρηματοδότησή της με ομολογιακό δάνειο και όχι με μετοχές, είτε γιατί στην αγορά κεφαλαίων προσφέρονται άφθονα κεφάλαια με χαμηλό είτε γιατί οι μέτοχοι δεν επιθυμούν άλλους μετόχους, οι οποίοι θα είχαν δικαίωμα συμμετοχής στα προβλεπόμενα κέρδη της.

Άλλοι λόγοι που οδηγούν τις μεγάλες επιχειρήσεις στην έκδοση ομολογιακών δανείων, είναι:

- Δεν υπάρχει δυνατότητα να βρεθούν δάνεια μεγάλου ποσού. Δεν υπάρχει περίπτωση να βρεθούν τα απαραίτητα δάνεια από άλλη εξωτερική πηγή χρηματοδότησης, με τους όρους που προσφέρουν τα ομολογιακά δάνεια.

- Διατηρείται ο έλεγχος της επιχείρησης από τη διοίκηση γιατί υπάρχει περίπτωση να διαταραχθεί με την έκδοση νέων μετοχών και την είσοδο νέων μετόχων.

Οι δυνατότητες προσφυγής σε μακροπρόθεσμες δανεισμό εξαρτώνται απ πολλούς παράγοντες, οι κυριότεροι των οποίων είναι οι εξής:

- Το μέγεθος και η νομική μορφή της επιχείρησης. Οι μικρές εταιρείες έχουν μικρή πιστοληπτική ικανότητα και ο μακροπρόθεσμος δανεισμός περιορίζεται συνήθως στα ενυπόθηκα δάνεια ή τις πιστώσεις περιορισμένης έκτασης, τους προμηθευτές μηχανικών εγκαταστάσεων κ.λ.π. οι μεγάλες, ωστόσο επιχειρήσεις, ιδίως οι ανώνυμες εταιρείες, έχουν μεγάλη πιστοληπτική ικανότητα και η σύναψη ομολογιακών δανείων αποτελεί ένα από τα πλεονεκτήματά τους.
- Το ύψος των ίδιων κεφαλαίων της επιχείρησης. Επειδή το ίδιο κεφάλαιο διατρέχει πρώτο τους κινδύνους χρεοκοπίας της επιχείρησης, η αναλογία αυτού προς τον ξένο μακροπρόθεσμο κεφάλαιο αποτελεί το κριτήριο μακροπρόθεσμης δανειοδότησης μια επιχείρησης.
- Η αποδοτικότητα επιχείρησης και ο προβλεπόμενος βαθμός σταθερότητας αυτής. Όσο μεγαλύτερη είναι και σταθερότερη η αποδοτικότητα της επιχείρησης, τόσο μεγαλύτερη είναι και η πιστοληπτική της ικανότητα.
- Η σύνθεση του ενεργητικού και του παθητικού της επιχείρησης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η εκτίμηση της αξίας των πάγιων ενεργητικών στοιχείων σε περίπτωση εκποίησης τους.

Η φύση των αναγκών που πρόκειται να καλύψει το δάνειο. Αν το δάνειο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για δραστηριότητες αμφίβολης αποδοτικότητας, σε αυτή τη περίπτωση είναι δύσκολο να βρεθούν πιστώσεις για τη συγκεκριμένη χρηματοδότηση.

Όταν λέμε εξωτερική χρηματοδότηση εννοούμε τις πηγές χρηματοδότησης εκτός της επιχείρησης και διαχωρίζεται σε συμμετοχική και μη-συμμετοχική χρηματοδότηση, ανάλογα με το εάν συνεπάγεται παραχώρηση μεριδίων ή όχι, αντίστοιχα. Τέλος, η συμμετοχική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τυπική και άτυπη, ανάλογα με το μέγεθος της χρηματοδότησης, την οργάνωση της διαδικασίας κ.λ.π. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των προαναφερθέντων πηγών άντλησης κεφαλαίων για της ανάγκες μιας επιχείρησης. Στην συμμετοχική χρηματοδότηση (τυπική και άτυπη) η χρηματοδότηση δεν προϋποθέτει πληρωμή μετρητών, αλλά απώλεια μέρους ή (κάποιες φορές) και του συνόλου του ελέγχου της επιχείρησης (μεταβίβαση μεριδίων από τους ιδιοκτήτες, προς τους χρηματοδότες). Ενώ αντίθετα στην εξωτερική μη συμμετοχική χρηματοδότηση

δεν προϋποθέτει απώλεια ιδιοκτησίας, αλλά συχνά και καταβολή μετρητών και εγγυήσεων από τους υποψήφιους δανειζόμενους και γι' αυτό είναι πιο δύσκολο να πραγματοποιηθεί (ιδιαίτερα για επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους και ηλικίας, που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα υλικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία). (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002)

4.3.3 Ειδικοί χρηματοδοτικοί φορείς

Εκτός από τις τράπεζες, άλλοι καλύπτουν ανάγκες της επιχείρησης με βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο δανεισμό, είναι:

α) Οι εταιρείες χρηματοδότησης

Οι εταιρείες αυτές έχουν ως αντικείμενο τη συγκέντρωση κεφαλαίων με την έκδοση μετοχών, ομολογιών ή άλλου είδους μακροπρόθεσμων δανεισμών και την επένδυση των κεφαλαίων αυτών σε μετοχές άλλων επιχειρήσεων ή στη χορήγηση πιστώσεων προς αυτές. Οι εταιρείες χρηματοδότησης δεν ασκούν ίδια παραγωγική δραστηριότητα, αλλά συμμετέχουν στην παραγωγική δραστηριότητα άλλων επιχειρήσεων μέσω των χρηματοδοτήσεων.

β) Χρηματοδοτικοί οργανισμοί

Χρηματοδοτικός οργανισμός ήταν η Κεντρική Επιτροπή δανείων. Τα κεφάλαια της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων προέρχονταν από την αμερικανική βοήθεια και είχαν μικρότερο επιτόκιο (5-7%) και διάρκεια απόσβεσης πάνω από 20 χρόνια. Αργότερα τη θέση της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων έλαβε ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Οικονομικής Ανάπτυξης (Ο.Χ.Ο.Α.). Το 1995 ιδρύθηκε ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ο.Β.Α.). Από την ένωση του Οργανισμού Χρηματοδότησης Οικονομικής Ανάπτυξης (Ο.Χ.Ο.Α.) και του Οργανισμού Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ο.Β.Α.) δημιουργήθηκε η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Β.Α.), η οποία αποτελεί ένα όργανο βιομηχανικής ανάπτυξης και προβαίνει σε δανειοδοτήσεις χρήσιμες για την οικονομία της χώρας. Σήμερα η Ε.Τ.Β.Α. έχει αγοραστεί από τη τράπεζα Πειραιώς.

γ) Τα χρηματιστήρια

Τα χρηματιστήρια είναι οργανισμοί όπου διεξάγονται συναλλαγές (αγοραπωλησίες) σε κινητές αξίες και εμπορεύματα, των οποίων οι τιμές διαμορφώνονται σύμφωνα με τους κανόνες της αγοράς και διακρίνονται σε Χρηματιστήρια Αξιών και σε Χρηματιστήρια Εμπορευμάτων. Στη χώρα μας λειτουργεί ένα Χρηματιστήριο Αξιών, το «Χρηματιστήριο Αξιών της Αθήνας» και δυο Χρηματιστήρια Εμπορευμάτων στον Πειραιά και τη

Θεσσαλονίκη. Τα χρηματιστήρια αποτελούν άμεση πηγή άντλησης κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις και η ομαλή λειτουργία τους αντανακλά τη δυναμικότητα της οικονομίας μιας χώρας. (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002)

Οι κύριες πηγές χρηματοδότησης είναι:

- Αύξηση του αρχικού κεφαλαίου της επιχείρησης με μεταγενέστερες εισφορές των επιχειρηματιών. Στις ανώνυμες εταιρείες αποφασίζεται από τις γενικές συνελεύσεις η έκδοση νέων μετοχών και η απόκτηση κατά προτίμηση των νέων μετοχών από τους παλιούς μετόχους.
- Δανειακή ενίσχυση της επιχείρησης από τους επιχειρηματίες. Αυτό γίνεται όταν δεν είναι δυνατή η εύρεση ξένων κεφαλαίων ή προκειμένου να αποφευχθεί ο ξένος δανεισμός.
- Η γνήσια αυτοχρηματοδότηση προέρχεται από την κεφαλαιοποίηση των πραγματοποιηθέντων κερδών (αποθεματικά).

Εκτός των παραπάνω πηγών αυτοχρηματοδότησης υπάρχουν και άλλες δυνατότητες χρηματοδότησης της επιχείρησης όπως:

- Η χρήση των συγκεντρωμένων ποσών των αποσβέσεων.
- Η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων.
- Οι φορολογικές διευκολύνσεις. Δηλαδή το κράτος, για να διευκολύνει τις επιχειρήσεις φορολογικά, δίνει τη δυνατότητα της προσωρινής τοποθέτησης των κερδών στην επιχείρηση. Έτσι σχηματίζονται προσωρινά μεγάλα αποθεματικά και δημιουργούνται ικανοποιητικά επίπεδα ρευστότητας.

Η μετατροπή των πιστωτών σε μετόχους. (Π. Κιόχος-Δ. Παπανικολάου-Γ. Θάνος-Α. Κιόχος 2002- Μακρής 2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.1 Εισαγωγή

Η εργασία αυτή αφορά τα είδη των επιχειρήσεων, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τα κριτήρια – προϋποθέσεις με τα οποία οι τράπεζες τις επιχορηγούν. Για το λόγο αυτό επισκεφτήκαμε και συνεργαστήκαμε με δύο συγκεκριμένες τράπεζες, την ελληνική Τράπεζα Κύπρου και την Τράπεζα Κύπρου στο κεντρικό κατάστημα στην Πάφο. Αυτές οι τράπεζες είναι από τις πιο σημαντικές στην Κύπρο. Απευθυνθήκαμε με ερωτηματολόγια στα στελέχη του τμήματος χρηματοδοτήσεων για τις επιχειρήσεις. Λάβαμε απάντηση και από τις δύο τράπεζες, που αντιμετώπισαν τα ερωτηματολόγια με αξιοπιστία και υπευθυνότητα. Η έρευνα διεξήχθη το πρώτο δεκαήμερο του Αυγούστου και κατόπιν και μελετώντας προσεχτικά τις απαντήσεις κάθε μιας τράπεζας προβήκαμε σε κάποια συμπεράσματα

5.2 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΠΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣΑΜΕ

5.2.1 ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία LTD ιδρύθηκε το 1899 και είναι η μητρική εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου. Η Τράπεζα είναι ο ηγετικός χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο, με δυναμική παρουσία στην Ελλάδα και με δραστηριότητες στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστραλία.

Το Συγκρότημα προσφέρει σήμερα ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνει τραπεζικές υπηρεσίες στην Κύπρο, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία κα⁹ι channel islands, χρηματοδοτήσεις, leasing, φάκτοριγκ, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, ασφάλειες γενικού κλάδου και ζωής στην Κύπρο και Ελλάδα και υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στην Κύπρο.

Στις 30 Ιουνίου 2006, το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στις καταθέσεις και χορηγήσεις στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων, ανερχόταν σε 29,5% και 25,9%, αντίστοιχα. Η Τράπεζα λειτουργεί 147 καταστήματα στην Κύπρο. Η τράπεζα επεκτάθηκε στην Ελλάδα από το 1991.

⁹ Σημειώσεις από την βιβλιοθήκη της Τράπεζας Κύπρου

Σε σχέση με τις μικρές επιχειρήσεις η Τράπεζα Κύπρου, η οποία έχει ήδη καθιερωθεί σαν η τράπεζα των μεγάλων εταιρειών, επιθυμεί να δηλώσει έμπρακτα ότι είναι η τράπεζα και για τις μικρές εταιρείες. Έτσι προσφέρει μια σειρά από διευκολύνσεις/ δάνεια που απευθύνονται σε μικρές επιχειρήσεις.

Στόχος της είναι να δώσει λύσεις σε αυτούς που επιθυμούν να ξεκινήσουν, αναπτύξουν, ή επεκτείνουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των δανείων είναι οι απλές διαδικασίες έγκρισης και οι ευκολίες στην αποπληρωμή τους, π. χ. εποχιακές δόσεις και έναρξη αποπληρωμής μέχρι και δυο χρόνια μετά την έναρξη του δανείου.

Η σειρά των δανείων καλύπτει όλες τις σχετικές ανάγκες, οι οποίες είναι: τα δάνεια για ξεκίνημα ή ανάπτυξη/ επέκταση εταιρείας, το δάνειο για επαγγελματική στέγη, το δάνειο για αγορά εξοπλισμού μηχανημάτων και εμπορικού αυτοκινήτου.

Τα προϊόντα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι οι Εμπορικές εργασίες, τα Εμπορικά δάνεια, η ενοικιαγορά, η χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing) και το παρατρέβηγμα

5.2.2 Η ιστορία¹⁰ του συγκροτήματος της τράπεζας Κύπρου

1899

Ίδρυση και λειτουργία του «Ταμιευτηρίου η Λευκωσία» από προοδευτικούς πολίτες της Λευκωσίας.

1912

Μετονομασία του Ταμιευτηρίου σε «Τράπεζα Κύπρου», που αναγνωρίστηκε ως ανώνυμη εταιρία.

1930

Εγγραφή της Τράπεζας Κύπρου ως εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (Τράπεζα Κύπρου Λτδ), σύμφωνα με τον κυπριακό Περί Εταιριών Νόμο 18 του 1922.

1943

Συγχώνευση της Τράπεζας Κύπρου με τραπεζικά ιδρύματα των άλλων πόλεων και επέκτασή της σ' ολόκληρη την Κύπρο. Υιοθέτηση του αρχαίου κυπριακού νομίσματος με την επιγραφή «ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ» ως εμβλήματός της.

¹⁰ www.bankofcyprus.gr

1944 - 1964

Ίδρυση της Κτηματικής Τράπεζας Κύπρου (1944), των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου (1951), της Τράπεζας Κύπρου (Λονδίνο) (1955), για εξυπηρέτηση της κυπριακής παροικίας του Λονδίνου και του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Τράπεζας Κύπρου (1964) και εισαγωγή του θεσμού της ενοικιαγοράς στην Κύπρο.

1973

Αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος και ίδρυση της Τράπεζας Κύπρου (Επενδύσεις) που ανέλαβε τις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και όλων των εξαρτημένων εταιριών της.

1980-90

Ανάληψη του κύκλου εργασιών της Τράπεζας Chartered στην Κύπρο. Ίδρυση του Κυπριακού Οργανισμού Επενδύσεων & Αξιών (CISCO). Ένταξη της εταιρίας Κέρμια στο Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου. Ίδρυση Γραφείων Αντιπροσωπείας της Τράπεζας στην Ελλάδα και στην Αυστραλία. Ίδρυση του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζής Κύπρου. Ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρίας EuroLife με ειδίκευση στις ασφάλειες ζωής.

1991

Λειτουργία του πρώτου καταστήματος της Τράπεζας Κύπρου στην Ελλάδα.

1994

Ίδρυση της ABC Factors, της πρώτης εταιρίας factoring στην Ελλάδα, σε συνεργασία και με ίση συμμετοχή της Alpha Τράπεζας.

1995

Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στη Νότιο Αφρική. Λειτουργία του BOC Global Equity Fund, του πρώτου διεθνούς αμοιβαίου κεφαλαίου που δημιουργήθηκε από κυπριακή τράπεζα.

1996

Ίδρυση στο Guernsey της εταιρίας Bank of Cyprus (Channel Islands), της πρώτης ελληνικής διεθνούς τραπεζικής μονάδας στα Channel Islands. Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στο Τορόντο του Καναδά. Λειτουργία του πρώτου πλήρως αυτοματοποιημένου καταστήματος 24ωρης εξυπηρέτησης στην Κύπρο. Χορήγηση δανείων ιδιωτών σε ξένο νόμισμα.

1997

Ίδρυση στην Ελλάδα της εταιρίας Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις (Κύπρου Leasing). Λειτουργία του πρώτου καταστήματος της Τράπεζας Κύπρου στο Λονδίνο, το οποίο λειτουργεί παράλληλα με την Τράπεζα Κύπρου (Λονδίνο).

1998

Ίδρυση γραφείων αντιπροσωπείας στη Νέα Υόρκη και στη Μόσχα. Ίδρυση στην Ελλάδα της Ανώνυμης Εταιρίας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, Κύπρου ΑΕΔΑΚ. Εισαγωγή της μετοχής του Συγκροτήματος στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Έναρξη λειτουργίας του Ογκολογικού Κέντρου της Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία.

1999

Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στο Βουκουρέστι. Ίδρυση της Κύπρου Εμπορικής ΑΕ και της Κύπρου Ακίνητα ΑΕ.

2000

Επιτυχής εισαγωγή της μετοχής της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ). Ίδρυση της Bank of Cyprus Australia Pty Ltd και λειτουργία των πρώτων καταστημάτων της εταιρίας.

2001

Σύσταση καταστήματος των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου στην Ελλάδα, με την ονομασία Κύπρου Ασφαλιστική, και της EuroLife, με την ονομασία Κύπρου Ζωής. Εξαγορά της ελληνικής χρηματιστηριακής εταιρίας Victory ΑΧΕΠΕΥ και μετονομασία της σε Κύπρου ΑΧΕΠΕΥ (Κύπρου Χρηματιστηριακή). Πώληση του μεριδίου (50%) της Τράπεζας Κύπρου Λτδ στην ABC Factors προς την Alpha Τράπεζα.

2002

Σύσταση της Κύπρου Factors εντός της Τράπεζας στην Ελλάδα.

5.2.3 Υπηρεσίες της Τράπεζας Κύπρου

Η Τράπεζα Κύπρου προσφέρει :

- Χρηματοδοτήσεις σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:

Κάθε μορφή χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, με ανταγωνιστικά επιτόκια, ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής και δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής χωρίς επιβάρυνση. Η εξέταση κάθε αιτήματος διεκπεραιώνεται εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την προσκόμιση των αναγκαίων δικαιολογητικών.

- Εγγυητικές Επιστολές:

Έκδοση Εγγυητικών Επιστολών πάσης φύσεως άμεσα από το εξειδικευμένο προσωπικό κεντροποιημένης Υπηρεσίας της Τράπεζας.

- Εισαγωγές – Εξαγωγές:

Το προσωπικό της κεντροποιημένης Υπηρεσίας της Τράπεζας αναλαμβάνει την έγκαιρη και ολοκληρωμένη εκτέλεση των εντολών σας.

- Ενέγγυες Πιστώσεις:

Όλες οι διαδικασίες ανοίγματος των πιστώσεων σας εκτελούνται άμεσα από το εξειδικευμένο προσωπικό της Κεντροποιημένης Υπηρεσίας της Τράπεζας

- Leasing:

Η Κύπρου Leasing, εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης της Τράπεζας, αναλαμβάνει να χρηματοδοτήσει άμεσα, με το εύρος των προϊόντων που διαθέτει και την ευελιξία της, τα επιχειρηματικά σχέδια της Μικρομεσαίας Επιχείρησης.

- Factoring:

Η Κύπρου Factors, εταιρία προεξόφλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων της Τράπεζας, αναλαμβάνει να χρηματοδοτήσει άμεσα και με ευνοϊκούς όρους τα επιχειρηματικά σχέδια της Μικρομεσαίας Επιχείρησης.

- Γ Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης

Η Κεντρική Υπηρεσία Γ' ΚΠΣ αναλαμβάνει την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδύσεων, οι οποίες εντάσσονται στα προγράμματα του Γ' ΚΠΣ και υλοποιούνται μέσω του Τραπεζικού Συστήματος.

5.2.4 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η Ελληνική Τράπεζα¹¹ άρχισε τη λειτουργία της το 1976. Μέσα σε μικρό σχετικά διάστημα κατάφερε να καθιερωθεί σαν ένας από τους ισχυρότερους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς της Κύπρου με δίκτυο πέραν των 80 καταστημάτων στην Κύπρο και 25 στην Ελλάδα και ανθρώπινο δυναμικό που υπερβαίνει τα 1700 άτομα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Η Ελληνική Τράπεζα διαθέτει επίσης γραφεία αντιπροσωπείας στη Νότια Αφρική και Ρωσία.

Η επιτυχία της Τράπεζας στηρίζεται στη φιλική εξυπηρέτηση που παρέχει το προσωπικό της, στο ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει και στη χρήση προηγμένων συστημάτων πληροφορικής και ελέγχου.

Εκτός από τα παραδοσιακά τραπεζικά προϊόντα η Ελληνική Τράπεζα προσφέρει μία πλήρη σειρά από χρηματοοικονομικές υπηρεσίες όπως υπηρεσίες ενοικιαγοράς, φάκτοριγκ, χρηματιστηριακές συναλλαγές, ασφάλειες, διαχείριση χαρτοφυλακίων, Επενδυτική Τραπεζική, αμοιβαία κεφάλαια, Ιδιωτική Τραπεζική και υπηρεσίες θεματοφυλακής.

Ο Τομέας Μεγάλων Επιχειρήσεων και Οργανισμών στοχεύει στην καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση και προσφέρει εξειδικευμένες λύσεις στους πελάτες του. Αυτοί συμπεριλαμβάνουν μεγάλες επιχειρήσεις και οργανισμούς, δημόσιες εταιρείες ημικρατικούς οργανισμούς και μεγάλους πελάτες αναγνωρισμένου κύρους και μεγέθους. Ο Τομέας προσφέρει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που περιλαμβάνει όλους τους τύπους δανείων, συμπεριλαμβανομένων και των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα καθώς και αριθμό εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως μεταξύ άλλων διευκολύνσεις ενοικιαγοράς φάκτοριγκ, ασφάλειες εταιρικές πιστωτικές κάρτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες επενδύσεων.

Ο Τομέας Επιχειρήσεων παρέχει τραπεζικές υπηρεσίες στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας καθώς και στους ιδιοκτήτες

¹¹ www.hellenicbank.com

τους. Δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 2002 ως αποτέλεσμα της εσωτερικής αναδιοργάνωσης της Τράπεζας μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής του πελατοκεντρικού προσανατολισμού της με πάγιο στόχο τη συνεχή βελτίωση της ποιοτικής εξυπηρέτησης των πελατών. Οι πελάτες έχουν άμεση πρόσβαση στους Προσωπικούς Λειτουργούς Πελατείας, οι οποίοι είναι άρτια καταρτισμένοι και προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις στις ανάγκες τους, μέσω ενός μεγάλου φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών, τόσο της Τράπεζας όσο και του Ομίλου.

Η Τράπεζα υποστηρίζει έμπρακτα τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά στις ανάγκες που δημιουργούν τα νέα τραπεζικά δεδομένα. Η Τράπεζα έχει επίσης αναγνωρίσει τη σημασία της ποιότητας, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας δίδοντας μεγαλύτερη έμφαση στους τομείς αυτούς, με την προώθηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ποιοτικής παροχής υπηρεσιών.

Η Ελληνική Τράπεζα παραμένει ένας κοινωνικά υπεύθυνος οργανισμός ο οποίος σέβεται την κοινωνία μέσα στην οποία λειτουργεί και θα συνεχίσει να διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Κύπρου, προσφέροντας στήριξη σε διάφορες προσπάθειες πνευματικής και πολιτιστικής δημιουργίας.

Όραμα της Ελληνικής είναι να εξελίσσεται δυναμικά διατηρώντας το ανθρώπινο πρόσωπο της.

Ο τομέας Μεγάλων Επιχειρήσεων και Οργανισμών στοχεύει στο να προσφέρει την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση και τις ιδανικότερες λύσεις στους πελάτες μας που συμπεριλαμβάνουν μεγάλες επιχειρήσεις και οργανισμούς, Δημόσιες Εταιρείες ημικρατικούς οργανισμούς και μεγάλους πελάτες εγνωσμένου κύρους και μεγέθους.

Ο τομέας Μεγάλων Επιχειρήσεων και Οργανισμών αποτελείται από τέσσερα επαρχιακά κέντρα και μία Κεντρική Διοίκηση με έδρα την Λευκωσία. Το κάθε κέντρο στελεχώνεται επαρκώς με μια ομάδα λειτουργών εξειδικευμένων σε όλες τις πτυχές της χρηματοδότησης στον τομέα αυτό. Υπεύθυνος για κάθε κέντρο είναι ένας Διευθυντής Σχέσης Πελατών. Απώτερος σκοπός κάθε Κέντρου είναι να ικανοποιήσει όλες τις παρούσες και μελλοντικές τραπεζικές ανάγκες των πελατών του και σε συνεργασία με τις άλλες εταιρίες του Συγκροτήματος Ελληνικής να προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις που περιλαμβάνουν όλο το φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών του Συγκροτήματος.

Ανταποκρινόμενοι στις νέες συνθήκες της αγοράς όπως αυτές διαμορφώνονται στο νέο χρηματοοικονομικό περιβάλλον, από τον Ιανουάριο του 2001 το Συγκρότημα και κατ' επέκταση ο Τομέας Μεγάλων Επιχειρήσεων και Οργανισμών εισήγαγε με επιτυχία

λογισμικό σύστημα για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου και τιμολόγηση των πελατών του. Το σύστημα παρέχει την δυνατότητα σύγκρισης και ανάλυσης της κατάστασης μίας επιχείρησης σε σχέση με τον Τομέα στον οποίο ανήκει. Με αυτό τον τρόπο προσφέρει υποστήριξη στους πελάτες για την επιτυχή αντιμετώπιση εξελίξεων και αλλαγών που παρουσιάζει σήμερα ο χρηματοοικονομικός τομέας.

5.2.5 Ιστορικά ορόσημα¹² της Ελληνικής Τράπεζας

1974

Ιδρύεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Λόγω της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, όμως, οι εργασίες της ξεκινούν στις 2 Ιανουαρίου του 1976. Το 20% του ιδρυτικού κεφαλαίου προέρχεται από την Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία, το 20% από την Bank of America και το υπόλοιπο 60% από το κοινό με δημόσια εγγραφή. Ως έμβλημα της νέας τράπεζας υιοθετείται ένα αρχαιοελληνικό κιονόκρανο. Στα αρχικά στάδια της δραστηριοποίησής της η Τράπεζα επωφελείται από την τεχνογνωσία και εμπειρία της Bank of America, ενός από τους μεγαλύτερους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς του κόσμου και αξιοποιεί την πολύτιμη τεχνογνωσία της ως μέλος ενός μεγάλου βιομηχανικού ομίλου. Σταδιακά δε, εδραιώνεται και αναγνωρίζεται ως "Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΝΟΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΛΛΟΝ".

1986

Η Bank of America, στα πλαίσια της μείωσης των δραστηριοτήτων της στο εξωτερικό, πωλεί τη συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ σε διάφορους Κύπριους επενδυτές.

1996

Στα πλαίσια σημαντικής επεκτατικής προσπάθειας, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ εξαγοράζει τις εγχώριες εργασίες της βρετανικής τράπεζας BARCLAYS BANK PLC

¹² www.hellenicbank.gr

στην Κύπρο, διπλασιάζοντας σχεδόν το δίκτυο καταστημάτων της και ταυτόχρονα τον όγκο των εργασιών της

1997

Ο Όμιλος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ συνάπτει συμφωνία συνεργασίας με τη Merrill Lynch International, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παροχής επενδυτικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στον κόσμο, για την προσφορά των διεθνών αμοιβαίων κεφαλαίων της από τα καταστήματα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Την ίδια χρονιά, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ αποκτά το διεθνές πιστοποιητικό ποιότητας υπηρεσιών ISO 9002 για συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσφέρει.

1998

Λειτουργεί το Κατάστημα Κολωνακίου στην Αθήνα. Η Τράπεζα ξεκινά, έτσι, την υλοποίηση του ιδιαίτερης σημασίας στόχου για επέκταση και σημαντική διείσδυση στην ελληνική τραπεζική αγορά. Παράλληλα, το γεγονός αυτό σηματοδοτεί και το πρώτο στάδιο ενός μακρόπνοου σχεδίου της για ακόμη ευρύτερη διεθνοποίηση των εργασιών του Ομίλου. Λειτουργούν τα Γραφεία Αντιπροσωπείας Νοτίου Αφρικής και Ρωσίας

1999

Με στόχο τη δυναμική επέκταση στον ασφαλιστικό τομέα ο Όμιλος εξαγοράζει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου των κυπριακών ασφαλιστικών εταιρειών ΛΗΔΡΑ και ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ, που δραστηριοποιούνται στο γενικό κλάδο ασφαλειών.

2000

Λειτουργεί το Γραφείο Αντιπροσωπείας Ηνωμένου Βασιλείου. Μετά από κοινοπραξία με την ALICO AIG Life ιδρύεται η θυγατρική εταιρεία "HELLENIC ALICO LIFE INSURANCE COMPANY LTD" με σκοπό την προώθηση ασφαλιστικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων ζωής, μέσω του δικτύου καταστημάτων της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ στην Κύπρο. Διευρύνεται η υφιστάμενη συνεργασία με τη Merrill Lynch, για την προσφορά από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ των διεθνών

αμοιβαίων κεφαλαίων της φημισμένης Mercury Asset Management, ανεβάζοντας τον αριθμό των αμοιβαίων κεφαλαίων που προσφέρει η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ στα 80.

2001

Επεκτείνεται η σειρά των επώνυμων διεθνών αμοιβαίων κεφαλαίων που διατίθενται μέσω του δικτύου καταστημάτων της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, με τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με την Credit Suisse Asset Management.

2003

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ συμπληρώνει πέντε χρόνια λειτουργίας στην Ελλάδα. Ολοκληρώνεται η πρώτη μεγάλη φάση επέκτασης του δικτύου καταστημάτων στην Ελλάδα. Δεκαέξι καταστήματα ιδιαίτερης αισθητικής λειτουργούν μέχρι το τέλος του 2003, στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη και τα Ιωάννινα, προσφέροντας ευρύτατο φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών.

2004

Η στρατηγική ανάπτυξη του δικτύου της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ στον Ελλαδικό χώρο συνεχίστηκε επιτυχημένα με τη λειτουργία εννέα νέων καταστημάτων φθάνοντας συνολικά, μέχρι το τέλος του 2004, τα 25 καταστήματα.

5.2.6 Υπηρεσίες της Ελληνικής Τράπεζας

Κάποια από τα προϊόντα- υπηρεσίες είναι:

- Καταθετικά Προϊόντα (Λογαριασμός Όψεως Εταιρειών, Κατάθεση Προθεσμίας)
- Δανειακά Προϊόντα (Δάνεια Κεφαλαίων Κίνησης, Δάνεια Πάγιων Εγκαταστάσεων)
- Τραπεζικές Κάρτες (Cash Card Electron, Cash Card Electron Application Form, Πιστωτικές Κάρτες, Hellenic Bank Visa Application Form)
- Επενδυτικά Προϊόντα (Repos, Ομόλογα, Αγοροπωλησίες Συναλλάγματος, Παράγωγα Προϊόντα, Αμοιβαία Κεφάλαια, Αγοροπωλησία Μετοχών, Προϊόντα Εγγυημένου Κεφαλαίου Max Return)
- Επενδυτική Τραπεζική

- Έκδοση Εταιρικών Ομολογιακών Δανείων
- Οργάνωση Κοινοπρακτικών Δανείων
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για Εξαγορές και Συγχωνεύσεις
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες στο Χώρο της Χρηματοοικονομικής Στρατηγικής Επιχειρήσεων
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για την Εισαγωγή Μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.)
- Υπηρεσίες Αναδοχής σε Δημόσιες Εγγραφές για την Εισαγωγή Μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.)
- Ασφαλιστικά Προϊόντα (Κλάδος Περιουσίας, Κλάδος Προσωπικών Κινδύνων Κλάδος Αστικής Ευθύνης, Κλάδος Λοιπών Ατυχημάτων, Κλάδος Τεχνικών Ασφαλίσεων, Κλάδος Μεταφορών, Κλάδος Αυτοκινήτων, Κλάδος Σκαφών)
- Άλλα Προϊόντα /Υπηρεσίες (Εμπορικές Συναλλαγές, Πρόγραμμα Διευκόλυνσης Εμπορίου, Είσπραξη Αξιών, Ενέγγυες Πίστωση, Εγγυητικές Επιστολές, Θυρίδες θησαυροφυλακίου, Αυτόματη Εξόφληση Λογαριασμών και Δόσεων δανείων)

5.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ερώτηση 1:

Αναφέρατε κατά προσέγγιση, το ποσοστό των κεφαλαίων που χορηγεί η τράπεζά σας σε επιχειρήσεις σε σχέση με το σύνολο των χορηγούμενων κεφαλαίων.

Από τα αποθεματικά κεφάλαια της Ελληνικής τράπεζας έχει αποφασιστεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις το 60% των συνολικών δανείων. Άρα η αγορά προσφέρεται στην χορήγηση δανείων γι' αυτό και υπάρχει ζήτηση από τις επιχειρήσεις.

Ερώτηση 2:

Αναφέρατε το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μια.

Παρεχόμενη Υπηρεσία	Βαθμός				
Ευκολίας	1	2	3	4	5
Χρηματοδότηση Νέων Επιχειρήσεων		2			
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας				4	
Χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)				4	
Χρηματοδότηση Μεγάλων Επιχειρήσεων		2			
Χρηματοδότηση Εμπορικών Επιχειρήσεων				4	
Χρηματοδότηση Βιομηχανικών Επιχειρήσεων				4	
Χρηματοδότηση για επέκταση της Επιχείρησης				4	
Χρηματοδότηση για Ανάπτυξη νέων προϊόντων		2			
Χρηματοδότηση εξαγωγών /συγχωνεύσεων /εισόδου στο Χρηματιστήριο κλπ		2			
Χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων (ρευστότητα, εξόφληση απαιτήσεων κλπ.)			3		
Βραχυχρόνια Χρηματοδότηση (1-5 έτη)		2			
Μακροχρόνια Χρηματοδότηση (μεγαλύτερη των πέντε ετών)			3		

Ως προς τον πίνακα με το κάθε είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας μπορούμε να επισημάνουμε τα παρακάτω: Απέναντι στις νέες επιχειρήσεις, στις μεγάλες, σ' αυτές που έρχονται με τα νέα προϊόντα, σε όσες εισάγονται στο χρηματιστήριο και σε όσες επιλέγουν την βραχυχρόνια χρηματοδότηση η τράπεζα θέτει αυστηρότερα κριτήρια ως προς τον βαθμό ευκολίας χορήγησης δανείου. Ειδικότερα για κάθε είδους επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων με βαθμό δυσκολίας το (2) μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

- Η τράπεζα απέναντι στις νέες επιχειρήσεις είναι συντηρητική γιατί δεν έχουν αποκτήσει ακόμη αξιοπιστία στην αγορά.
- Η τράπεζα απέναντι στις μεγάλες επιχειρήσεις έχει μια καχυποψία για την αποπληρωμή του δανείου, γιατί το κεφάλαιό της και οι ανάγκες της επιχείρησης είναι αυξημένες.
- Η τράπεζα απέναντι στις επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτυχθούν στα νέα προϊόντα, είναι συντηρητική, γιατί είναι μια νέα αγορά και οι πιθανότητες επιτυχίας και ανάπτυξης είναι περιορισμένες.
- Η τράπεζα απέναντι στις νέες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο του χρηματιστηρίου, είναι συντηρητική, γιατί είναι ένας χώρος όπου επικρατεί ρευστότητα πραγμάτων και καταστάσεων.
- Η τράπεζα απέναντι στις επιχειρήσεις που επιλέγουν τη βραχυχρόνια χρηματοδότηση είναι συντηρητική και επιφυλακτική εξ αιτίας του μικρού χρονικού πλαισίου αποπληρωμής του δανείου.

Μεγαλύτερη ελαστικότητα στη χορήγηση δανείων δείχνει η τράπεζα στις επιχειρήσεις των οποίων καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες, όπως ρευστότητα, εξόφληση απαιτήσεων κλπ. Και στις επιχειρήσεις που επιλέγουν τη μακροχρόνια χρηματοδότηση. Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχει μεγαλύτερη αξιοπιστία και πιθανότητα αποπληρωμής του δανείου.

Ειδικότερα:

- Η τράπεζα απέναντι στη χρηματοδότηση των καθημερινών αναγκών μιας επιχείρησης είναι ελαστική, γιατί είναι μεγάλη η ζήτηση τέτοιων δανείων από τις επιχειρήσεις και έτσι η τράπεζα μπορεί να εξασφαλίσει την αποπληρωμή του δανείου.
- Η τράπεζα απέναντι στις επιχειρήσεις που επιλέγουν τη μακροχρόνια χρηματοδότηση συμπεριφέρεται με βαθμό ευκολίας το (3), γιατί από την ανάγκη πληρωμής των παγίων εξασφαλίζει η τράπεζα την αποπληρωμή του δανείου.

Το μεγαλύτερο βαθμό ευκολίας η τράπεζα τον δείχνει απέναντι σε επιχειρήσεις με πολλά χρόνια, λειτουργίας στην αγορά, στις ΜΜΕ, στις εμπορικές, στις βιομηχανικές και στις επιχειρήσεις που θέλουν να επεκταθούν. Αυτό παρατηρείται γιατί η τράπεζα θεωρεί ότι είναι αξιόπιστες και ικανές να αποπληρώσουν το δάνειο.

Ειδικότερα:

- Η τράπεζα απέναντι στις επιχειρήσεις με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά δείχνει μεγαλύτερη άνεση στη χορήγηση δανείου, γιατί είναι αξιόπιστες αφού έχουν δοκιμαστεί στην αγορά και έχουν ένα χρονικό πλαίσιο ικανό για τη χρηματοδότηση.
- Η τράπεζα απέναντι στις ΜΜΕ δείχνει καλή διάθεση χρηματοδότησης γιατί και το κεφάλαιο θα είναι περιορισμένο και οι ανάγκες της επιχείρησης συγκεκριμένες.
- Η τράπεζα απέναντι στις εμπορικές επιχειρήσεις είναι διαθέσιμη να χρηματοδοτήσει, γιατί εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις αποπληρωμής του δανείου εξαιτίας της φύσεως των προϊόντων.
- Η τράπεζα απέναντι στις βιομηχανικές επιχειρήσεις συμπεριφέρεται ευνοϊκά στη χορήγηση δανείου γιατί η φύση των προϊόντων της εξασφαλίζει την αποπληρωμή του δανείου.
- Η τράπεζα απέναντι στις επιχειρήσεις που θέλουν να επεκταθούν δείχνει μεγαλύτερο ενδιαφέρον γιατί είναι σίγουρη η αποπληρωμή του δανείου, αφού η επιχείρηση που επιθυμεί επέκταση, σίγουρα τα κέρδη της θα είναι ικανοποιητικά. Άρα και η τράπεζα εξασφαλίζει την αποπληρωμή του δανείου.

Ερώτηση 3:

Αναφέρατε το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή της αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση

Η Ελληνική τράπεζα έχει θέσει ως χρονικό πλαίσιο ενημέρωσης των επιχειρήσεων, που επιθυμούν χρηματοδότηση το εξής:

- Μέσο διάστημα από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση μέχρι και την ανάληψη δανείου από την επιχείρηση είναι στις 15 ημέρες.
- Το ελάχιστο δυνατό διάστημα είναι τουλάχιστον 5 ημέρες.

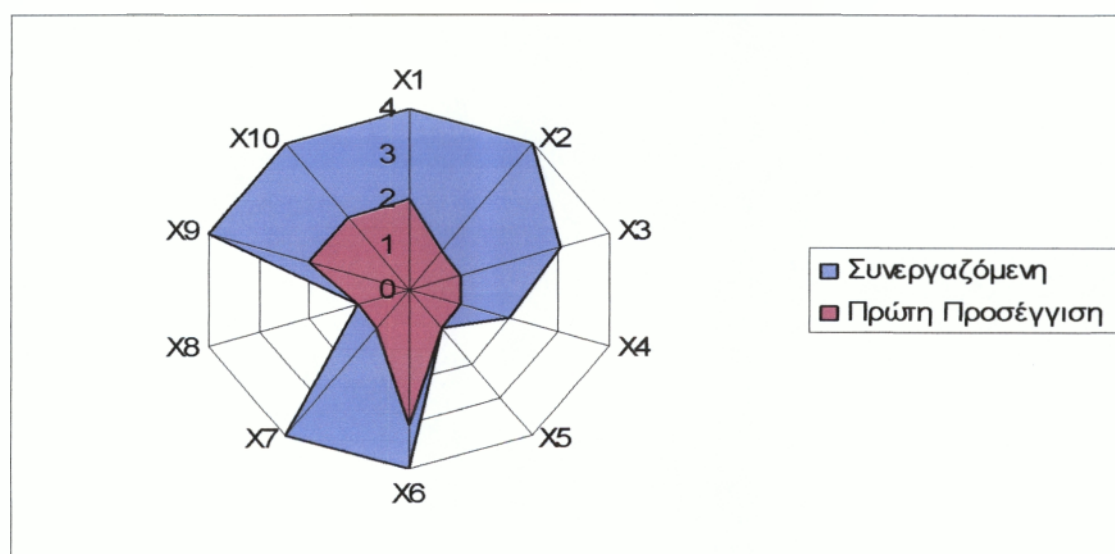
Ερώτηση 4:

Σημειώστε ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες παρέχει η τράπεζά σας, σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη μαζί της και ποιες σε αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά.

Συνεργαζόμενη (1-5)	Παρεχόμενες υπηρεσίες Βαθμός	Πρώτη Προσέγγιση
4	Μεγαλύτερη Διαθεσιμότητα χρηματοδότησης	2
4	Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων	1
3	Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων (σταθερά, σχετικά χαμηλά, κυμαινόμενα ανάλογα με την απόδοση κλπ.)	1
2	Καθυστερήσεις πληρωμών (δόσεων τόκων κλπ.)	1
1	Δικαίωμα Υπεραναλήψεων (overdrafts)	1
4	Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης (πληρωμές, πιστωτικές κάρτες, διαχείριση ρευστών διαθεσίμων - cash management κλπ)	3
4	Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης (δηλαδή σε τακτά διαστήματα, χωρίς βραχυχρόνιες απαιτήσεις αποπληρωμής - Patient money)	1
	Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών (συμφωνίες, διαπραγματεύσεις, κατοχύρωση δικαιωμάτων κλπ.)	
4	Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ (αγορά, προώθηση προϊόντος κλπ.)	2
4	Συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία	2

Μια διαφορετική απεικόνιση φαίνεται παρακάτω:

Σε σχέση με τις υπόλοιπες παρεχόμενες υπηρεσίες, η τράπεζα δεν παρέχει νομικές υπηρεσίες και συμβουλές σε καμία επιχείρηση. Περισσότερα σχόλια θα πραγματοποιηθούν κατά τη σύγκριση που θα κάνουμε ανάμεσα στις δυο τράπεζες.

Ερώτηση 5:

Σημειώστε τη διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση, στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας.

Κατανομή /Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων	1	2	3	4	5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με τον φόρτο εργασίας κάθε στελέχους					5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδίκευση κάθε στελέχους					5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις					5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κλπ.)					5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών κλπ.)					5
Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην Τράπεζα			3		
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης				4	
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία Τράπεζας)		2			
Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση					5

Ως προς τη διαδικασία κατανομής και αξιολόγησης των επιχειρηματικών προτάσεων η τράπεζα είναι αξιόπιστη και επιδεικνύει επαγγελματισμό. Αυτό φαίνεται από τα παρακάτω:

- Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους. Πράγμα το οποίο αποδεικνύει τη φροντίδα που δείχνει η τράπεζα απέναντι στις προτάσεις αφού επιλέγει τα άτομα ανάλογα με το φόρτο εργασίας των στελεχών της.
- Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδικευση κάθε στελέχους. Πράγμα το οποίο αποδεικνύει την αξιοπιστία της τράπεζας γιατί η κάθε πρόταση ανάλογα με το περιεχόμενό της ελέγχεται από το αρμόδιο στέλεχος
- Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις. Αυτό σημαίνει ότι η τράπεζα έχει αξιοκρατικά κριτήρια, δηλαδή αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο όλες τις προτάσεις.
- Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων. Έτσι η τράπεζα μπορεί και αξιολογεί το χρόνο και να είναι σίγουρη ότι η επιχείρηση θα μπορέσει να είναι συνεπής απέναντι στις τραπεζικές της υποχρεώσεις.
- Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών. Εδώ η τράπεζα βλέπει την ποιότητα και το πώς είναι οργανωμένη η επιχείρηση και έτσι πείθεται ότι οι προοπτικές θα είναι ευοίωνες.

- Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στη τράπεζα. Στο κριτήριο αυτό η τράπεζα εμφανίζεται μετριοπαθής σε βαθμό (3), γιατί δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα παρά στη δημοσιότητα που έχει μία επιχείρηση.
- Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης. Αυτό είναι ωφέλιμο για τις επιχειρήσεις που κάνουν τις προτάσεις, γιατί είναι μικρότερος ο βαθμός ελλιπούς αξιολόγησης.
- Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά. Εδώ η τράπεζα σε πολύ μικρότερο βαθμό (2) στέλνει τις προτάσεις μόνο στα κεντρικά της καταστήματα. Αυτό συμβαίνει γιατί η τράπεζα θέλει να εξυπηρετεί άμεσα και γρήγορα τους πελάτες της.
- Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση. Η τράπεζα δίνει μεγαλύτερη σημασία στο κριτήριο αυτό γιατί τα στελέχη της είναι εξειδικευμένα και η γνώμη τους είναι σημαντική.

Ερώτηση 6:

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ποια από τα παρακάτω στάδια ακολουθεί η τράπεζά σας και με ποια σειρά.

Η Ελληνική τράπεζα ακολουθεί τα παρακάτω στάδια αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου: στην εξής σειρά:

1. Η εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος
2. Η αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος
3. Εκτίμηση της δυνητικής αγοράς
4. Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσίαση του σχεδίου του
5. Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης
6. Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου που εμπεριέχει για την τράπεζα
7. Εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων από την επιχείρηση για τη διασφάλιση του δανείου
8. Η βιωσιμότητα της επιχείρησης. Ο σκοπός της επιχείρησης που θέλει δάνειο, εφ' όσον αυτό είναι στα όρια νόμιμης ενέργειας.

Ερώτηση 7:

Σημειώστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνεται υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσετε μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση.

Κριτήρια - Προϋποθέσεις	1	2	3	4	5
Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης					5
Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (τζίφο, μερίδιο αγοράς κτλ)					5
Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία /της επιχείρησης					5
Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης (κερδοφορία, οφειλές προς τρίτους, ρευστότητα κλπ.)					5
Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις (εξοπλισμός, ακίνητα κλπ.) για τη διασφάλιση του δανείου		2			
Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), με ανάλυση όλων των παραμέτρων (χρηματοοικονομικά, αγορά, προοπτική, σκοπιμότητα κλπ.)				4	
Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου		2			
Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την Τράπεζα με την			3		

συνεργασία της με την Επιχείρηση (ευρύτερη συνεργασία, ενδεχόμενη χρήση του προϊόντος κλπ.)					
Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο (ποιότητα -ικανότητες-ανθρώπινου δυναμικού, διοίκηση, γνώση, δέσμευση του επιχειρηματία κλπ.)					5
Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του				4	
Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά (Track record)					5
Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά				4	
Υπάρχουσα συνεργασία - σχέση της επιχείρησης με την Τράπεζά μας				4	

Ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης των επιχειρηματικών αιτήσεων για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση. Η τράπεζα δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στα εξής κριτήρια:

1. Στο μέγεθος της αιτούμενης χρηματοδότησης, γιατί η τράπεζα πρέπει να δίνει τα δάνεια με βάση το αποθεματικό της, το προσχέδιο για την κατανομή των δανείων και τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλλει οι ενδιαφερόμενοι.
2. Στην κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο. Αυτό συμβαίνει γιατί έτσι η τράπεζα θα μπορεί να εξασφαλίσει την αποπληρωμή του δανείου.

3. Στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία της επιχείρησης
4. Στην χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Είναι ένα κριτήριο πολύ σημαντικό, γιατί αν μια επιχείρηση έχει καλή χρηματοοικονομική κατάσταση θα μπορεί να αποπληρώσει και το δάνειό της.
5. Στην ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο.
6. Στην ύπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης ή και του επιχειρηματία στην αγορά.

Η τράπεζα εμφανίζεται πιο συγκρατημένη σε βαθμό (4) με τα παρακάτω κριτήρια – προϋποθέσεις:

1. Στο υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο, με ανάλυση όλων των παραμέτρων. Η τράπεζα είναι επιφυλακτική, γιατί το σχέδιο όσο τέλειο και να είναι χρειάζεται και η πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία.
2. Στην απόδοση του σχεδίου, σε περίπτωση επιτυχίας του.
3. Στην φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά.
4. Στην υπάρχουσα συνεργασία – σχέση της επιχείρησης με την τράπεζα.

Με μεγαλύτερη επιφύλαξη η τράπεζα χρηματοδοτεί ανάλογα με τις προοπτικές που ανοίγονται στην ίδια από την συνεργασία της με την επιχείρηση. Αυτό συμβαίνει για αξιοκρατικούς λόγους.

Η τράπεζα είναι αυστηρή και δεν δίνει μεγάλη βαρύτητα στα παρακάτω κριτήρια:

1. στις παρεχόμενες ολικές εγγυήσεις για τη διασφάλιση του δανείου
2. στο χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου.

5.3.2 ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ερώτηση 1

Αναφέρατε κατά προσέγγιση, το ποσοστό των κεφαλαίων που χορηγεί η τράπεζά σας σε επιχειρήσεις σε σχέση με το σύνολο των χορηγούμενων κεφαλαίων

Από τα αποθεματικά κεφάλαια της Τράπεζας Κύπρου έχει αποφασιστεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις το 50% των συνολικών δανείων. Άρα η αγορά προσφέρεται στην χορήγηση δανείων γι' αυτό και υπάρχει ζήτηση από τις επιχειρήσεις.

Ερώτηση 2

Αναφέρατε το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία

Παρεχόμενη Υπηρεσία	Βαθμός				
Ευκολίας	1	2	3	4	5
Χρηματοδότηση Νέων Επιχειρήσεων				4	
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας					5
Χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)			3		
Χρηματοδότηση Μεγάλων Επιχειρήσεων					5
Χρηματοδότηση Εμπορικών Επιχειρήσεων					5
Χρηματοδότηση Βιομηχανικών Επιχειρήσεων		2			
Χρηματοδότηση για επέκταση της Επιχείρησης					5
Χρηματοδότηση για Ανάπτυξη νέων προϊόντων	1				
Χρηματοδότηση εξαγορών/συγχωνεύσεων/εισόδου στο Χρηματιστήριο κλπ					
Χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων (ρευστότητα, εξόφληση απαιτήσεων κλπ.)					5
Βραχυχρόνια Χρηματοδότηση (1-5 έτη)				4	
Μακροχρόνια Χρηματοδότηση (μεγαλύτερη των πέντε ετών)			3		

Ως προς τον πίνακα με το κάθε είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας μπορούμε να επισημάνουμε τα παρακάτω:

Την μεγαλύτερη αυστηρότητα η τράπεζα την επιδεικνύει απέναντι στις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τα νέα προϊόντα με βαθμό δυσκολίας (1). Αυτό συμβαίνει γιατί στο συγκεκριμένο κλάδο υπάρχει ρευστότητα ως προς την επιτυχία και την απόδοση του δανείου.

Ακόμη μεγάλη επιφυλακτικότητα δείχνει η τράπεζα και στην χρηματοδότηση βιομηχανικών επιχειρήσεων με βαθμό δυσκολίας (2), γιατί είναι μια εξειδικευμένη περίπτωση ή γιατί στην εγχώρια αγορά δεν υπάρχει ικανοποιητική κίνηση σ' αυτόν τον τομέα.

- Για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις η τράπεζα δείχνει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη, γιατί μειώνεται η επικινδυνότητα μη αποπληρωμής του δανείου και γιατί το κεφάλαιο κι οι ανάγκες είναι περιορισμένες.
- Για τη μακροχρόνια χρηματοδότηση η τράπεζα, δείχνει βαθμό ευκολίας (3) γιατί από την πληρωμή των παγίων η τράπεζα εξασφαλίζει την αποπληρωμή του δανείου.
- Η τράπεζα παρέχει ευκολότερα δάνεια σε νέες επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις που επιλέγουν τη βραχυχρόνια χρηματοδότηση

Ειδικότερα:

- Στις νέες επιχειρήσεις η τράπεζα παρέχει πιο εύκολα το δάνειο αλλά θέτει και τις εξής προϋποθέσεις: α. Να είναι προσεκτικά τα στελέχη που θα αξιολογήσουν την αίτηση β. Ζητούν περισσότερες εξασφαλίσεις από τους επιχειρηματίες και γ. Επιλέγουν περισσότερο επιχειρήσεις που θα δραστηριοποιηθούν στον τουριστικό τομέα, μιας και ο κλάδος αυτός παρουσιάζει ζήτηση στην εγχώρια αγορά.

- Στις επιχειρήσεις με βραχυχρόνια χρηματοδότηση η τράπεζα παρέχει ευκολότερα το δάνειο γιατί είναι μικρό το χρονικό πλαίσιο και γιατί θέτει ένα βασικό κριτήριο, να υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος σκοπός. Για παράδειγμα η ανοικοδόμηση ενός κτιρίου.

Τέλος με τη μεγαλύτερη ευκολία με βαθμό (5) η τράπεζα χρηματοδοτεί τις επιχειρήσεις με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά, τις μεγάλες επιχειρήσεις, τις εμπορικές, τις επιχειρήσεις που επιθυμούν επέκταση, και σε αυτές των οποίων θα καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες.

Ειδικότερα:

- Για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά η τράπεζα δείχνει εμπιστοσύνη και καλή διάθεση γιατί είναι δοκιμασμένες και θα της εξασφαλίσουν την αποπληρωμή του δανείου.

- Για τη χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων η τράπεζα δίνει με μεγάλη ευκολία δάνειο, γιατί θεωρεί ότι θα το αποπληρώσει ευκολότερα από μια μικρότερη ή μεσαία επιχείρηση.

- Για τη χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων η τράπεζα δείχνει εμπιστοσύνη εξαιτίας της φύσεως της επιχείρησης. Τα εμπορικά προϊόντα είναι αναλώσιμα και απαραίτητα στο καταναλωτικό κοινό και η ζήτησή τους μεγάλη. Συνεπώς, η επιχείρηση που θα ασχοληθεί με αυτόν τον τομέα θα έχει μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας.

- Για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων που επιθυμούν επέκταση η τράπεζα δείχνει ευνοϊκή διάθεση, γιατί θεωρεί ότι έχουν εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις αποπληρωμής αφού έχουν ήδη μια επιτυχημένη πορεία στην αγορά.

- Για τη χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών της επιχείρησης η τράπεζα δίνει με άνεση δάνειο, γιατί θεωρεί ότι είναι ο πιο εύκολος τρόπος δανεισμού και αποπληρωμής.

Η Τράπεζα Κύπρου δεν χρηματοδοτεί επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο του χρηματιστηρίου, γιατί η διαδικασία που απαιτείται είναι πολύπλοκη και χρονοβόρα.

Ερώτηση 3

Αναφέρατε το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση.

Η Τράπεζα Κύπρου έχει θέσει ως χρονικό πλαίσιο ενημέρωσης των επιχειρήσεων, που επιθυμούν χρηματοδότηση το εξής:

- Μέσο διάστημα από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση παρουσιάζοντας κιόλας όλα τα στοιχεία μέχρι και την ανάληψη του δανείου είναι στις 15 ημέρες.
- Το μέγιστο δυνατό διάστημα είναι στις 30 ημέρες. Αυτό εξαρτάται από τα στοιχεία που παρουσίασε η επιχείρηση και κατά πόσο αυτά είναι ακριβή.
- Το ελάχιστο δυνατό διάστημα είναι τουλάχιστον 3 ημέρες, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει κτηματολόγιο.

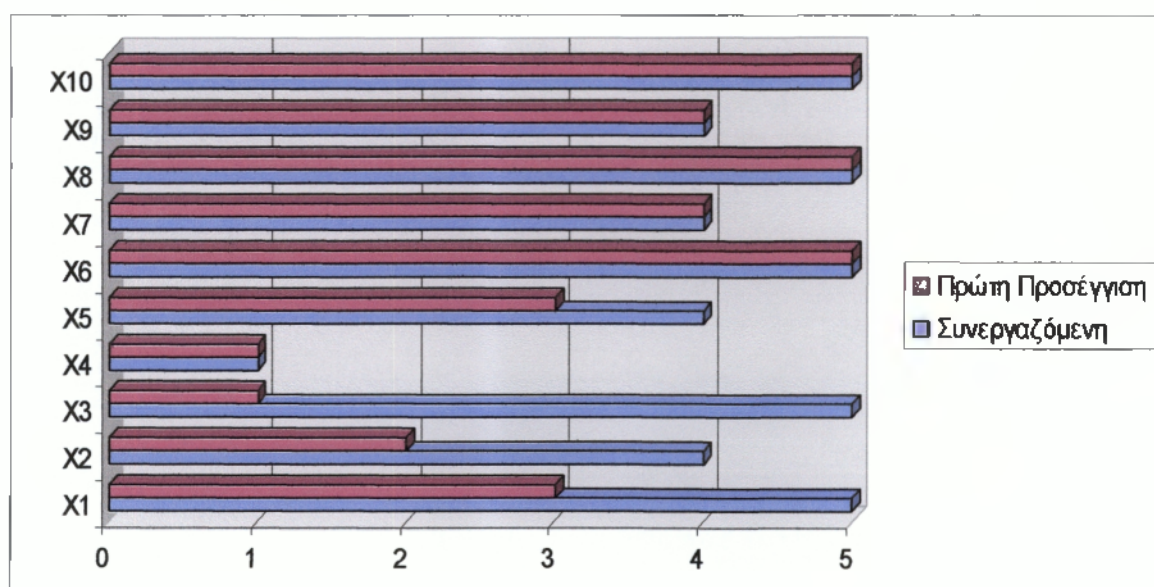
Ερώτηση 4:

Σημειώστε ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες παρέχει η τράπεζα σας, σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη μαζί της και ποιες σε αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά.

Ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και στις νέες

Συνεργαζόμενη (1-5)	Παρεχόμενες υπηρεσίες Βαθμός	Πρώτη Προσέγγιση
5	Μεγαλύτερη Διαθεσιμότητα χρηματοδότησης	3
4	Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων	2
5	Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων (σταθερά, σχετικά χαμηλά, κυμαινόμενα ανάλογα με την απόδοση κλπ.)	1
1	Καθυστερήσεις πληρωμών (δόσεων τόκων κλπ.)	1
4	Δικαίωμα Υπεραναλήψεων (overdrafts)	3
5	Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης (πληρωμές, πιστωτικές κάρτες, διαχείριση ρευστών διαθεσίμων - cash management κλπ)	5
4	Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης (δηλαδή σε	4

	τακτά διαστήματα, χωρίς βραχυχρόνιες απαιτήσεις αποπληρωμής - Patient money)	
5	Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών (συμφωνίες, διαπραγματεύσεις, κατοχύρωση δικαιωμάτων κλπ.)	5
4	Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ (αγορά, προώθηση προϊόντος κλπ.)	4
5	Συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία	5

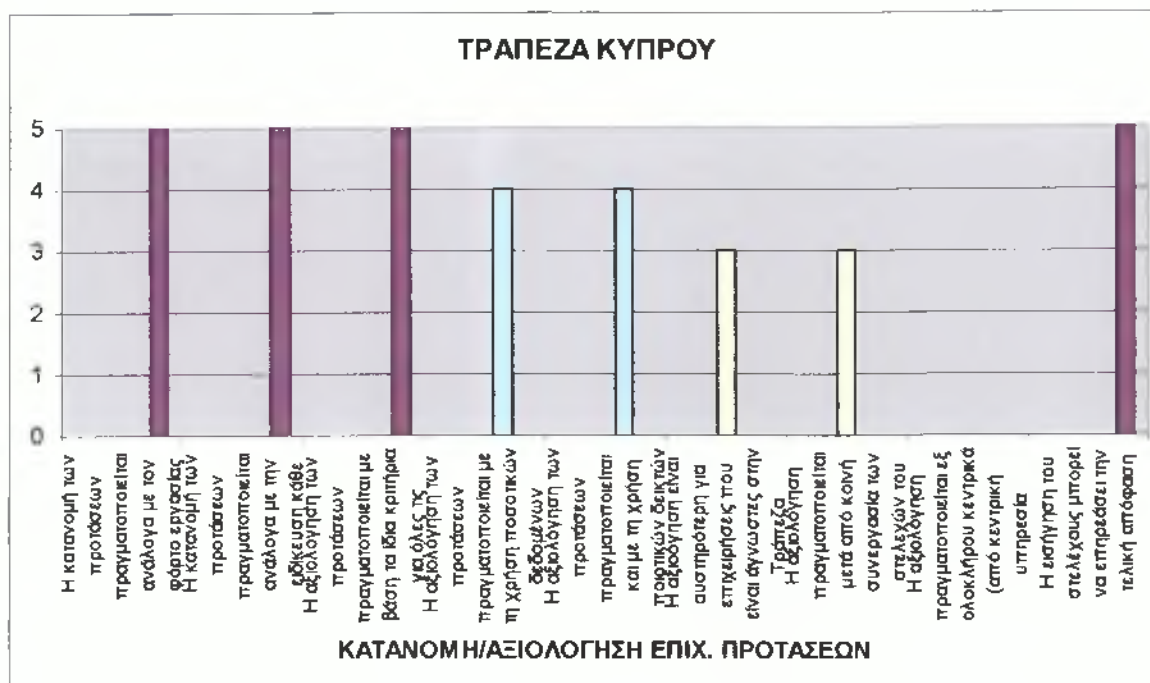
- Η Τράπεζα Κύπρου ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες αντιμετωπίζει αξιολογικά και τις επιχειρήσεις που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά και αυτές που ήδη συνεργάζονται μαζί της. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι σε πολλές υπηρεσίες ο βαθμός ευκολίας (5) δίνεται και στις ήδη συνεργαζόμενες και στις νέες. Εκτενέστερος σχολιασμός θα πραγματοποιηθεί κατά τη σύγκριση των δύο τραπεζών.

Ερώτηση 5:

Σημειώστε τη διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση, στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας.

Ως προς τη διαδικασία κατανομής και αξιολόγησης των επιχειρηματικών προτάσεων.

Κατανομή /Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων	1	2	3	4	5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με τον φόρτο εργασίας κάθε στελέχους					5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδίκευση κάθε στελέχους					5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις					5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κλπ.)				4	
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών κλπ.)				4	
Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην Τράπεζα			3		
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης			3		
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία Τράπεζας)					
Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση					5

- Ως προς τη διαδικασία κατανομής και αξιολόγησης των επιχειρηματικών προτάσεων η τράπεζα ακολουθεί την παρακάτω τακτική:

Σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό (5) η τράπεζα κατανομεί και αξιολογεί με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

Την κατανομή των προτάσεων που πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους, την κατανομή των προτάσεων που πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδικότητα κάθε στελέχους, την αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις και την εισήγηση του στελέχους που μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση.

Όλα αυτά τα κριτήρια συμβάλλουν στην αξιοπιστία και την αξιοκρατία της τράπεζας. Ειδικότερα|:

- Το γεγονός ότι κάθε αίτηση ανάλογα με το φόρτο εργασίας σημαίνει ότι η τράπεζα αντιμετωπίζει με υπευθυνότητα όλους τους υποψήφιους προς χρηματοδότηση επιχειρηματίες.
- Κάθε πρόταση ελέγχεται από εξειδικευμένο στέλεχος και δεν στοιβάζεται στα γραφεία αναρμόδιων στελεχών.
- Το γεγονός ότι ισχύουν τα ίδια κριτήρια αξιολόγησης για όλες τις προτάσεις αποδεικνύει ότι η τράπεζα διαθέτει αξιοκρατία και βλέπει ισότιμα κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα από την επιχορήγηση που ζητά.

- Εξαιτίας του γεγονότος ότι η τράπεζα διαθέτει εξειδικευμένα στελέχη η γνώμη τους είναι σημαντική στην ανάληψη της τελικής απόφασης.

Με μικρότερο βαθμό (4) η τράπεζα θέτει τα παρακάτω κριτήρια κατανομής και αξιολόγησης των αιτήσεων:

Την αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με τη χρήση των ποσοτικών δεδομένων και την αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με τη χρήση ποιοτικών δεικτών. Άρα η τράπεζα αντιμετωπίζει το ίδιο και τα ποσοτικά δεδομένα και τους ποιοτικούς δείκτες.

Η τράπεζα δείχνει μετριοπάθεια απέναντι στα κριτήρια που αφορούν την αξιολόγηση με αυστηρότητα για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες σ' αυτήν και την αξιολόγηση που πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών της θέτει έναν όρο: σε εξειδικευμένες περιπτώσεις χρηματοδότησης η αξιολόγηση πραγματοποιείται από το διευθυντή του καταστήματος.

Στο ερώτημα του ερωτηματολογίου μας, αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ' ολοκλήρου κεντρικά η απάντηση ήταν αρνητική για ποσά κάτω των 30.000£. πράγμα που σημαίνει ότι η αξιολόγηση πραγματοποιείται κυρίως στα υποκαταστήματα της τράπεζας.

Ερώτηση 6:

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιστημονικού σχεδίου, ποια από τα παρακάτω στάδια ακολουθεί η τράπεζα σας και με ποια σειρά:

Ως προς τα στάδια αξιολόγησης:

Η Τράπεζα Κύπρου ακολουθεί τα παρακάτω στάδια αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου στην εξής σειρά:

1. Εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος
2. Εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων από την επιχείρηση, για τη διασφάλιση του δανείου.
3. Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης
4. Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσία του σχεδίου του.
5. Αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος
6. Εκτίμηση της δυνητικής αγοράς
7. Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου που εμπεριέχει για την τράπεζα.

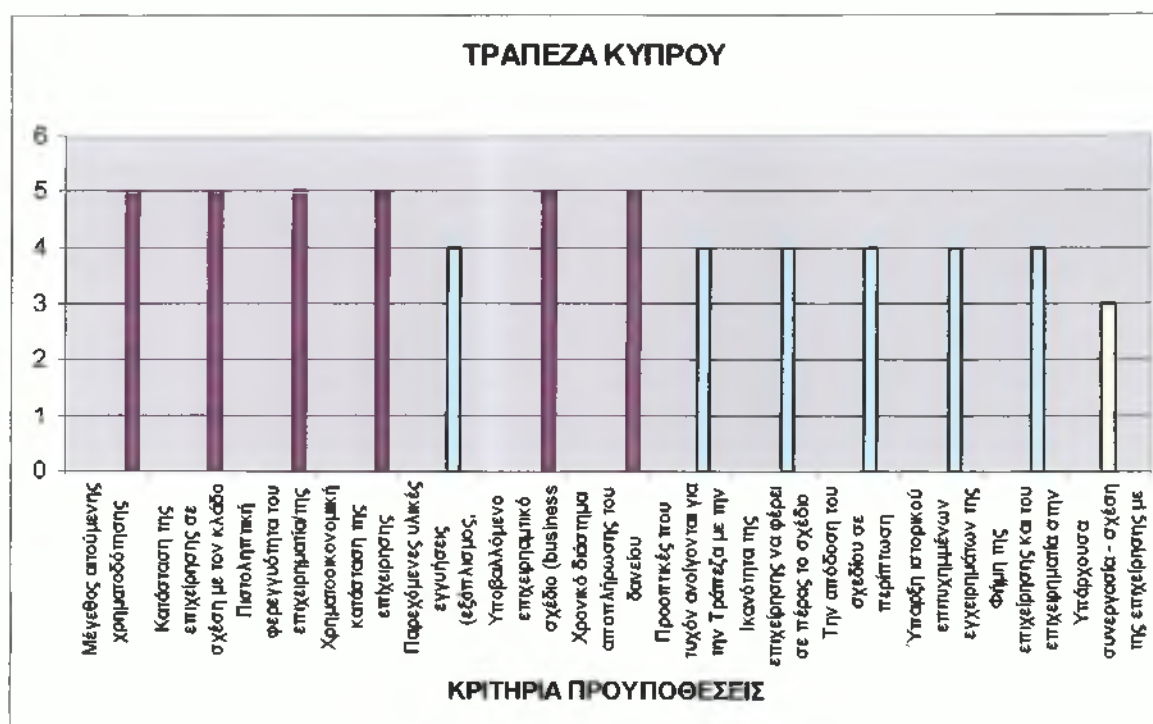
Ερώτηση7:

Σημειώστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνετε υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσετε μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση.

Ως προς τα κριτήρια προϋποθέσεις:

Κριτήρια - Προϋποθέσεις	1	2	3	4	5
Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης					5
Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (τζίρο, μερίδιο αγοράς κτλ)					5
Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία/της επιχείρησης					5
Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης (κερδοφορία, οφειλές προς τρίτους, ρευστότητα κλπ.)					5
Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις (εξοπλισμός, ακίνητα κλπ.) για τη διασφάλιση του δανείου				4	
Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), με ανάλυση όλων των παραμέτρων (χρηματοοικονομικά, αγορά, προοπτική, σκοπιμότητα κλπ.)					5
Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου					5
Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την Τράπεζα με την συνεργασία της με την Επιχείρηση (ευρύτερη συνεργασία,				4	

ενδεχόμενη χρήση του προϊόντος κλπ.)					
Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο (ποιότητα -ικανότητες-ανθρώπινου δυναμικού, διοίκηση, γνώση, δέσμευση του επιχειρηματία κλπ.)				4	
Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του				4	
Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά (Track record)				4	
Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά				4	
Υπάρχουσα συνεργασία - σχέση της επιχείρησης με την Τράπεζά μας			3		

Τα κριτήρια προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι για χρηματοδότηση επιχειρήσεων στην τράπεζα αυτή ανάλογα με το πόσο σημαντικά είναι: τα βαθμολογεί ως εξής:

Τη μέγιστη σημασία δίνει σε βαθμό (5) στο μέγεθος της αιτούμενης χρηματοδότησης, στην κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με το κλάδο, στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία και της επιχείρησης στην χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, στο υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο, με ανάλυση όλων των παραμέτρων και στο χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου.

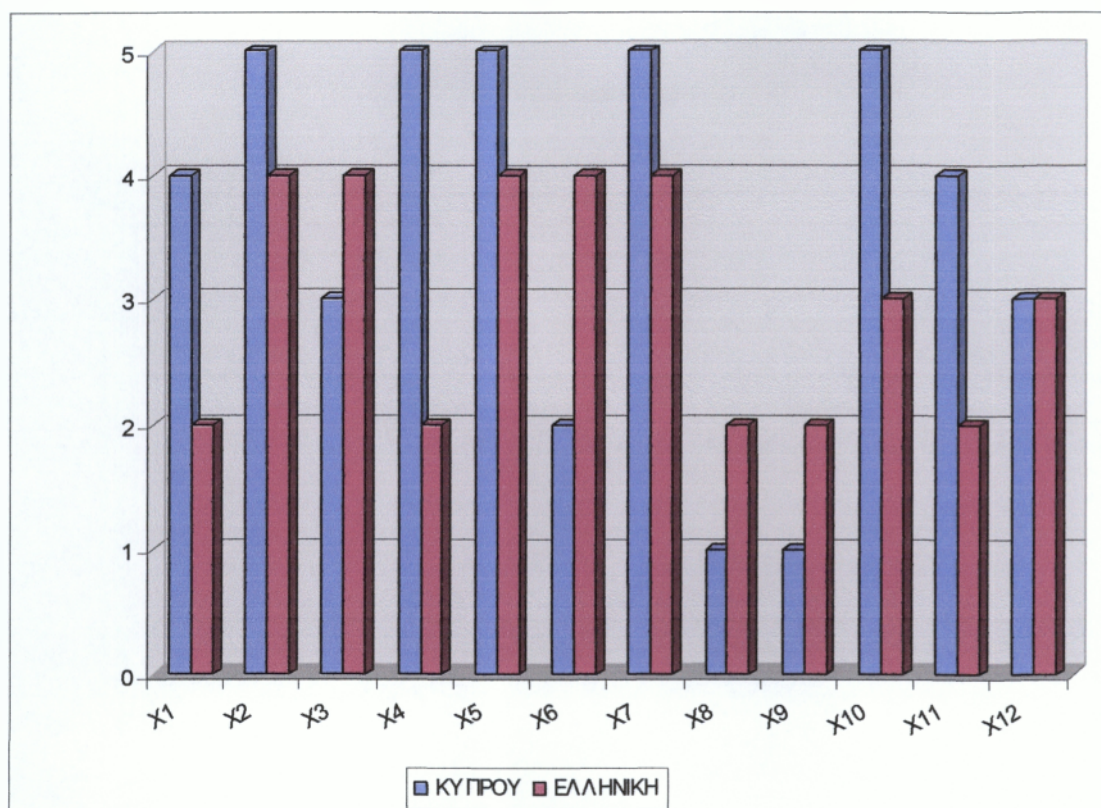
- Ως προς το μέγεθος της αιτούμενης χρηματοδότησης η τράπεζα είναι αυστηρή γιατί κι αυτή δεσμεύεται από το αποθεματικό της και από τις υποψηφιότητες των αιτούμενων επιχειρήσεων.
- Ως προς την κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η τράπεζα δίνει μεγάλη σημασία γιατί είναι λογικό να θέλει να εξασφαλίσει την αποπληρωμή του δανείου. Αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε κλάδους που έχουν δοκιμαστεί και έχουν επιτύχει στην αγορά, όπως ο εμπορικός κλάδος, τότε η τράπεζα της παρέχει ευκολότερα το δάνειο απ' ότι σε μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε νέα προϊόντα.
- Ως προς την πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία και της επιχείρησης η τράπεζα δείχνει ευνοϊκή διάθεση στην παροχή του δανείου γιατί έτσι εξασφαλίζει την αποπληρωμή του.
- Ως προς την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης η τράπεζα δίνει μεγάλη σημασία γιατί αν η υποψήφια επιχείρηση έχει φτώχη ή άστατη χρηματοοικονομική κατάσταση είναι φυσικό ότι θα ακολουθήσει την ίδια συμπεριφορά και στην αποπληρωμή του δανείου.
- Ως προς το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο, με ανάλυση όλων των παραμέτρων η τράπεζα επιδεικνύει σοβαρότητα γιατί όσο επιτυχημένο ή οργανωμένο είναι το σχέδιο δεν εξασφαλίζει και την απαραίτητη επιτυχία.
- Ως προς το χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου η τράπεζα είναι φυσικό να δείχνει αυστηρότητα γιατί όσο πιο σύντομο είναι το χρονικό πλαίσιο τόσο πιο σύντομη θα είναι και η αποπληρωμή του ενώ αν το χρονικό διάστημα είναι μακρύ τότε θα καθυστερήσει και η αποπληρωμή του δανείου.
- Η τράπεζα δείχνει ελαστικότητα απέναντι στα εξής κριτήρια:
Στις παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις για τη διασφάλιση του δανείου, στις προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την τράπεζα με τη συνεργασία της με την επιχείρηση, στην ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο, στην απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του, στην ύπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της

επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά. Αξιοσημείωτο είναι ότι η συγκεκριμένη τράπεζα δίνει τη λιγότερη σημασία στο αν η υποψήφια προς χρηματοδότηση επιχείρηση συνεργάζεται ήδη με αυτήν. Αυτό συμβαίνει προφανώς για λόγους αξιοκρατίας και ανταγωνισμού.

5.4 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΟ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

▪ Σύγκριση 1: Ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες:

Παρεχόμενη Υπηρεσία	ΚΥΠΡΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
X1 Χρηματοδότηση Νέων επιχειρήσεων.	4	2
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Μεγάλης ηλικίας		
X2 ηλικίας	5	4
X3 Χρηματοδότηση ΜΜΕ	3	4
X4 Χρηματοδότηση Μεγάλων επιχειρήσεων.	5	2
X5 Χρηματοδότηση Εμπορικών επιχειρήσεων.	5	4
X6 Χρηματοδότηση Βιομηχανικών επιχειρήσεων.	2	4
X7 Χρηματοδότηση για επέκταση της Επιχείρησης	5	4
X8 Χρηματοδότηση για Ανάπτυξη νέων προϊόντων	1	2
Χρηματοδότηση εξαγορών /συγχωνεύσεων		
X9 /Χρηματιστήριο	1	2
X10 Χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών	5	3
X11 Βραχυχρόνια χρηματοδότηση	4	2
X12 Μακροχρόνια χρηματοδότηση	3	3

Μετά από την ανάλυση και ερμηνεία των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια των δύο τραπεζών συμπεραίνουμε ότι ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε σχέση με το είδος των υποψήφιων επιχειρήσεων προς χρηματοδότηση δεν υπάρχουν τεράστιες διαφορές ως προς τον βαθμό ευκολίας ή δυσκολίας. Αντιμετωπίζοντας κάθε είδος της επιχείρησης και των παρεχόμενων υπηρεσιών μπορούμε να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

- Ως προς την χρηματοδότηση των νέων επιχειρήσεων υπάρχει σημαντική διαφορά στην αντιμετώπισή τους από κάθε μια τράπεζα. Η τράπεζα Κύπρου με μεγάλη ευκολία με βαθμό (4) χρηματοδοτεί τις νέες επιχειρήσεις ενώ η Ελληνική τράπεζα είναι αυστηρότερη και δύσκολα με βαθμό (2) χρηματοδοτεί μια νέα επιχείρηση.
- Ως προς την χρηματοδότηση επιχειρήσεως μεγάλης ηλικίας δεν αποκλείουν εύκολα τις χρηματοδοτούν. Η Τράπεζα Κύπρου με βαθμό ευκολίας (5) ενώ η Ελληνική Τράπεζα με βαθμό ευκολίας (4).
- Ως προς την χρηματοδότηση ΜΜΕ πάλι οι Τράπεζες δεν έχουν μεγάλη διαφορά ως προς την χρηματοδότησή τους, η διαφορά τους είναι μια μονάδα. Η Τράπεζα Κύπρου τις χρηματοδοτεί με βαθμό (3) ενώ η Ελληνική Τράπεζα με βαθμό (4)
- Ως προς την χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων οι δυο τράπεζες έχουν μεγάλη διαφορά ως προς την εμπιστοσύνη που επιδεικνύουν σ'αυτές. Η Τράπεζα Κύπρου με απόλυτη ευκολία, βαθμός (5), δίνει τη χρηματοδότηση. Ενώ η Ελληνική

Τράπεζα σαφώς συγκρατημένη δύσκολα παρέχει το δάνειο, με βαθμό δυσκολίας (2). Αυτό πιθανόν να συμβαίνει εξαιτίας του μεγέθους της επιχειρήσεως ή αποδίδεται στην τακτική που ακολουθεί η τράπεζα ως προς τις χρηματοδοτήσεις.

- Ως προς την χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων και οι τράπεζες επιδεικνύουν ευνοϊκή διάθεση χρηματοδότησής τους. Η Τράπεζα Κύπρου σε βαθμό (5) και η Ελληνική Τράπεζα σε βαθμό (4).

- Ως προς την χρηματοδότηση των Βιομηχανικών επιχειρήσεων οι δυο τράπεζες δεν ακολουθούν την ίδια τακτική η Τράπεζα Κύπρου στέκεται επιφυλακτικά απέναντι σ' αυτές και με βαθμό δυσκολίας (2) τους παρέχει το δάνειο. Ενώ η Ελληνική Τράπεζα θεωρεί ότι ο κλάδος είναι αξιόπιστος και γι' αυτό με βαθμό ευκολίας (4) παρέχει το δάνειο.

- Ως προς τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που επιθυμούν επέκταση και οι δυο τράπεζες παρέχουν άνετα το δάνειο. Η Τράπεζα Κύπρου με βαθμό ευκολίας (5) και η Ελληνική Τράπεζα με βαθμό ευκολίας (5).

- Ως προς τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που αναπτύσσονται στα νέα προϊόντα και οι δυο τράπεζες είναι αυστηρές και διστάζουν να δώσουν το δάνειο. Η Τράπεζα Κύπρου με βαθμό δυσκολίας (1) και η Ελληνική με βαθμό δυσκολίας (2).

- Ως προς τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χρηματιστήριο και οι δύο τράπεζες με πολύ μεγάλη δυσκολία παρέχουν το δάνειο. Η Τράπεζα Κύπρου σε βαθμό (1) και η Ελληνική Τράπεζα και η Ελληνική Τράπεζα σε βαθμό (2).

- Ως προς τη χρηματοδότηση των καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων οι τράπεζες φαίνεται να ακολουθούν διαφορετική τακτική. Η Τράπεζα Κύπρου με απόλυτη ευκολία, βαθμός (5) παραχωρεί το δάνειο ενώ η Ελληνική Τράπεζα με δισταγμό βαθμό ευκολίας (3).

- Ως προς τις επιχειρήσεις που επιθυμούν βραχυχρόνια χρηματοδότηση οι δυο τράπεζες ακολουθούν εντελώς διαφορετική τακτική. Η Τράπεζα Κύπρου με σχετική άνεση, με βαθμό (4) παραχωρεί το δάνειο, ενώ η Ελληνική Τράπεζα είναι επιφυλακτική και δύσκολα με βαθμό (2) δίνει το δάνειο.

- Ως προς τη μακροχρόνια χρηματοδότηση εμφανίζεται το φαινόμενο και οι δυο τράπεζες να παραχωρούν το δάνειο με βαθμό ευκολίας (3).

- Σύγκριση 2: Ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες με βάση τις συνεργαζόμενες και τις νέες.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Παρεχόμενες υπηρεσίες			Πρώτη
Βαθμός		Συνεργαζόμενη	Προσέγγιση
Μεγαλύτερη Διαθεσιμότητα χρηματοδότησης	X1	5	3
Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων	X2	4	2
Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων	X3	5	1
Καθυστερήσεις πληρωμών	X4	1	1
Δικαίωμα Υπεραναλήψεων	X5	4	3
Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης	X6	5	5
Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης	X7	4	4
Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών	X8	5	5
Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ	X9	4	4
Συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων χρημ/κών προϊόντων	X10	5	5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Παρεχόμενες υπηρεσίες			Πρώτη
Βαθμός		Συνεργαζόμενη	Προσέγγιση
Μεγαλύτερη Διαθεσιμότητα χρηματοδότησης	X1	4	2
Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων	X2	4	1
Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων	X3	3	1
Καθυστερήσεις πληρωμών	X4	2	1
Δικαίωμα Υπεραναλήψεων	X5	1	1
Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης	X6	4	3
Παροχή υπομονετικής	X7	4	1

χρηματοδότησης

Παροχή νομικών υπηρεσιών και

συμβουλών

X8

1

1

Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ

X9

4

2

Συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων

χρημ/κών προϊόντων

X10

4

2

Παρεχόμενες Υπηρεσίες-Συνεργαζόμενη

Παρεχόμενες Υπηρεσίες-Πρώτη Προσέγγιση

Συγκρίνοντας τις απαντήσεις των δύο τραπεζών ως προς το βαθμό ευκολίας ή δυσκολίας απόδοσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και στις επιχειρήσεις, όπου 'δη συνεργάζονται

με την τράπεζα, και σ' αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά παρατηρούμε σοβαρές διαφορές.

Έτσι η Τράπεζα Κύπρου ακολουθεί μια τακτική αξιοκρατίας και ισότητας και παρέχει σε γενικές γραμμές κάποιες υπηρεσίες με τον ίδιο βαθμό ευκολίας και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων, δηλαδή και των ήδη συνεργαζόμενων και των νέων. Αντίθετα η Ελληνική Τράπεζα εμφανίζεται επιφυλακτική και αυστηρή απέναντι στις νέες επιχειρήσεις και με δυσκολία τους παρέχει τις υπηρεσίες της. Βέβαια σε μερικά σημεία οι δύο τράπεζες ακολουθούν παρόμοια τακτική, αξιοσημείωτο είναι ακόμη το γεγονός ότι μια υπηρεσία του ερωτηματολογίου παρουσιάζεται στη μια τράπεζα ενώ απουσιάζει εντελώς από την άλλη.

Αναλυτικότερα:

- Ως προς τη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης και οι δυο τράπεζες ακολουθούν την ίδια τακτική. Έτσι και οι δύο εύκολα παρέχουν την υπηρεσία αυτή στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενώ με σχετική δυσκολία στις νέες.
- Ως προς τον ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων και οι δυο τράπεζες εύκολα παρέχουν την υπηρεσία αυτή στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενώ δύσκολα στις νέες. Αυτό είναι φυσικό γιατί οι ήδη συνεργαζόμενες έχουν δώσει διαπιστευτήρια ενώ οι νέες όχι.
- Ως προς τον ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων οι δύο τράπεζες εμφανίζουν διαφορετική συμπεριφορά. Η Τράπεζα Κύπρου με απόλυτο βαθμό ευκολίας (5) παρέχει την υπηρεσία αυτή στις ήδη συνεργαζόμενες τράπεζες ενώ πάρα πολύ δύσκολα με βαθμό (1) παρέχει αυτή στις επιχειρήσεις της πρώτης προσέγγισης. Ενώ η Ελληνική Τράπεζα δύσκολα παρέχει την υπηρεσία αυτή και στις δυο κατηγορίες επιχειρήσεων με μετριοπαθέστερη στάση απέναντι στις συνεργαζόμενες, με βαθμό (3).
- Ως προς τις καθυστερήσεις των πληρωμών οι δύο τράπεζες παρουσιάζουν παρόμοια συμπεριφορά με το να παρέχουν δυσκολότατα αυτή την υπηρεσία και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων. Προφανώς καμία τράπεζα δεν επιθυμεί καθυστέρηση στις πληρωμές γιατί είναι δεν λειτουργεί σωστά το τραπεζικό σύστημα.
- Ως προς το δικαίωμα υπεραναλήψεων οι δυο τράπεζες ακολουθούν διαφορετική τακτική. Έτσι η Ελληνική Τράπεζα με απόλυτο βαθμό δυσκολίας (1) παρέχει την υπηρεσία αυτή και στις δυο κατηγορίες επιχειρήσεων. Αντίθετα η Τράπεζα Κύπρου παρέχει σχετικά εύκολα και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων την υπηρεσία αυτή.

- Ως προς την παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης. Οι δύο τράπεζες είναι αντίθετες, με την Ελληνική Τράπεζα να την παρέχει σχετικά εύκολα στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, σε βαθμό (4) ενώ με σχετική επιφυλακτικότητα στις νέες, σε βαθμό (3). Ενώ η Τράπεζα Κύπρου παρέχει την υπηρεσία αυτή ευκολότατα , σε βαθμό (5), και στις δυο κατηγορίες επιχειρήσεων.

Ως προς την παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης οι δυο τράπεζες παρουσιάζουν διαφορές. Η Ελληνική τράπεζα με σχετική άνεση, σε βαθμό (4), παρέχει την υπηρεσία αυτή στις ήδη συνεργαζόμενες ενώ με απόλυτο βαθμό δυσκολίας (1) σ' αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά. Αντίθετα η Τράπεζα Κύπρου παρέχει με τον ίδιο βαθμό ευκολίας (4) την υπηρεσία αυτή και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων.

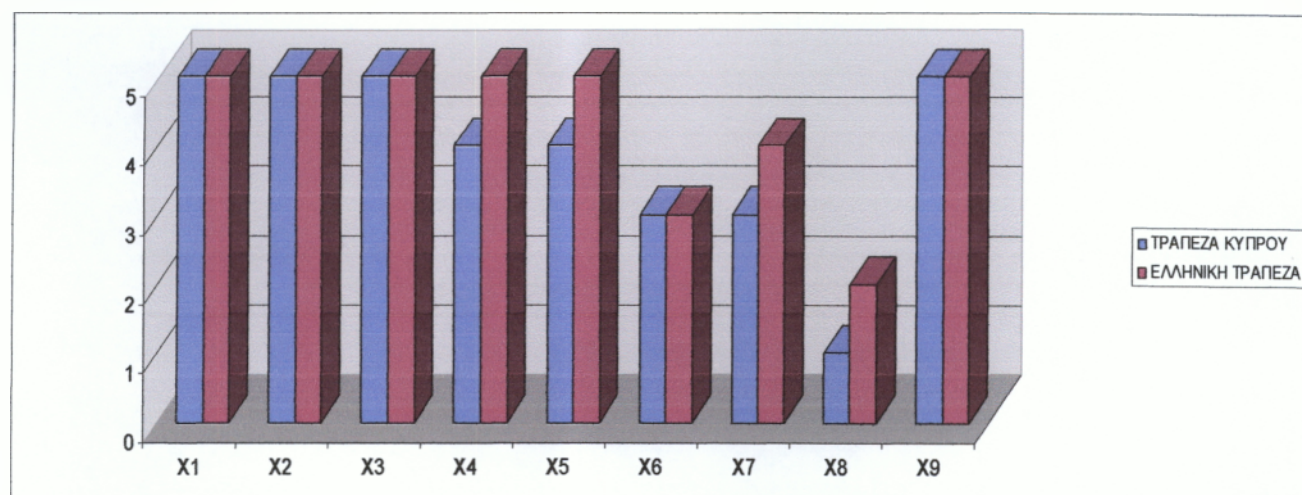
- Ως προς την παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών οι δύο τράπεζες διαφέρουν απόλυτα. Η Τράπεζα Κύπρου παρέχει με απόλυτη ευκολία την υπηρεσία αυτή και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων. Ενώ η υπηρεσία αυτή απουσιάζει από την Ελληνική Τράπεζα.

- Ως προς τις συμβουλές σε θέματα μάρκετινγκ οι δυο τράπεζες ακολουθούν διαφορετική τακτική. Η Ελληνική Τράπεζα παρέχει την υπηρεσία αυτή εύκολα στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενώ αρκετά δύσκολα στις νέες. Αντίθετα, η Τράπεζα Κύπρου παρέχει με τον ίδιο βαθμό ευκολίας την υπηρεσία αυτή και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων.

- Ως προς τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία οι δύο τράπεζες φαίνεται να ακολουθούν πάλι αντίθετη τακτική. Η Ελληνική Τράπεζα σχετικά άνετα παρέχει την υπηρεσία αυτή στις ήδη συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενώ με σχετική επιφύλαξη στις νέες. Ενώ η Τράπεζα Κύπρου παρέχει την υπηρεσία αυτή σε απόλυτο βαθμό ευκολίας (5) και στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων.

▪ Σύγκριση 3: Ως προς την κατανομή και αξιολόγηση

		ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Κατανομή /Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων			
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται			
X1	ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους	5	5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται			
X2	ανάλογα με την ειδίκευση κάθε στελέχους	5	5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με			
X3	βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις	5	5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με			
X4	τη χρήση ποσοτικών δεδομένων	4	5
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και			
X5	με τη χρήση ποιοτικών δεικτών	4	5
Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις			
X6	που είναι άγνωστες στην τράπεζα	3	3
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή			
X7	συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρημ/σης	3	4
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου			
X8	κεντρικά	1	2
Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την			
X9	τελική απόφαση	5	5

Απέναντι των επιχειρηματικών προτάσεων οι δυο τράπεζες σε γενικές γραμμές ακολουθούν την ίδια τακτική με ελάχιστες διαφορές. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κριτήριο απουσιάζει εντελώς από τη μια τράπεζα.

Ειδικότερα:

Τον ανώτερο βαθμό (5) και οι τράπεζες τον αποδίδουν στα παρακάτω:

1. Στην κατανομή των προτάσεων που πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους.
2. Στην κατανομή των προτάσεων που πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδίκευση κάθε στελέχους.
3. Στην αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις υπηρεσίες.
4. Στην εξήγηση του στελέχους που μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση.

Αντίθετα αυστηρά συγκρατημένες στέκονται και οι δυο τράπεζες ως προς την αυστηρή αξιολόγηση για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην τράπεζα.

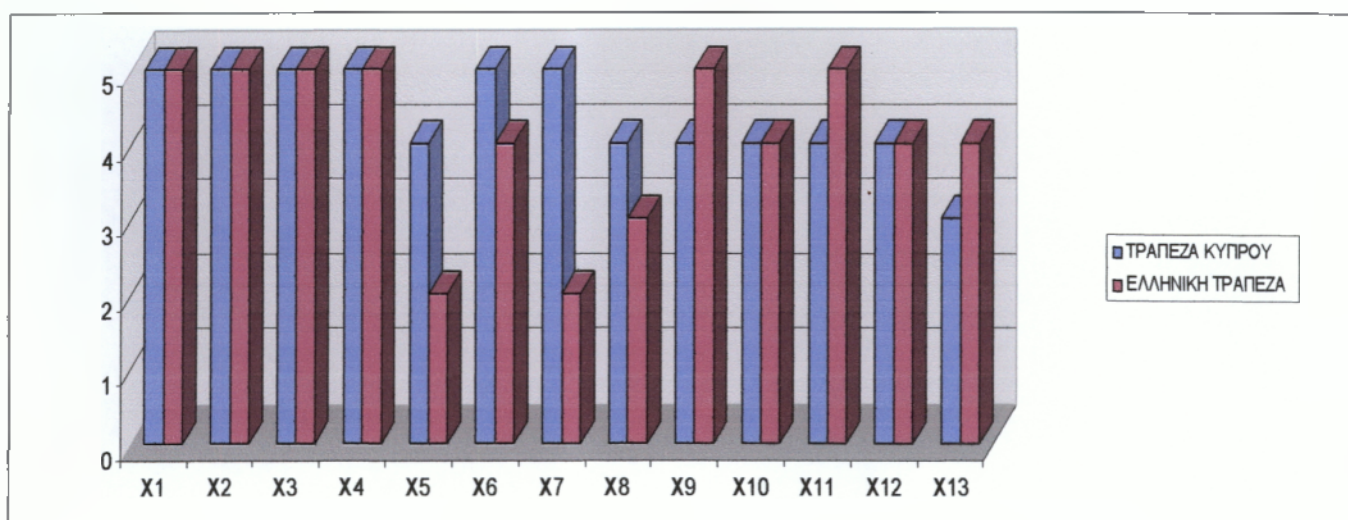
Περίπου όμοια τακτική ακολουθούν και οι δυο τράπεζες ως προς την αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων και την αξιολόγηση των προτάσεων που πραγματοποιείται με την χρήση ποιοτικών δεικτών.

Επίσης οι δυο τράπεζες δεν δίνουν πολλή σημασία στην αξιολόγηση που πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης. Η Τράπεζα Κύπρου σε βαθμό (3) ενώ η Ελληνική σε βαθμό (4).

Όπως προαναφέραμε ένα κριτήριο απουσιάζει από την μια τράπεζα της Κύπρου ενώ για την Ελληνική Τράπεζα δεν είναι και ιδιαίτερα σημαντικό. Αυτό είναι το αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ' ολοκλήρου κεντρικά ή όχι.

▪ Σύγκριση 4: Ως προς τα κριτήρια προϋποθέσεις

Κριτήρια - Προϋποθέσεις		ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
X1	Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης	5	5
X2	Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο	5	5
	Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία /της		
X3	επιχείρησης	5	5
X4	Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης	5	5
	Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις για τη διασφάλιση		
X5	του δανείου	4	2
X6	Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο	5	4
X7	Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου	5	2
	Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την Τράπεζα		
X8	με την συνεργασία της με την επιχείρηση	4	3
	Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το		
X9	σχέδιο	4	5
	Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας		
X10	του	4	4
	Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της		
X11	επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά	4	5
	Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην		
X12	αγορά	4	4
	Υπάρχουσα συνεργασία - σχέση της επιχείρησης με		
X13	την τράπεζα	3	4

Όσον αφορά τα κριτήρια – προϋποθέσεις με τα οποία οι τράπεζες παραχωρούν το δάνειο οι ομοιότητες είναι πάρα πολλές ενώ από τις διαφορές δύο είναι οι σημαντικότερες. Προφανώς είναι κοινή τακτική των τραπεζών να ακολουθούν κάποια συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις. Ενώ οι διαφορές τους κατά πάσα πιθανότητα οφείλονται στην τακτική και τη λειτουργία κάθε τράπεζας. Έτσι παρατηρείται να έχουν κοινά ως προς την σοβαρότητα αντιμετώπισης κριτήρια – προϋποθέσεις. Αυτά είναι:

- Το μέγεθος της αιτούμενης χρηματοδότησης
- Η κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο
- Η πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία και της επιχείρησης
- Την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης
- Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του.
- Την φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά.

Οι δυο σημαντικές διαφορές που εμφανίζουν οι δύο τράπεζες είναι οι εξής:

- Οι παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις για τη διασφάλιση του δανείου
- Το χρονικό διάστημα αποπληρωμής τους δανείου.

Απέναντι σ' αυτά τα κριτήρια η Τράπεζα Κύπρου δίνει πολύ μεγάλη σημασία ενώ η Ελληνική Τράπεζα δεν τα θεωρεί και τόσο σημαντικά.

Όλα τα υπόλοιπα κριτήρια του ερωτηματολογίου παρουσιάζουν μεγάλες ομοιότητες που η διαφορά βαθμολογίας ανάγεται στην μονάδα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πριν προβούμε στην παράθεση των συμπερασμάτων μας κρίθηκε απαραίτητο να αναφερθεί ο τρόπος εξαγωγής τους. Κινηθήκαμε σε δύο πλαίσια:

- α) σ' αυτό που λάβαμε υπόψη μας τη θεωρία για εξάγουμε το συμπέρασμα.
- β) σ' αυτό που αφορά τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας μιας τράπεζας ή τους τραπεζικούς κανόνες ανταγωνισμού ή στην ιδιαίτερη τακτική που ακολουθεί μια τράπεζα.

Μέσα από την έρευνά μας προκύπτει ότι και οι δύο εξεταζόμενες τράπεζες δείχνουν μεγάλη σοβαρότητα στη διασφάλιση των συμφερόντων τους. Γι' αυτό και στα κριτήρια προϋποθέσεις ενδιαφέρονται σε πολύ μεγάλο βαθμό (5) για τα εξής:

- Την ακριβή εξέταση και προσδιορισμό των πιστωτικών αναγκών του δανειζόμενου.
- Την εξέταση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειζόμενου και την αξιολόγηση των δυνατοτήτων του για την ομαλή και απρόσκοπτη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του.
- Την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Ως προς τους δύο τρόπους αποπληρωμής του πρέπει να εξετάζει ένα τραπεζικό ίδρυμα βλέπουμε ότι η τράπεζα Κύπρου προτιμά τον πρώτο. Συγκεκριμένα θεωρεί ως πιο σημαντικό τρόπο, των αποπληρωμή του δανείου μέσα από την παραγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης. Γι' αυτό το λόγο και στις παρεχόμενες υπηρεσίες δίνει με τη μεγαλύτερη ευκολία το δάνειο για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών μιας επιχείρησης.

Στην παροχή δανείων υπάρχουν κάποια κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιος επιχειρήσεις. Αυτά είναι κοινά για όλα τα τραπεζικά ιδρύματα. Και η έρευνά μας απόδειξε ότι και οι δύο εξεταζόμενες τράπεζες τα θέτουν. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι και οι δύο θεωρούν ως τα πιο σημαντικά κριτήρια τα εξής:

- Το μέγεθος της χρηματοδότησης. Γιατί συμφέρει τη τράπεζα να δανείζει μικρά ποσά, γιατί με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζει την αποπληρωμή του δανείου, αλλά και γιατί θα έχει μεγαλύτερη δυνατότητα δανεισμού περισσότερων επιχειρήσεων.
- Την κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο. Αυτό ενδιαφέρει τις τράπεζες γιατί έτσι διασφαλίζουν την αποπληρωμή του δανείου. Ιδιαίτερα ο εμπορικός κλάδος είναι ο πιο αξιόπιστος, γιατί κινείται συνεχώς στην αγορά.

- Την πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία και της επιχείρησης. Από αυτό το κριτήριο εξαρτάται η διασφάλιση της αποπληρωμής του δανείου.
- Τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Ένα κριτήριο συναφές με το προηγούμενο και αφορά τη διασφάλιση της αποπληρωμής του δανείου.

Στην ειδικότερη σύγκριση που κάναμε στα ερωτηματολόγια των δύο εξεταζόμενων τραπεζών παρατηρήσαμε ότι θέτουν ως βασικό κριτήριο το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο. Θεωρήσαμε λοιπόν πρέπον να εξετάσουμε αν αυτό επιβεβαιώνεται ή διαψεύδεται από τη θεωρία για τις χρηματοδοτήσεις. Παρατηρήσαμε ότι και στη γενική θεωρία είναι πολύ σημαντικό σημείο η αξιολόγηση ενός επιχειρηματικού σχεδίου. Πρέπει οι στόχοι του να είναι σαφείς και συγκεκριμένοι. Ακόμη η οργάνωσή του να είναι άρτια και ρεαλιστική.

Δυο ακόμα κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τους οι δυο τράπεζες είναι η ικανότητά της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο και η αναμενόμενη απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του. Η θεωρία ως προς το πρώτο λέει ότι το σχέδιο σε σχέση με την επιχείρηση και το ανθρώπινο δυναμικό της πρέπει να έχει τις κατάλληλες προοπτικές για να πετύχει και ως προς το δεύτερο λέει ότι η απόδοση του σχεδίου θα πετύχει αφού γίνει η πρόταση χρηματοδότησης στην τράπεζα.

Όσον αφορά την κατανομή και αξιολόγηση των επιχειρηματικών προτάσεων παρατηρήσαμε μέσα από την ερευνά μας ότι και οι δύο τράπεζες δίνουν πολύ σημασία στη χρήση ποσοτικών δεδομένων και ποιοτικών δεικτών. Θελήσαμε λοιπόν να εξετάσουμε αν αυτό ισχύει γενικά για το τραπεζικό σύστημα ή άπτεται την μεμονωμένης τακτικής που ακολουθεί κάθε τράπεζα. Αποδείχτηκε ότι γενικά η αξιολόγηση αυτών των δεδομένων και δεικτών σχετίζεται με τη χρηματοοικονομική ισορροπία της επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι τα μέσα πληρωμής που διαθέτει η επιχείρηση επαρκούν για την κάλυψη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της.

Από την έρευνά μας προέκυψε ότι και οι δυο εξεταζόμενες τράπεζες δεν χρηματοδοτούν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα νέα προϊόντα. Αυτό συμφωνεί απόλυτα με τη θεωρία γιατί γενικά στο τραπεζικό σύστημα παρατηρείται ένας συντηρητισμός απέναντι στα νέα προϊόντα. Ακόμη επειδή ανάγεται στους μη μετρήσιμους παράγοντες δύσκολα μπορεί να εξασφαλίσει την αποπληρωμή του δανείου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ολοκληρώνοντας την εργασία αυτή διαπιστώσαμε ότι η χρηματοδοτική λειτουργία παίζει κυρίαρχο ρόλο στην τραπεζική δραστηριότητα. Επειδή οι τράπεζες χρηματοδοτούν σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις αναδεικνύονται σε κυρίαρχο παράγοντα της σημερινής οικονομίας. Εξαιτίας του γεγονότος ότι οι τράπεζες έχουν προοπτική ανάπτυξης δημιουργείται ανταγωνισμός, που με τη σειρά του δημιουργεί καινούριες ανάγκες που πρέπει να εκπληρωθούν με επιτυχία. Ακόμη εξετάζοντας τις ανάγκες των επιχειρήσεων που επιθυμούν χρηματοδότηση βρίσκονται πάντα στην επικαιρότητα και ακολουθούν τις ανάγκες της αγοράς. Επειδή οι επιχειρήσεις έχουν μεγάλη ανάγκη χρηματοδότησης και προτιμούν τα τραπεζικά ιδρύματα γι' αυτό οι τράπεζες έχουν θέσει κάποια συγκεκριμένα κριτήρια – προϋποθέσεις και ζητούν κάποιες συγκεκριμένες εγγυήσεις με απώτερο σκοπό την αποπληρωμή του δανείου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη βιβλιογραφία:

Bank of England (2001), The Financing of Small and Medium Enterprises, Report

European Commission, (2000), Funding of new technology-based firms by commercial banks in Europe, Enterprise Directorate-General

European Commission (1997), The Single Market Review, Sub-series II: Impact on Services, vol. 3: Credit Institutions and Banking, Luxembourg.

LIFT, (1998), "Financing Innovation, A Guide", Innovation and participation of SMEs' programme, European Commissions Fifth Research Framework Programme, Luxembourg

Από βιβλία:

Μακρής Η (2005), "Χρηματοδότηση σχεδίων ανάπτυξης καινοτομίας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων από τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο", Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Μακρής Η. (2006), "Συγκέντρωση Επιχειρηματικής Χρηματοδότησης", Συμπληρωματικές σημειώσεις για το μάθημα "Διαχείριση Θησαυροφυλακίου", ΤΕΙ Καλαμάτας, Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής.

Κιόχος Π. Α – Παπανικολάου Γ. – Θάνος Γ. – Κιόχος Α. (2002), «Χρηματοοικονομική Διοίκηση & Πολιτική»

Κιόχος Π. Α. – Παπανικολάου Γ. Δ. (2000), «Χρήμα – Πίστη – Τράπεζες»

Α. Γεωργόπουλος (2005), «Χρηματοπιστωτικό Σύστημα & Διοίκηση Τραπεζών»

Επίσκεψη και αναζήτηση υλικού στις βιβλιοθήκες:

Τράπεζα Κύπρου στην Κύπρο

Από ιστοσελίδες:

www.google.gr

www.hellenicbank.com

www.bankofcyprus.com

www.bankofcyprus.gr

www.centralbank.gov.cy

www.hellenicbank.gr

www.coopbank.com.cy

Από Ημερήσιο Τύπο:

Δ. Ιωαννίδης, εφημερίδα φιλελεύθερος, ημερομηνία 10/01/2006